

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ, 1861.

ΤΟΜΟΣ ΙΒ'.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 278.

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΝ ΤΗ ΔΥΣΕΙ (1).

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἡ κοινωνία τοῦ μεσαιῶνος

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Tà tōn gynaiκōn katà tōn meσαιῶna.

Α'.

Μόρφωσις τῆς νέας κοινωνίας.

—οοο—

Διηγῆθην τὴν θέσιν τῆς γυναικὸς ἐπὶ τῶν βαρβάρων ἄλλ' αὕτη ἐτροποποιήθη ἐξ ἀνάγκης ἐπὶ τῆς ῥωμαϊκῆς κατακτήσεως. Οἱ Ἴβηρες, οἱ Γάλλοι καὶ μέρος τῶν Γερμανῶν ἐπὶ τοσοῦτον μετεβλήθησαν ὑπὸ τοῦ λατινικοῦ πολιτισμοῦ, ὥστε ὅτε ἡ αὐτοκρατορία προσεβλήθη πανταχόθεν ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἡ Ἰσπανία, ἡ Γαλατία καὶ πολλαὶ ἐπαρχίαι γερμανικαὶ εἶχον παραδεχθῆ ἔντελως τὰς ἐξεις, τὰς ιδέας καὶ τοὺς νόμους τῶν Ῥωμαίων. Καὶ κατ' ἄρχάς μὲν αἱ ιδέαι καὶ οἱ νόμοι δὲν ἦσαν, ὅσον ἐνομιζέτο, πολλὰ διάφοροι τοῦ δικαίου τῶν βαρβάρων (2). Αἱ γυναί-

κες ἐλογίζοντο ὡς πράγματα, ὥστε καὶ ἂν ἄλλο δικαίωμα δὲν εἶχέ τις, ἐδύνατο νὰ ἀπαιτήσῃ αὐτὰς εἴτε κατὰ τὸ ἔθος (usus) εἴτε ὡς ἐξουσιᾶς αὐτῶν ἐπὶ ἔν ἔτος, καὶ νὰ φρονέσῃ μάλιστα αὐτὰς ἕνεκα καὶ τῆς ἐλάχιστης παρεκτροπῆς, ἐὰν φέρο' εἰπεῖν ἔκλεπτον κύβον ἢ ἐπιναν οἶνον (1) ἦσαν δὲ ἀείποτε ὑπεξούσιαι τοῦ πατρὸς, ὑποχείριτοι (in manu) τοῦ συζύγου, ἢ ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῶν συγγενῶν, καὶ ἐθεωροῦντο μέλη ἀχρηστα οὕτως εἰπεῖν τῆς κοινωνίας. Μετὰ ταῦτα ὅμως, ὅτε ἡ πρόδοσις τῶν φιλελευθέρων ιδεῶν ἔφερε τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν π.ληθειῶν (2), ἡ ἀκαταμάχητος ἐπιρροὴ τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῶν Ῥωμαίων νομοθετῶν, ἐμετρίασε τὸ ἀπόλυτον κράτος τοῦ οἰκογενειάρχου (3) ἡ δημόσιος ἐξουσία ἤρπασεν ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς πατρικῆς τὸ ἕξος τὸ δικαίωμα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου ἀπεδόθη εἰς δικαστήριον οἰκογενεϊκὸν συγκείμενον ἐκ τῶν πλησιεστέων συγγενῶν, καὶ ἡ προῖς ἐχορήγησε πρὸς τὴν σύζυγον δικαιώματα, ἐπομένως δὲ καὶ ἐγγυήσεις. Ἄλλὰ χάρις εἰς τὸν χριστιανισμόν καὶ εἰς τὰ ψήφισματα αὐτοκράτορος ἄχι Ῥωμαίου ἀλλὰ Βυζαντίου, τοῦ Ἰουστινιανοῦ, τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιεικειᾶς τὸ τοσοῦτον ἐγκωμιαζόμενον ὑπὸ τῶν Στωϊκῶν, ἐπίτρεψε ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸ γυναικεῖον φύλον ἐντελεστήρα δικαιοσύνη.

(1) Ὁρα φυλλάδ. 255, 261, 263 καὶ 272, σελ. 343, 509 585 καὶ 169.

(2) « Μεταξὺ τῶων λαπτομερειῶν, ὑπάρχουσιν ἐν τοῖς νόμοις τῶν βαρβάρων κοινὸι τινες θεσμοὶ τοὺς ὁποίους καλὸν εἶναι νὰ καταδείξωμεν. » Εἰς δὲ τῶν θεσμῶν τούτων εἶναι « ἡ ὑπεροχὴ τῶν ἀγγέλων ἐπὶ τῶν θηλέων. » Δ. Σ. Μαυροκορδάτος, Δοκίμιον ἱστορικὸν περὶ κληρονομίας ab intestat, Παρίσι. 1848.

(1) Πλίν. Φυσ. ἱστορ. Βιβλ. 11'. Κεφ. 13.

(2) Michelet, Ῥωμ. ἱστορ.

(3) Δ. Σ. Μαυροκορδ. Δοκίμ. ἱστορ. κλ. Ῥωμαϊκῶν δικαίων Κεφ. Β'.

Δυστυχώς όμως η εισβολή των άπαισίων της 'Ασίας δεισιδαιμονιών διέφθειρε την αυστηρότητα της Ρώμης (1), ενώ συνεκάρη η θρηωδία των άρχαίων ήθων ή θρησκευτική ασέλγεια ήτο ή ψυχή των δεισιδαιμονιών τούτων. Πανηγυριζόμενων των όργων της Μεγάλης Μητρός, αϊ δεσποιναι, λέγει ό ιερός Αύγουστίνος, έπραττον έν τώ ναφ ό,τι δέν ήθελον τολμήσει νά ίδωσιν έν τώ θεάτρω. Γνωστόν δέ τί έβλεπον οί συγνάζοντες εις τά λατινικά θεάτρα, όπου ήτιμάζοντο παρόρσια γυναίκες και έκαίοντο άνδρες όπως παρασταθώσι και έμπράκτως οί έρωτες του Διός και ό θάνατος του 'Ηρακλέους. "Ότε έφάνη ό χριστιανισμός, ό δεσποτισμός των Καισάρων, ή φιλοχρηματία, ή άκατάσχετος προς τόν φρόνον ροπή τσοσούτον είχεν διαφθείρει τας ψυχάς, ώστε ή πρόνοια ένόμισεν αναγκαίον νά άποστειλή τούς βαρβάρους εις τό βωμαικόν κράτος ίνα αναγεννήση αυτό.

B'.

Άρχαί του μεσαιώνος.

Άλλά μεταξύ του κατακλυσμού του καταποντίσαντος τόν άρχαίον πολιτισμόν, τά πάθη καιτοι μεταβαλόντα χαρακτήρα, διατάραξαν όμως πολλάκις τήν νέαν κοινωνίαν και τόν θρίαμβον των χριστιανικών ιδεών. Έάν ό βάρβαρος άρχηγός δέν είχε τήν μαλθακότητα και τήν δουλοπρέπειαν του Ρωμαίου γερουσιαστου, είχαν όμως θρηωδεις διαθέσεις, άκαταδάμαστον αλαζονείαν, άκατάσχετον κλίσην προς τήν ταρχήν, ήτοι ελαττώματα άτινα μάλις έμετρίαζον τό λογικόν και ή θρησκεία άλλ' ούδ' αυτάι αϊ γυναίκες ήσαν μετριοπαθέστεραι, ούδε καν υπέρυπτον τήν σφοδρότητα των ιδίων παθών. Του πρώτου χριστιανου βασιλέως της Γαλλίας, του Κλόβιου ή μήτηρ, καταλιπούσα τόν σύζυγον, μετέβη προς τόν Χιλπερικόν και ειπεν αυτώ « Ηξούρω ότι ειπαι δυνατός, άνδρείος και έμπειρος, και δια τούτο ήλθον νά κατοικήσω μετά σου· μάθε δε ότι έν έγνώριζον μακράν της Γαλλίας άλλον έμπειρότερόν σου, θά διέσχίζον τας θαλάσσας ίνα υπάγω νά συζήσω μετ' αυτου » (2). Άλλά και ή Αίγγων (Bourguignonne) Κλοθίδη, σύζυγος του Κλόβιου, έν αυτή έσυρεν εις τόν καθολικισμόν, ει και έπεκαλείτο άγια, ούχ ήττον όμως εθαύμαζε τήν δύναμιν και τήν πανουργίαν άλλ' ούδε τήν αδιάλλακτον μνησικακίαν της βαρβάρου κοινωνίας είχεν αποβάλει. « Προσέξατε, ειπε προς τούς τρεις αυτης υιους, μη μετανοήσω ότι άνέθρεψα έπιμελώς υμäs· εκδικήθητε έπιμόνωσ τόν θάνατον των γονέων μου » (3).

Αϊ ήγεμονίδες όσαι άνέπτυsson πλείονα ζήλον υπέρ της αναγεννήσεως του πολιτισμού του καταστραφέντος υπό των βαρβάρων, έδεικνυον χαρακτήρα ταρχ-

(1) Μόνον οί έπιπόλοι οί συστηματικοί νέες εξήτησαν νά καταστήσασιν τήν ελληνικήν φιλοσοφίαν έννοχον της τοιαύτης διαφθοράς. Βεβαίως ή φιλοσοφία αυτη ούτε διέδωκεν ούτε υπεστήριξε τά αίσχρα μυστήρια Κυβέλης της Φρυγίας.

(2) Γρηγ. Τουρογιεύς, Hist. Francorum, Βιβλ. Α'. Κεφ. 12.

(3) Αύτ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. 6.

χοποιόν, ίσον σχεδόν προς τόν των άνδρων ούς ήθελον νά καταφέρωσιν εις τό νά μισήσωσι τά βάναισα αυτών ήθη. Τοιαύτη υπήρξεν ή λογία και ώσαία Βρουγγίλδη, ής ή ακάθεκτος πάλη προς τήν Φριδεγόνδην κατετάραξε τσοσούτον χρόνον τό νέον βασιλείον των Φράγκων (1). Η μόν Βρουγγίλδη είχε και παιδείαν και κομψότητα και ήλλος, και νούν έμπειρον περι τά πολιτικά, ή δέ Φριδεγόνδη ενέργειαν άκατάσχετον, και άνένδοτον σκληρότητα, και θέλησιν ισχυράν εις τό νά εξαφανίξη πάν ό,τι άντέκειτο εις τήν φιλοδοξίαν αυτης. Η μόν Βρουγγίλδη προεικόνιζε τας ήγεμονίδας του μεσαιώνος, τήν Βέρθαν παραδείγματα χάριν και τήν Δευκην, αίτινες έμελλον νά επενεργήσωσιν ιδιαιζόντως επί τά πολιτικά και αυτά τά θρησκευτικά, ή δέ Φριδεγόνδη είναι εξ έναντίας τύπος των βασιλίδων εκείνων, αίτινες διατήρησαν και μέχρι της άρχης των νεωτέρων χρόνων όλας τας θρηωδεις όρμας της βαρβαρότητας. Άπέναντι των ακαθέκτων τούτων άντιπροσώπων της κτηνώδους ισχύος, πάντα τρέμουσι και πάντα σιγώσι. Τίς έπίσκοπος ήθελε τολμήσει νά παλαίση προς τήν Φριδεγόνδην ή άλλην παραπλησίαν; Ό δούλος κληρος της εποχής εκείνης, όστις επέτρεπεν εις τούς βασιλείς νά λαμβάνωσι και νά αποπέμπωσι τας συζύγους αυτών κατά τά ίδια πάθη και τας όρέξεις, δέν είχε βεβαίως τήν διάθεσιν ν' άντισταθ ή εις τας θελήσεις της βασιλίσσης, προθύμου νά φωνεύση αδιστακτως πάντα άντίπαλον των σχεδιών αυτης (2). Ό βασιλεύς Χιλπερικος, αποβαλόν τήν Ανδοβέρην, ανεβίβασε τήν Φριδεγόνδην, υπηρέτιδα αυτης, εις τήν τάξιν των βασιλικών εταιρών. Θέλων όμως ως και ό αδελφός αυτου Σιγηβέρτος, σύζυγος της Βρουγγίλδης και βασιλεύς της Αυστρασίας (άνατολικής Γαλλίας) νά νυμφευθ ή γυναίκα εκ γένους έπιστήμου, εξήτησε τήν Γαλσουίνθην, αδελφήν της βασιλίσσης της Αυστρασίας ή δολομήχανος όμως Φριδεγόνδη κατέπεισε τόν βασιλέα της Νεστρίας (άρκτικής Γαλλίας) νά απαγονήση αυτήν· έκτοτε δε συνέστη πάλη σφοδρά μεταξύ αυτης και της Βρουγγίλδης, ήτις επεχείρησε νά εκδικήση τόν θάνατον της άθώας και ήπιόφρονος Γαλσουίνθης (3). Και κατ' αρχάς μόν ή τύχη του πολέμου έφάνη ευμενής προς τήν Αυστρασίαν, όπου ή Βρουγγίλδη αυλήν έχουσα όλος βωμαικόν, ήγωνίζετο νά εισάξη τόν άρχαίον πολιτισμόν. Ό Χιλπερικος νικηθείς πανταχού εκλείσθη εις Τόρνακον, οί δε υπήκοοι αυτου άνηγόρευσαν βασιλέα τόν Σιγηβέρτον, ανυψώσαντες αυτόν επί ασπίδος κατά τό έθος των Φράγκων. « Τήν ώ-

(1) Μέγας τις Ιστορικός, ό Αύγουστίνος Τιερρύ, διηγήθη τήν πάλιν ταύτην μετά πολλής χάριτος και σοφίας. "Ora récités des temps mérovingiens.

(2) Ανάγνωθι τήν κατανοκτικήν Ιστορίαν του Prétentatus εις τό ανωτέρω σύγγραμμα του Τιερρύ.

(3) Ό χαρακτήρ της Ραδεγόνδης, γυναίκης Κλοθαίρου του Α', υιου του Κλόβιου, άντικειται ως και ό της Γαλσουίνθης εις τά άρχια ήθη της εποχής εκείνης. "Ora τήν περι αυτης περιέργων Μελέτην του Αύγ. Τιερρύ εις τό ανωτέρω σύγγραμμά

ραν εκείνην δύο υπηρέται της βασιλίσσης Φριδεγόνδης, μαγευθέντες (4) παρ' αυτης ήλθον επί τινι προφάσει πλησίον του Σιγηβέρτου, φέροντες μαχαίρας ισοδούλους, και επλήρωσαν αυτόν εις τας πλευράς. Ούτος δε άρσει φωνήν έπεσεν άπνους » (2). Ό βασιλεύς της Αυστρασίας άφήκεν υιόν άνήλικον τό όνομα Ήλδεβέρτον.

Ό θάνατος του Σιγηβέρτου δέν καθήσυχασεν έντελώς τήν έμπαθ ή και δραστηρίαν Φριδεγόνδην, ει και πάντα έραίνοντο συντρέχοντα τας επιθυμίας αυτης. Ένώ δέ κατεγίνετο εις τό νά εξοντώση τά τέκνα του Χιλπερικου, άπόλεσε τούς ιδίους αυτης συγγενείς. "Όθεν δεινή άπελπισία κατεκυρίευσεν αυτήν, άπελπισία όμοιάζουσα τύψιν συνειδήσεως. « Θησαυρίζομεν, ειπε προς τόν βασιλέα, άγνοούντες δια ποίον. Οί θηταιροι ήμων, κατηργημένοι ως όντες εξ άρπαγής, δέν έχουσι κυρίους. Τά ταμεία ήμων πλήθουσιν οίνου· είτος άφθονος κείται εις τας αποθήκας ήμων, και τά κισώτια ήμων εισί πλήρη χρυσου, άργύρου, πολυτίμων λίθων, περιδεραίων και άλλων αυτοκρατορικων κοσμημάτων (3). Και ίδου άπολέσαμεν ό,τι είχομεν ωραιότερον! Άς παραδώσωμεν τώ πυρι τά άδικα ταύτα φορολογικά βιβλία· αρκετόν εις ήμäs ό,τι ήρει και εις τόν πατέρα σου. » Επειδή δέ ό φιλάργυρος Χιλπερικος έδίσταζε νά καύση ως και εκείνη τά βιβλία « Τί βραδύνεις; άνεκραξεν αυτη όργίως. Πράξον ό,τι με βλέπεις πράττουσαν, ώστε έν άπολέσωμεν τά τέκνα ήμων, ν' αποσύγωμεν τήν αιωνίαν τιμωρίαν » (4).

Γεννηθέντος άλλου παιδιου ή βασιλίσσα ένόμισεν ότι εξήλεσθη ό ούρανός· άλλ' επειδή απέθανε και αυτό, κατελήσθη υπό μανίας όμοίας παραφροσύνης. Αποδίδουσα δε εις μαγείαν τήν νέαν ταύτην τιμωρίαν των έγκλημάτων αυτης, κατεδίκασεν εις βασανιστήρια γυναίκας των Παρισίων, είτα δε και εις θάνατον δια μαστιγώσεως ή πυρός (5). Τινές δε και εις τροχούς εδέθησαν οίτινες συνέτριψαν τά όστα αυτων. Μετά ταύτα έξήρθησαν κατ' επιταγήν αυτης εις τό πυρ ένδύματα και άλλα πράγματα πολύτιμα του παιδιου, εις τέσσαρας άμάξας περιεχόμενα. Ηθέλησε μάλιστα νά ήρθ ή εις τό πυρ και ό άργυρος και ό χρυσός, εθπως μη μείνη μηδέν ακέραιον ανακαλούν εις τήν μνήμην αυτης τήν λύπην του θανάτου του υιου αυτης (6).

Και όμως μεταξύ των τόσων θλίψεων της μητρικής αυτης καρδιάς, δέν ελησμόνει τούς έραστάς. Ό

(1) Η λέξις αυτη ήν μεταχειρίζεται σύγγρονός τις άποδεικνύει ότι αϊ ήμιβάρβαροι εκείναι γυναίκες προς τή βίβ παρελάβαναν βοήθην και τήν πανουργίαν.

(2) Γρηγ. Τουρογιεύς Βιβ. Α', κεφ. 52.

(3) Η άπαριθμησις αστη ανακαλει εις τήν μνήμην τούς βασιλείς των όμηρικων χρόνων.

(4) Γρηγ. Τουρογιεύς, Βιβλ. Ε'. κεφ. 35.

(5) Αϊ άπάνθρωποι αυται τιμωρία κατά των λεγομένων μάγων διετηρήθησαν μέχρι του αιώνος του Μολιέρου. "Ora Fignier, Hist. du merveilleux dans les tems modernes. Les diables de London.

(6) Γρηγ. Τουρογ. Βιβ. Σ'. κεφ. 33.

θάνατος του Χιλπερικου απέδωθη εις αυτήν, ως φουβούμενη τήν όργήν του συζύγου.

Μετά τήν δολοφονίαν ταύτην τό κράτος των Φράγκων εκυβερνήθη υπό δύο γυναικών. Η μόν Βρουγγίλδη εκυβέρνησε τήν Αυστρασίαν και Αίγγωνίαν, ή δέ Φριδεγόνδη τήν Νεστρίαν, έντι των άνήλικων αυτων υιων. Αυτη στερεώσασα τόν θρόνον του υιου Κλοθαίρου του Β' δι' έγκλημάτων και δια νικων κατά των Αυστρασιων, απέθανεν ήσυχος και τιμωμένη μάλιστα. Η επιτυχία ήρει κατά τούς άπανθρώπους εκείνους αιώνας.

Άλλ' ή Βρουγγίλδη υπήρξεν ήττον ευτυχής κατ' αρχάς μόν ή κυβέρνησις αυτης έδοξάσθη· έτίμων αυτην και αυτοκράτορες και πάπαι και βάρβαροι βασιλείς προστάτους τας τέχνας, κατέστρεψαν τά έδωλα, διεξήρθησαν τά διεσβαρμένα ήθη του κληρους οικοδόμου εκκλησίας και κατεσκεύαζεν όδούς. Άλλ' επειδή ή έλε νά ταπεινώση τήν άριστοκρατίαν της Αυστρασίας και Αίγγωνίας τή συνδρομή των Γαλλολατινων, ειλικυσε τήν όργήν των Αύδων (1). Συγγρόνως δε υπέπεσεν εις τήν όργήν και Ιρλανδου τινος μοναχου απολαύοντος μεγίστης δημοτικότητας, του Κολομβιάνου, όστις κατέκρινε τήν συγκατάθεσιν αυτης προς τας παρεκτροπας του έγγόνου αυτης Θεοδωρικου, βασιλέως της Αίγγωνίας. Έν τσοσούτω ή άριστοκρατία των τριων φραγγικων βασιλείων, Νεστρίας, Αυστρασίας και Αίγγωνίας, συνεννοήθη μετά τόν θάνατον των δύο αυτης έγγόνων Θεοδωρικου και Θεοδωβέρτου, κατά της γραίας βασιλίσσης. Ό βασιλεύς της Νεστρίας Κλοθαίρος, υποστηριζόμενος και υπό των μεγιστάνων, έφόνεσε τούς διαδόχους αυτων, πριν ή εξοντώση τήν μύμηνη αυτων, « έπειτα δε βασάνισασα διαφοροτρόπως επί τρεις ήμέρας, περιέφερον αυτην επί καμήλου δι' όλου του στρατου, και μετά ταύτα έδρασε από της κόμης, των ποδων και ενός βραχιόνος εις τήν ούραν μακρώδους ίππου, όστις τρέγων και λακτιζων άκατάσχετος διεμέλισεν άνηλεώς αυτην. »

Ούτως απέθανεν άνισον πάλην επιχειρήσασα προς τήν βάρβαρον άριστοκρατίαν ή ένδοξος βασιλίσσα, ής τά δυστυχήματα προεικονίζουσιν ακριβώς τας αρχάς του μεσαιώνος. Άλλά δια των τραγικων τούτων αρχων δέν δυνάμεθα νά κρίνωμεν εποχήν, καθ' ήν, χάρις εις τήν ενέργειαν των χριστιανικών ιδεών, αϊ γυναίκες απέκτησαν τέλος πάντων δικαιώματα και προνόμια, μηδέποτε παραχωρηθέντα αυταις υπό των αρχαίων, αλλά και σήμεραν έτι έπιμόνωσ αποκαρούμενα υπό των θρησκείων της Ασίας (2).

(1) Leudes, εκ του γερμανικου leute, σημαίνει δε ανθρώπους ή υπηκόους. Οί Γερμανοί ώνόμαζον αυτω τούς συντρόφους, τούς πιστούς του στρατιωτικου άρχηγου, εκείνους ούς είχεν εξοικειωθ ή δια θάρων, οίον όπλων, ίππων και των τσοσούτων. Μετά τήν κατάστασιν των βορβάρων εις τας επαρχίας του βωμαικου κράτους, ώνεμέσθησαν Leudes οι περι τόν βασιλέα, και είχον τό δικαίωμα νά συντρέγωσι μετ' αυτου. Σ. ΠΑΝΔΩΡΑ (2) Η θρησκεία των Φραγκων ή του Βουδδα και ή του Ισλαμισμού. "Ινα δε συλλάβωμεν ιδεαν τινά της θρησκείας ενεργείας των θρησκείων τούτων επί τήν γυναίκα, άρκει νά έ-

Γ'.

Ἀνάπτυξις τῆς ἐπιβροῆς τῶν γυναικῶν.

Οἱ ἀρχαῖοι κτῶν εἰς τὰς πόλεις· κατὰ τὸν μεταίωνα ὅμως ὁ ἀγροτικὸς βίος ἐγένετο συνήθης πανταχοῦ, καὶ ἐπὶ βράχων καὶ ἐν ἐρημικαῖς ἀνηγέρθησαν οἰκήματα· ἐπειδὴ δὲ ὁ πόλεμος ἦτο ἀδιάκοπος, ὠχυροῦντο ὅλαι αἱ οἰκίαι τῶν μεγιστάνων. Ἡ ἐμπόλεμος αὕτη κατάστασις, ἐγένετο μὲν πρόκομμα εἰς τὴν ταχύτεραν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν, ἀπέδεικνεν ὅμως σωτηριωδὴ εἰς τὴν οἰκογένειαν. Τὸ πάλαι αἱ οἰκογένειαι ἐθυσιάζοντο χάριν τῆς πολιτείας· ἀλλ' ἐπὶ τῶν τιμαριωτικῶν χρόνων ὁ ἀνθρώπος ἐξ ἐναντίας μὴ ζῶν πλέον ὡς ἄλλοτε ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐπρόντιζε διὰ τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα, διὰ τὰ ἀγαπητὰ λέγω ταῦτα ὄντα, ἅτινα προεστάτευσεν διὰ τοῦ ἰδίου ζήτους ἐν τῇ ἐστία αὐτοῦ. Ἰδοὺ πῶς ἡ γυνὴ ἀπέκτησε τὸ αἶσθημα τῆς ἀξίας καὶ τὴν πεποιθήσιν τῆς ἀκαταμάχητου αὐτῆς ἐπιβροῆς, καὶ κατέστη τοσοῦτον ἀξιολόγον θέσιν ἐν τῇ χριστιανικῇ κοινωνίᾳ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀριστοκρατῶν ἦτο μέγας (1), ἡ ἐπιβροὴ αὕτη διεδόθη ἐν τάχει καὶ κατέστη μέχρι τῆς μέσης τάξεως, ἦν παρίστα ὁ δῆμος (2), μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ μέχρι τῆς ἀγροτικῆς, δούλης μὲν, ἥς ὅμως τὴν δουλείαν ὑπέκταπτεν ἡ δύναμις τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

Δὲν διατάζομεν ἄρα νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι ὁ μεσαιὼν, καὶ τοὶ πολυτάραχος, διὰ τὰς γυναικὰς ὅμως τῆς τε Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως ὑπῆρξεν ἀναμφισβητήτως ἐποχὴ πρόοδου, εἰ καὶ οὐχ ἴσης εἰς τὰ δύο ταῦτα μέρη. Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς ἐκδοῦς τὴν περιώνυμον Νεκρῶν ΡΚΠ', ἐξήλειψεν ἐνδόξως τὰ τελευταῖα ἔγγραφα τῆς πρὶν κληρονομίας, καταργήσας πᾶσαν διαφορὰν μεταξύ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Ἐπειδὴ δὲ τῶν βαρβάρων οἱ νόμοι ἦσαν ἤττον ἐπιεικεῖς (3), τὸ δικαίωμα τοῦ κληρονομεῖν εἶχε πολὺ σπουδαιότερα συνεπέεις κατὰ τὴν Δύσιν ἢ κατὰ τὴν Ἀνατολήν· διότι ἡ κληρονομία ἐπλάττετο καθήκοντα κοινωνικὰ, τὸ δὲ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας ἐδίδοε τὸ τῆς διοικήσεως καὶ αὐτὸ τὸ τῆς ἀνωτέρας ἀρχῆς. Νεὴ μὲν ἡ ἀρχαία παράδοσις δὲν εἶχε πάντα ἐξαιρεθῆναι, διότι τὰ ἄρβυρα ἐκληρονόμουν ἐν πρώτοις τιμάρια· ἀλλ' ἐλλειπόντων τοιούτων, ἐκληρονόμουν καὶ γυναῖκες· καὶ ἀπέλαυον τῶν ἐξ αὐτῶν πολλῶν προνομίων. Ἰδοὺ διὰ τί εἶχον ὑποτελεῖς, καὶ προέδρουσαν

πομεν ὅτι μὲν ἡ τοῦ Βούδα ἔχει τριακόσια ἑκατ μύρια ὑπαδῶν!

(1) Ἐν Γαλλίᾳ ὑπῆρχον ὑπὲρ τὸν ἑκατομύριον εὐγενῶν· ὁ K. Lavallée συνέγραψεν εὐροῦ παράλληλον τοῦ τιμαριωτικοῦ καὶ τῆς ἀθηναίας δημοκρατίας. Εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι ἕνεκα τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν δούλων, ἡ δημοκρατία αὕτη ἀπέβλεπεν εἰς τοὺς πολίτας πάντα τὰ προνόμια ὅσων ἀπέλαυον οἱ τιμαριῶται. Ηρβ. VaHon, Histoire de l'esclavage.

(2) Opus. Aug. Thierry, Lettres sur l'hist. de France καὶ Hist. du tiers état.

(3) Ὁ νόμος τῶν Βιτιγόθων συμφωνεῖ σχεδὸν πρὸς τὴν ἀνωτέρω Νεκρῶν. Ἐδὲ Canciani, Barbarorum leges ecutiqua-

δικαστηρίων, καὶ ὠδήγουν στρατοῦς. Καὶ ἐπειδὴ ἡ βασιλεία ἦτο ἴση πρὸς τὰ τιμάρια, εἶχον καὶ αὐταὶ τὸ δικαίωμα νὰ φέρωσι τὸ διάδημα τῶν βασιλέων ὅπως καὶ τὸ στέμμα τῶν δούκων καὶ τῶν βαρόνων. Ἀλλ' εἰς τινὰ κράτη, ἕνεκα ἰδιαιτέρων τινῶν περιστάσεων, ἐγένετο ἐξαίρεσις· ἡ Γαλλία παραδείγματος χάριν ἀφῆκεν εἰς μόνους τοὺς ἀνδρας τὸ στέμμα τοῦ Κλόβιου καὶ τοῦ Καρολομάγνου, δὲν παρεγνώρισεν ὅμως καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς νεωτέρας νομοθεσίας. Ἐπὶ Λοδοβίκου τοῦ Ζ', ἐπαρχία ὅπου ἐπεκράτει ὁ Ῥωμαϊκὸς νόμος, δὲν ἀνεγνώριζε τὸ δικαίωμα τοῦ ἀπονέμειν τὴν δικαιοσύνην (1) τῆς Ἐρμιγγάρδης, ὑποκομῆσας Ναρβόννης, τῆς τοσοῦτον ἐξυμνηθείσης ὑπὸ τῶν δημοτικῶν ποιητῶν, καὶ κυβερνησάσης ἐπὶ πεντηκονταετίᾳ μετὰ πολλῆς συνέσεως καὶ σταθερότητος τὴν ἐπαρχίαν αὐτῆς. « Λέγετε, ἔγραψεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, ὅτι αἱ δίκαι διεξάγονται αὐτοῖς κατὰ τοὺς αὐτοκρατορικοὺς νόμους ἀπαγορεύοντας εἰς τὰς γυναῖκας τὸ δικάζειν· ἡ συνήθεια τῆς ἡμετέρας βασιλείας εἶναι πολὺ δικαιοτέρα· διότι ἐπιτρέπει εἰς τὰς γυναῖκας τὸ κληρονομεῖν ἐν ἐλλείψει ἀρρένων, καὶ τὸ διαχειρίζειν τὴν ἰδίαν περιουσίαν. Ἐνθυμήθητε ὅτι ἀνήκετε εἰς τὴν ἡμετέραν βασιλείαν, καὶ ταύτης τὰ ἔθιμα θέλομεν ν' ἀκολουθῆτε. . . Ἄν καὶ εἴσθε γυνὴ, προστάσσομεν ὅμως νὰ μὴ ἀποσύγη μηδεὶς τὴν ἡμετέραν δικαιοδοσίαν (2).

Δ'.

Αὐξήσις τῆς ἐπιβροῆς τῶν γυναικῶν διὰ τῆς τῶν ἵπποτων τάξεως.

Ἡ πεποίθησις δὲ ὅτι αἱ γυναῖκες εἶχον τὸ δικαίωμα τοῦ ἀρχεῖν ἐπὶ τοσοῦτον ἐστερωθή, ὥστε ὁ θεμελιωτῆς τοῦ ὀνομαστοῦ μοναστηρίου τοῦ Frontergault, Ῥοβέρτος Ἀρβρισέλ, θεωρούμενος ὡς ἄγιος, ὑπέβαλε τοὺς μοναχοὺς εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς ἡγουμένης, ἵνα ἀνεθυμίσῃ ὅτι μετὰ τὴν σταύρωσιν τοῦ Ἰησοῦ ὁ ἄγιος Ἰωάννης ὑπετάχθη εἰς τὴν Παναγίαν· αὕτη δὲ ἡ ἡγουμένη ἀπηλλύγη διὰ παπικοῦ χρυσοβούλλου (1113) πάσης ὑποταγῆς πρὸς τὸν ἐπίσκοπον. Ὁ κανὼν οὗτος τοῦ Fontevrault (3) δεικνύει τὴν τάσιν τὴν δοθείσαν παρὰ τῶν ἵπποτων εἰς τὴν τιμαριωτικὴν κοινωνίαν (4). Αἱ γυναῖκες, ὧν ἡ ἐπιβροὴ κῆξανε ἀδιακόπως εἰς τὴν τιμαριωτικὴν αὐτῶν περιοχὴν, ἐκτεθειμέναι ἐκτὸς αὐτῆς εἰς τὴν κτηνωδίαν ἐποχῆς πολέμων καὶ ταρχῶν, ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τοὺς νέους εὐγενεῖς νὰ ἀφιερώσωσιν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ὑπαράσπισιν τῶν ἀσθενῶν, τῶν ἀπροστατευτῶν δυστυχῶν, τῶν ἀτόπων ἱερέων, καὶ τοῦ γένους τοῦ ἐκτεθειμένου κατὰ τὴν αἰώνιον ταύτην πάλιν εἰς μεγά-

(1) Κατὰ τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἡ λειτουργία αὕτη ἀπονέμεται μόνον εἰς τοὺς ἀνδρας.

(2) Duchêne, τόμ. Δ', σελ. 932.

(3) Τὸν μεταίωνα ὑπῆρχον τοιοῦτοι κανόνες καὶ εἰς Montivilliers (ἐν Νορμανδίᾳ), εἰς Cenversano (ἐν Ἰταλίᾳ) εἰς Les Huelgas (ἐν Ἰσπανίᾳ), κλ.

(4) Opus Lacurne de Sainte-Palaye, mémoires sur la chevalerie.

λας περιφρονήσεις. « Τότε ἀντὶ Θεσέων ἀρπαζόντων γυναικὰς καὶ Ἰασόνων παραβατῶν τοῦ ἰδίου λόγου, ἐγενήθησαν οἱ Ἐδουάρδοι, οἱ Δυγεσκλῖνοι καὶ οἱ Βαλιάρδοι (1). Ἡ τάξις αὕτη, γεννηθεῖσα ἐν Γαλλίᾳ, ὅτε Ἐρρίκος ὁ Α' ἐβασίλευε τῆς ἀρειμανίου Γαλατίας, ἐγένετο ἐντὸς ὀλίγου πάγκοιτος. Ὡς καὶ ὁ σύζυγος τῆς Ἄννης τῆς Ῥωσσίας οὐδὲν ἐπραξεν ἵνα διαδώσῃ αὐτὴν ἐκείνη ὅμως διέδωκε καθ' ὅλην τὴν Δύσιν νέας ιδέας καὶ νέα ἔθνη, ὧν ἡ Γαλλία ἦτο γενναία ἐστία, δώσασα εἰς τὸν ἔρωτα χαρακτῆρα ἱερὸν, ὅπως ἀγνωστον τοῖς ἀρχαίοις, οἵτινες ἔλεγον κτηνωδῶς διὰ τοῦ στόματος τῆς κίνσως Μετέλλου τοῦ Νομιδικοῦ· « Ἐὰν ἡ φύσις εὐεργετοῦσα τὸ ἀνθρώπινον γένος προῆγεν ἡμᾶς εἰς τὸν κόσμον ἀνευ τῆς βοηθείας τῶν γυναικῶν, θὰ ἦμεθα ἀπηλλαγμένοι ὀχληροτάτης συνοδείας » (2).

ΕΓΚΑΘΙΔΡΥΣΙΣ

τῶν ἀρχῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

—ooo—

Τὴν 4 Ὀκτωβρίου περὶ τὴν 11 ὥραν π. μ. ἐτελείσθη ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἡ ἐγκαθίδρυσις τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀνωτάτου τούτου ἐκπαιδευτικοῦ καταστήματος, ἦτοι τοῦ πρυτάνεως K. Ἀσωπίου, τῶν κοσμητόρων καὶ τῶν νέων μελῶν τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου. Κατὰ τὸ ἔθος δὲ ὁ τοῦ προηγουμένου ἔτους πρυτάνης K. A. Πάλλης, καταθέτων τὴν ἐξουσίαν ἔδωκε λόγον τῶν τε ἰδίων πράξεων καὶ τῆς καταστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου ἐν γένει διὰ τῆς παραθεμερίας ἀξιολόγου ἐκθέσεως· μετ' αὐτὸν δὲ ὠμίλησεν ὁ νέος πρυτάνης, οὐ τινας τὸν λόγον θέλομεν φροντίσει ὡσαύτως νὰ δημοσιεύσωμεν.

Προοίμιον.

Ἀπὸ τῆς καθιδρύσεως τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου ὁμογνωμόνως πάντες οἱ Πρυτάνεις ἐνόμισαν πρέπον νὰ ἀπευθύνωσι τὴν λογοδοσίαν αὐτῶν οὐ μόνον πρὸς τοὺς Καθηγητὰς καὶ φοιτητὰς, οὐ μόνον πρὸς τὴν ἐντιμὸν ὀμήγυριν τῶν συνεργουμένων ἐν τῇ ἀνὰ πᾶν ἔτος ἀγομένη ταύτῃ ἐορτῇ, ἀλλὰ πρὸς ἅπαντας τοὺς ὁμογενεῖς· διότι τὸ Πανεπιστήμιον κτῆμα τῶν Ἑλλήνων ἀπάντων ἐθεωρήθη. Ἐκ πολλῶν δὲ ἐγένετο ἤδη γνωστὸν ὅτι πάντες οἱ φιλογενεῖς ἀναγινώσκουσι μετὰ πολλῆς προθυμίας τὰς τῶν Πρυτάνεων λογοδοσίας, ἵνα μάθωσιν ἐξ αὐτῶν τὴν πρόοδον τοῦ ἀνωτάτου τούτου Ἐκπαιδευτηρίου. Ἐναργιστατῆ δὲ ἀπόδειξις· ὅτι οὗτοι τὰ μέγιστα κηδονταί τῆς

(1) Diction. de la Conversation, ἄρθ. Chevalerie.

(2) Aulu-Gelle, I, 18.

ἐπὶ τὰ πρότω πορείας τοῦ ἔθνους ἡμῶν εἶναι ἡ τοῦ Καταστήματος τούτου τῆ συνδρομῆ αὐτῶν οἰκοδόμησις, ἡ ἀνεγέρσις τοῦ Ἀστεροσκοπείου, ἡ διατήρησις οὐκ ὀλίγων ἀπόρων φοιτητῶν, ὁ πλουτισμὸς τῆς Βιβλιοθήκης, τῶν Μουσείων καὶ λοιπῶν Συλλογῶν, αἱ ἀγωνοθεσίαι καὶ βραβεύσεις τῶν ἀριστευόντων καὶ τσαῦτα ἄλλα ἀγαθὰ, ἅπερ μεγαλοδωρῶς τῇ κοινῇ πατρίδι καθ' ἐκάστην ἐπιδαφιλεύουσιν. Ἡ δὲ γείτων τοῦ Πανεπιστημίου ἤδη ἀνεγειρομένη Ἀκαδημία, ἥτις ἔσεται τὸ κατοικητήριον τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας, τρανῶς λαλεῖ ὑπὲρ τῆς ἀπαραμίλλου φιλογενείας τοῦ Σίμωνος Σίνα. Ὅθεν νομίζω ὅτι ἐν τοιαύτῃ πανηγύρει ἀρμόζει δημοσίως νὰ ἀπονεύμωμεν αὐτοῖς ὅτι τοῖς εὐεργέταις παρὰ τῶν εὐπεπονηθῶτων ὀφείλεται, ὅς ἐστὶν ὁ ἀδέκαστος καὶ ἀκήρατος ἔπαινος.

Ἀλλ' ἔτι μείζων ἔπαινος ὀφείλεται πρὸς ἐκείνους τῶν φιλογενῶν, οἵτινες εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν τὸ ἔθνος εἰς τὴν ἐσχάτην ἔκειτο ἀμάθειαν, ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ ἀπολέσῃ καὶ τὴν μνήμην αὐτῆς τῆς εὐκλεοῦς αὐτοῦ καταγωγῆς, ἐπρόντισαν περὶ τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας καὶ τῆς διὰ ταύτης ἀναζωπυρήσεως τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθηματος.

Καὶ τίς ἐλησμόνησεν ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ Κοραῆ ἐκδιδομένα καὶ συγγραφόμενα δαπάναις τῶν Ζωσιμάδων ἐδημοσιεύοντο καὶ δωρεὰν εἰς πάντα τὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα διενέμοντο; Ἐνόησαν θεῖα ἐπιπονοῖα οἱ εὐεργεταὶ οὗτοι τοῦ ἔθνους, ὅτι ἡ παιδεία εἶναι ἡ ἀγκυρα τῆς σωτηρίας, τὸ μόνον μέσον τῆς παλιγγενείας αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν λαμπρῶν χρόνων τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἡ παιδεία ἐθεωρεῖτο τὸ ἰσχυρότερον ὄπλον κατὰ τῶν ἐχθρῶν, τὸ ἀσάλευτον στήριγμα τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας. Ὄταν ὁ Ἀλκιβιάδης, μόλις εἰκοσαετής νεανίας, διανοούμενος τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ἐν Ἀσίᾳ δούλων Ἑλλήνων ἐφαντάζετο νίκας κατὰ βαρβάρων καὶ στρατηγικοὺς θριάμβους, ὁ Σωκράτης ἀναμνηστικῶν τὰ ἄπειρα πλοῦτη καὶ μεγάλα πολεμικὰ μέσα τῶν Περσῶν, προτρέπων δ' ἀφ' ἐτέρου αὐτὸν εἰς τὴν παιδείαν, ἔλεγεν αὐτῷ· Ἦθελε θανατάσῃ ἡ Ἀμυστρίς, ἡ σύζυγος τοῦ Ἐρέξου, ἡ κεκτημένη πολλὰ καὶ ἀγαθὰ κτήματα εἰς τὸν κόσμον αὐτῆς μόνον ἐξηρημένα, ἐὰν ἐμάνθανεν ὅτι ἔχει ἐν νῷ νὰ ἀνταγωνισθῇ πρὸς τὸν υἱὸν αὐτῆς ὁ υἱὸς τῆς Δεινομάχης, ἥτις μόλις πεντήκοντα μῶν, τούτεστι πέντε χιλιάδων δραχμῶν, ἀξίας κόσμον ἐκέκτητο, καὶ τοι τὸ γένος κατὰ γουσα ἐξ ἑνὸς τῶν λαμπροτέρων καὶ εὐγενεστέρων οἰκῶν τῆς πρωτοπόλεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἄγνοῦσα δὲ ἡ μήτηρ αὕτη τοῦ Ἀραξέροξου τὸ ἀπαίδευτον καὶ ἀνήλικον τοῦ Ἀλκιβιάδου ἤθελεν εἰπεῖ, ὅτι « Οὐκ ἔσθ' ὅτω ἄλλω πιστεύω οὗτος; ὁ ἀνὴρ εὐπαιγεῖται πλὴν ἐπιμελεία τε καὶ σοφία· ταῦτα γὰρ » μόνον ἀξία λόγου ἐν Ἑλλάσι. »

Οὗτω καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς φιλογενεῖς τὴν παιδείαν ὡς μόνον ἀξίον λόγου ἐν Ἑλλάσι θεωρήσαντες ἐμερίμνησαν καὶ μεριμνώσι καὶ πολλὰς προσπάθειας καταβάλλουσιν ὑπὲρ τῆς τοῦ ἔθνους ἐκπαιδεύσεως. Ὅθεν νομίσας καὶ δίκαιον καὶ πρέπον καὶ τῇ δημοτε-

λει ταύτη έορτή άρμόζον να μνημονεύσω έν προοιμίω των ευεργετησάντων και ευεργετούντων το έθνος ήμων έρχομαι εις την αφήγησιν του ένιαυστου βίου του Πανεπιστημίου εκ των φοιτητών την άρχην ποιούμενος.

Φοιτηταί.

Εφοίτησαν κατά τό λήξαν Ακαδημαϊκόν έτος έν ολοις 696, ως ακολούθως

Είς την Θεολογικήν Σχολήν	27
» » Νομικήν »	386
» » Ιατρικήν »	461
» » Φιλοσοφικήν »	410
» τό Φαρμακευτικόν Σχολείον	12
	<hr/> 696

Έν οι μὲν 455 εκ τής ήμεδαπής, οι δὲ 241 εκ τής άλλοδαπής. Τούτων 447 άνήκουσιν εις τους παλαιούς φοιτητάς, ανανεώσαντες κατά τας άρχάς του Ακαδημαϊκού έτους τά εισιτήρια, 15 δὲ όμοίως εις αυτούς άνήκουσιν, αλλά μετεγράφησαν εκ τής Σχολής εις ήν άνήκον εις άλλην, 234 δὲ, ενεγράφησαν νέοι, ήγουν 159 εκ τής ήμεδαπής και 75 εκ τής άλλοδαπής.

Εκ των έγγραφέντων 185 ενεγράφησαν δυνάμει άπολυτηρίου ως ακολούθως:

Του Γυμνασίου Αθηνών του Α.ου	53
» » » » Β.ου	21
» » Λαμίας	43
» » Σύρου	42
» » Ναυπλίου	38
» » Πατρών	41
» » Τριπόλεως	25
Τής Ριζαρείου Σχολής	42
	<hr/> 485

Δυνάμει άποφάσεως τής εξεταστικής επιτροπείας

Δυνάμει άποδείξεως τής Εμπορικης Ακαδημίας Πετρουπόλεως	4
Δυνάμει άποδείξεως του Λυκείου Κυθήρων	4
Δυνάμει άποφάσεως τής Ακαδημαϊκής Συγκλήτου	4
Δυνάμει άποφάσεως του Φαρμακευτικού Σχολείου.	8
	<hr/> 234

Ανανεώσαντες τά εισιτήρια, ών ήμεδαποι 287, άλλοδαποι 160.

Είς την Θεολογικήν	45
» » Νομικήν	248
» » Ιατρικήν	415
» » Φιλοσοφικήν	65
» τό Φαρμακευτικόν Σχολείον	4
	<hr/> 447

Μεταγραφέντες, ών ήμεδαποι	9
» » άλλοδαποι	6
Είς την Θεολογικήν	4
» » Νομικήν	8
» » Ιατρικήν	3
» » Φιλοσοφικήν	3
	<hr/> 45

Εγγραφέντες εις τό Μητρώον, ών ήμεδαποι 159, άλλοδαποι 75.

Είς την Θεολογικήν Σχολήν	41
» » Νομικήν »	430
» » Ιατρικήν »	43
» » Φιλοσοφικήν »	42
» τό Φαρμακευτικόν Σχολείον	8
	<hr/> 234

Ουτοι ενεγράφησαν δυνάμει άπολυτηρίων του Α.ου Γυμνασίου Αθηνών 53, Β.ου » » 21

Του Γυμνασίου Λαμίας	43
» » Σύρου	42
» » Ναυπλίου	38
» » Πατρών	41
» » Τριπόλεως	25

Τής Ριζαρείου Σχολής	42
Δι' άποφάσεως τής εξεταστικής επιτροπής	38
Δι' άποφάσεως τής Συγκλήτου	4
Δι' άποδείξεως τής Εμπορ. Ακαδημ. Πετρουπόλ.	4
Δι' άποδείξεως του Λυκείου Κυθήρων	4
Δι' άποφάσεως του Φαρμακευτικού Σχολείου	8
	<hr/> 234

Γενικός αριθμός φοιτητών, ών ήμεδαποι 455, άλλοδαποι 241.

Είς την Θεολογικήν	27
» » Νομικήν	386
» » Ιατρικήν	461
» » Φιλοσοφικήν	410
» τό Φαρμακευτικόν Σχολείον	12
	<hr/> 696.

Υπότροφοι.

Εκ του όλου αριθμού των φοιτητών εξήκοντα και όκτώ συντηρήθησαν ως υπότροφοι, ως έπεται.

Εκ του προϋπολογισμού του Κράτους 10, ών άνήκουσιν

Είς την Νομικήν Σχολήν	4
» » Ιατρικήν »	3
» » Φιλοσοφικήν »	3
	<hr/> 10

Εκ των τόκων των κληροδοτημάτων διαφόρων έμογενών 47, ών άνήκουσιν

Είς την Θεολογικήν Σχολήν	6
» » Νομικήν »	21
» » Ιατρικήν »	9
» » Φιλοσοφικήν »	41
	<hr/> 47

Εκ των τόκων του κληροδοτήματος Θεοδώρου Ράκου, άνήκοντες εις την Θεολογικήν Σχολήν

Εκ του τόκου του κληροδοτήματος του άειμνήστου Γεωργίου Μαυροκορδάτου άνήκων εις την Θεολογικήν Σχολήν

Εκ του τόκου του κληροδοτήματος του Δημητρίου Μαυροκορδάτου άνήκοντες, εις την Ιατρικήν Σχολήν

Εκ του τόκου του κληροδοτήματος Βελλίου, άνήκοντες εις την Φιλοσοφικήν Σχολήν

Εκ τής συδρομής του φιλογενούς Δημητρίου Βερονιάδη άνήκων εις την Φιλοσοφικήν Σχολήν

Πάντες ουτοι οι υπότροφοι ήκολούθησαν μετά ανενδότητου φιλοπονίας τά μαθήματα αυτών, ως έπληροφορηθήμεν εκ των άποδείξεων των άνήκόντων Καθηγητών, και εδείχθησαν άξιοι τής χορηγηθείσης αυτών προστασίας. Αλλά έν μόνον όφείλομεν να σημειώσωμεν ένταύθα ως προς τους τασσομένους έκαστοτε παρά τής Β. Κυβερνήσεως εις την χορείαν των υποτρόφων φοιτητάς. Επειδή ή τής υποτροφίας βοήθεια άποβλέπει εις δύο σκοπούς, τόν μὲν φιλανθρωπικόν προς υποστήριξιν άπόρων νέων, οίτινες δὲν έχουσι τά επιτήδεια προς εξακολούθησιν των σπουδών των, τόν δὲ υπέρ του δημοσίου, όπως άποκτήσῃ αυτό ποτε άξίους των αναγκών αυτού υπηρέτας, φρονούμεν ότι άμφοτέροι ουτοι οι σκοποι επιτυγχάνονται, εάν οι διορισμοί των υποτρόφων γίνωνται έκαστοτε επί τῆ βάσει προτάσεως του Πανεπιστημίου, και κατά συνέπειαν διαγωνισμού τελουμένου μεταξύ των φοιτητών, οίτινες κέκτνται τά προς τοϋτο προσόντα: ούτως αι υποτροφίαί θέλουσι δύδεσθαι εις τους άληθώς άπορωτέρους και εις τους παρέχοντας πλείονας έγγηύσεις τής του σκοπού αυτών επιτεύξεως. Προσέτι απαλλαττόμεθα ούτω και των πολλών και παραβόλων πολλάκις άξιώσεων των θηρευόντων εκ πλεονεξίας υποτροφίας, και των συνεπειών, αι προκαλοϋσιν αι δύναιαι των άποτυγχάνόντων μέμψεις.

Επαναλαμβάνοντες δὲ και ήμεϊς, ό,τι οι προκατοχοι ήμων άλλοτε είπον, λέγομεν ότι αι υποτροφίαί σούπιμον είναι να διδωνται κυρίως εις τους φοιτητάς τής Θεολογικής και Φιλοσοφικής σχολής, καθότι αι μὲν άλλαι σχολαι πληροϋνται φοιτητών, οίτινες ελκύονται εις αυτάς εκ των ωφελημάτων και κερδών, ών τυγχάνουσιν, άμα εξελθόντες του Πανεπιστημίου άμέσως, οι δὲ των ειρημένων δύο

σχολών μὴ έχοντες τας αυτάς εκείνοις προσδοκίας εισί λίαν εύάριθμοι. Οφείλομεν δὲ να υπομνήσωμεν ένταύθα ότι ή ήμετέρα Κυβέρνησις και οι έμογενεις ούκ όλίγον ένθαρρύνουσι τας έπιστημονικας σπουδάς, αλλά μὴ φανῆ παραδόξον εάν αναφέρωμεν ένταύθα ότι τής ένθαρρύνσεως ταύτης το χρησίμον άμφισβητείται προκειμένου λόγου μάλιστα περι έπιστημών και ώραίων τεχνών. Και άλλοτε έγένετο λόγος έν Εύρώπη και πρό τριών ήδη μηνών έν Γαλλία ό Viardot έν ιδιαιτέρα διατριβή αναζητών τας αιτίας του όμοτόνου ή μάλλον παρακμαστικού τής καλλιτεχνίας συμπεραίνει λέγων ένείδει άφορισμού: «Μιμηθήτε τους Έλληνας, μὴ ένθαρρύνετε, άλλ' άνταμείψατε, αλλά βραβεύσατε.»

Εξετάσεις.

Και του λήξαντος έτους οι κρφοι, ει και εφάνησαν περι τά τέλη του χειμερινού εξαμήνου ήττον ή άλλοτε διαψιλείς έσόμενοι, υπήρξαν όμως όμοίως και ουτοι ευτυχεις και άγλαοί, πολλών κατά τό θερινόν εξαμήνον προσελθόντων εις τας διδακτορικας εξετάσεις και υποστάντων εύδοκίμως αυτάς.

Εξήκοντα και ό,τιώ εξητάσθησαν έν ολοις το έτος τοϋτο, ών οι μὲν 62 τας επί διδακτορία εξετάσεις, τρεις δὲ τας διδασκαλικας και εις τας του Φαρμακοποιου.

Εκ των επί διδακτορία εξετασθέντων, 37 άνήκουσιν εις την Νομικήν σχολήν, λαβόντες οι μὲν 30 το του διδάκτορος δίπλωμα, εξ ών ό εις ούκέτι άνηγορεύθη, οι δὲ 7 το του τελειοδιδάκτου 19 δὲ εις την Ιατρικήν, άξιοι αναδειχθέντες του διδακτορικού διπλώματος. Τέσσαρες δὲ εις την Φιλοσοφικήν σχολήν, ών οι μὲν δύο έχον το του διδάκτορος δίπλωμα, οι δὲ το του τελειοδιδάκτου πτυχίον. Τούτων ό όνομαστικός κατάλογος εκτίθεται έν τῷ προσηρημένῳ πίνακι. . . .

Απεφοίτησαν δὲ καθ' όλον το έτος έν ολοις 33.

Ανήκοντες εις την Θεολογικήν σχολήν	4
» » Νομικήν »	47
» » Ιατρικήν »	3
» » Φιλοσοφικήν »	7

Εκ των εκτεθέντων γίνεται δῆλον, ότι και το έτος τοϋτο δὲν εφάνη ήττον γόνιμον ώραίων άποτελεσμάτων. Και έν τῇ φιλοσοφική μάλιστα σχολῇ είδομεν πλείους νῦν ή άλλοτε, έγγραφέντας και εις εξετάσεις προσελθόντας παρά τό σύνθημα. Αλλά μετά λύπης πολλής αναγγέλλομεν, ότι, και περ θαυμασίως συγκριθηθείς υπό σοφών Καθηγητών τής Θεολογικής σχολής, ουδεις των φοιτητών αυτῆς και κατά τό ήδη λήξαν έτος έλαβε δίπλωμα διδάκτορος. Θελομεν ίσως μνησκει επί πολυ τον λόγον αναλαμβάνοντες την έρευνα των αιτιών τουτου, υπομνηστέον δ' όμως ότι το έθνος έχει ανάγκην παιδευμένων ιερέων και μάλιστα εφημερίων, των μόνων δυνάμενων άναντιρόρῳ να στηρίξωσι την ήθικην αυτού.

Ὁ Βοehr συγγραφέων τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος αὐτοῦ, τῆς Ἀμερικανικῆς συμπολιτείας, ἐπὶ πολλῶν διδομένων στριζόμενος κηρύττει ῥητῶς· «Ὁφείλομεν τοὺς ἐλευθέρους ἡμῶν θεσμούς, ὀφείλομεν πᾶσαν ἡμῶν τὴν εὐδαιμονίαν εἰς τὴν χριστιανικὴν ἀδελφότητα.»

Οὐδεὶς τφόντι δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν χριστιανικὴν ἀδελφότητα μᾶλλον τοῦ ἐφημερίου, ἀλλὰ, ἵνα ἐκπληρῇ οὗτος εὐστόχος καὶ ἐπιτυχῶς τὸ ὕψιόν αὐτοῦ καθήκον, πρέπει ἵνα ᾖ πεπαιδευμένος, νὰ ζῇ δὲ ἀξιοπρεπῶς καὶ ἀνέτως. Ἀλλὰ παρ' ἡμῶν ὁ ἐφημερίος, ἀλήτου δίκην προσδοκᾷ ἐκ τῆς γλίσχρης ἐλευθεριότητος τῶν κατωτέρων συνήθως τάξεων πόροι ζωῆς. Ὁ δὲ ἐπὶ πολλὰ ἔτη διὰ μόχθων πολλῶν καὶ στερήσεων ἐκπαιδευόμενος ἀνακαλύπτει ἐν τῷ τοῦ ἐφημερίου ἐπαγγέλματι τὴν πενίαν, ἀγρίαν καὶ εἰδεχθῆ, ἥτις μέλλει νὰ ματαιώσῃ τὸν καρπὸν τοσοῦτων μόχθων προτείνουσα ἐνώπιόν του τὴν ταπεινότητα καὶ ἐξουτέλιτιν, δεσμεύουσα τὴν διάνοιαν, δένουσα τὴν γλῶσσαν, φράττουσα τὸ στόμα.

Πᾶς γὰρ ἀνὴρ πενήτη δεδμημένος οὔτε τι εἰπεῖν οὔθ' ἔρξαι δύναται, γλώσσα δὲ οἱ δέδεται. ὡς ἀληθέστατα ἔλεγεν ὁ Θεόγνις.

Ἐἴθε αἱ ὀλίγαι αὗται λέξεις νὰ διεγείρωσι τὴν φιλοτιμίαν τῶν τῷ ἔθνος εὐεργετούντων πρὸς τὸν ἱερόν τούτον σκοπὸν, ὥστε οἱ δυνάμενοι καὶ θέλοντες νὰ γίνωσιν ἀληθῶς εὐεργεταὶ αὐτοῦ νὰ κληροδοτήσιν ὑπὲρ ἀποκαταστάσεως πεπαιδευμένων ἐφημερίων φερόντων δίπλωμα τοῦ Πανεπιστημίου, ἢ ἀπολυτήριο τῆς Ριζαρίου Σχολῆς!

Διδασκαλία.

Δὲν δύναμαι χωρὶς μεγάλης συγκινήσεως τῆς ψυχῆς μου νὰ θίξω τοῦ κεφαλαίου τούτου τῆς ἐμῆς διηγήσεως. Ἀρχόμενος τῶν Πρυτανικῶν μου καθηκόντων ἠλπίζον ὅτι ἤθελον δυνηθῆ, συναντιλήπτωρ ἔχων σοφοὺς συναδέλφους εἰς τὴν Ἀκαδημαϊκὴν σύγκλητον, νὰ παραδώσω εἰς τὸν ἐμὸν διάδοχον τὸ Πανεπιστήμιον συμφώνως ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς καρδίας μου, ὡς πρὸς τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ, καὶ συμπεπληρωμένον μάλιστα καθ' ὅ,τι ἐφαίνετο ὄν ἐλλιπές. Ἀλλὰ, φεῦ! ἐπέπεσεν εἰς αὐτὸ πολὺδακρυ πένθος! Οἱ φοιτηταὶ αὐτοῦ θρηνοῦσι σήμερον τὴν στέρησιν τριῶν ἀρχαίων Καθηγητῶν, τῶν ὁποίων σοφία ἐφώτιζε τὴν διάνοιαν καὶ τὸ παράδειγμα τῆς ἀρετῆς ἐκαλλώπιζε τὸ ἦθος αὐτῶν. Ὁ Περικλῆς Ἀργυρόπουλος, Σπυρίδων Πήληκας καὶ Νικόλαος Κωστής ἀπεδήμησαν εἰς τὴν αἰωνιότητα, ἀλλ' ἡ μνήμη αὐτῶν αἰωνία θέλει μένει ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου διὰ τε τὸν ζῆλον περὶ τὴν διδασκαλίαν, τὰς λοιπὰς ἀρετὰς καὶ τὰς ἐγκαρδίους αὐτῶν εὐχὰς ὑπὲρ τῆς προόδου τοῦ Πανεπιστημίου· ἠκούσαμεν τφόντι πολλάκις αὐτῶν εὐχομένων ὑπὲρ τῆς στερεώσεως τῆς ὑπολήψεως τοῦ ἀνωτάτου τούτου ἐκπαιδευτηρίου πρὸς φωτισμὸν καὶ δόξαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Καὶ ἡμεῖς πέντε ἢ ἕξ οἱ ἀπὸ τῆς συ-

στάσεως αὐτοῦ διδάσκοντες καὶ ἐπιζῶντες συνηγήθημεν μετ' αὐτῶν ἵνα οἱ μέλλοντες νὰ διαδεχθῶσιν ἡμᾶς ὡς πολλῶν κρείττονας ἡμῶν· οὕτως ἐνοήσαμεν τὴν προόδον τοῦ Πανεπιστημίου, διότι αὕτη δὲν συνίσταται εἰς τὴν πληθὺν τῶν διδασκομένων, ἀλλ' εἰς τὴν πολυμάθειαν καὶ εὐφυΐαν τῶν Καθηγητῶν· καὶ ἐπεκαλέσθημεν τὴν θεῖαν πρόνοιαν ἵνα μὴ κακὴ τύχη ταπεινώσῃ τὰς σεμνὰς τῆς Μνημοσύνης θυγατέρας ἐν αὐτῇ τῇ πατρίδι αὐτῶν, βεβῆλωσῃ τὸ ἱερόν τοῦτο τῶν Μουσῶν καὶ ἀνχαίτησιν τὰ μεγάλα ἀγαθὰ ἅπερ αὐτὸ ὑπόσχηται εἰς τὸ ἔθνος.

Ἐπηνέχθη δὲ βαρεῖα ἡ συμφορὰ εἰς τὴν Νομικὴν μάλιστα σχολὴν ἀσχάλλουσαν οὐ μόνον διὰ τὸν θάνατον δύο Καθηγητῶν ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν προσωρινὴν ἔλλειψιν τῆς διδασκαλίας τοῦ κανονικοῦ δικαίου καὶ τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος, ἥτις ἐπῆλθε διορισθέντων τῶν διδασκόντων τὰ μαθήματα ταῦτα Καθηγητῶν εἰς ὑψίστας τῆς Πολιτείας λειτουργίας. Ἀλλὰ καὶ ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ δὲν ἔμεινεν ὅλως ἀπαθῆς, δύο τῶν ἀξιότιμων Καθηγητῶν αὐτῆς, τοῦ τῆς Χημείας Κυρίου Α. Βενιζέλου καὶ τοῦ τῆς Φιλοσοφίας τῆς Ἱστορίας Κυρίου Φ. Πυλαρινοῦ, μὴ δυνηθέντων νὰ διδάξωσι συνεχῶς ἕνεκα χρόνιου νοσήματος.

Οἱ δὲ ἄλλοι πάντες Καθηγηταὶ ἐδίδαξαν μετὰ τοῦ χαρακτηρίζοντος αὐτοὺς ζήλου τὰ προκηρυθέντα διὰ τοῦ προγράμματος μαθήματα. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ Ἰσηγηταὶ Κύριοι Βιτζάρης, Μπαλάνος καὶ Λάκων, καθῶς καὶ ὁ διδάσκαλος τῆς Τουρκικῆς Κύριος Κ. Ἀφθονίδης ἐδίδαξαν μετὰ συντόνου ἐπιμελείας τὰ ὁποῖα ἐπροκήρυξαν μαθήματα. Περί τῶν μαθηματικῶν καὶ ἄλλοτε ἐγένετο παρὰ τῶν Πρυτάνων λόγος, ὅτι εἶνε ἀναγκαῖον καὶ ὑπ' ἑτέρου ἔτι Καθηγητοῦ νὰ διδάσκωνται, διότι εἰς μόνος δὲν ἀρκεῖ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς τε ὑψηλῆς καὶ τῆς στοιχειώδους μαθηματικῆς. ἔχουσα δὲ ὑπ' ὄψιν ἡ Σχολὴ τοὺς οὐσιώδεις τούτους λόγους καὶ ἀκούσασα τοῦ τακτικοῦ Καθηγητοῦ τῶν μαθηματικῶν ἐπιπόντος, ὅτι δὲν ἐπαρκεῖ μόνος εἰς τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν, ἀνήνεγκε τὰ δέοντα εἰς τὸ Ἰπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας παιδεύσεως, συστήσασα συνάμα εἰς αὐτὸ τὸν μετὰ ζήλου ἐφ' ἱκανὸν ἤδη χρόνον διδάξαντα ταῦτα ἐν τῇ τοῦ Ἰσηγητοῦ ἰδιότητι Κύριον Βασίλειον Λάκωνα. Μέχρι τοῦδε δὲν ἐπηνέχθη ἡ ζητηθεῖσα θεραπεία, πεποιθαμεν ὅμως ὅτι ὁ διάδοχος ἡμῶν ἔξει τὴν εὐχαρίστησιν ἢ ἀναγγεῖλην κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὴν πλήρωσιν τῆς ἀνάγκης ταύτης.

Πάντες δὲ γινώσκετε ἐκ τῶν προηγουμένων ἐκθέσεων τῶν Πρυτάνων, τοῦ φιλολογικοῦ τμήματος, τῆς φιλοσοφικῆς Σχολῆς τὰς ἐλλείψεις. Εἰς μόνος, ὁ ἀξιότιμος Καθηγητῆς Κ. Ἀθανάσιος Ρουσόπουλος, ἐδίδαξεν ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ λήγον ἔτος, τοῦ σοφοῦ Καθηγητοῦ Κ. Ἀσωπίου, μὴ δυνηθέντος διὰ τὴν σωματικὴν αὐτοῦ ἀρρώστιαν νὰ διδάξῃ, καθ' ἃ προεθυμήθη νὰ δηλώσῃ διὰ τοῦ προγράμματος, τοῦ δὲ ἑτέρου Καθηγητοῦ κυρίου Γ. Παπασωλιώτου περιπεσόντος εἰς χρόνιον νόσημα κατέχον αὐτὸν εἰς ἀνικα-

νόνητα τοῦ διδάσκειν. Τὴν ζῆλιαν ταύτην βαρέως φερόντων καὶ Καθηγητῶν καὶ φοιτητῶν, τὸ Ἰπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Παιδεύσεως πατρικῶς κηδόμενον τοῦ Πανεπιστημίου, ἐπρόνοιε νὰ θεραπεύσῃ ἐν τῇ συνέτει αὐτοῦ, καὶ προὔριβασε μὲν τὸν Κ. Ρουσόπουλον ἐπαξίως ἐξ ἐκτάκτου εἰς τακτικόν, βραβεύσας τὸν ζῆλον αὐτοῦ διδάξαντος, ἐπὶ πλέον καὶ τὴν γραμματικὴν τῶν βουκολικῶν πέραν τῶν ἀναγγελθέντων ἐν τῷ προγράμματι, διώρισε δὲ τὸν Κ. Δημ. Μικροφρύδην, διδάκτορα τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, ἐπὶ τινι χρόνῳ ὡς ὑφηγητὴν διδάξαντα καὶ γνωστὸν ἤδη εἰς τὸ Πανελλήνιον ἐκ τῆς βραβευθείσης συγγραφῆς αὐτοῦ, διώρισε, λέγομεν, αὐτὸν ἑκτατον Καθηγητὴν τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας. Ὁμοίως δὲ διώρισε ἑκτατον Καθηγητὴν τῆς Γενικῆς Ἱστορίας, τὸν γνωστὸν ἐπίσης ἐκ τῶν φιλολογικῶν αὐτοῦ διατριβῶν καὶ ποιημάτων τὸν Κύριον Δημήτριον Βερναρδάκην, παῖδεμα τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου καὶ τῶν τῆς Γερμανίας, καὶ ἀνέθηκεν αὐτῷ καὶ φιλολογικὸν τινος μαθήματος τὴν διδασκαλίαν. Πρὸς τούτοις εἰς τὸν ἀρχαίον Καθηγητὴν τῆς Φυσικῆς Κύρ. Α. Σ. Στρούμπου ἐχορηγήθη τὸ εὐεργέτημα τοῦ ΦΛΣΤ'. Νόμου, αὐξηθέντος τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ εἰς δραχμὰς 450. Αὐτὴ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ εἰς τὸν φιλόπονον Καθηγητὴν Κ. Ἡρ. Μητσόπουλον.

Τὸ Ἰπουργεῖον ὁμοίως συνεπλήρωσε καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς διωρίσαν, κατὰ τὴν πολλὰκις ἐκφρασθεῖσαν ἔρσειν τῶν ἀρχῶν τοῦ Πανεπιστημίου, δύο ἔτι Καθηγητὰς ἐκτάκτους τοὺς ΚΚ. Ἀλέξανδρον Λυκοῦργον καὶ Θεμιστοκλέα Βίμβρον, ἀμφοτέρους παιδεύματα τοῦ τε ἡμετέρου Πανεπιστημίου καὶ τῆς ἑσπερίας Εὐρώπης. Ἰδίως δὲ ἐπήσκησε τὸ Ἰπουργεῖον τὴν προσοχὴν αὐτοῦ εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν, ἥτις αἱ ἐλλείψεις διὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα ἦσαν πλέον καταφανεῖς καὶ ἐπαισθηταὶ καὶ εἰς τὴν ἔδραν τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου διώρισε τακτικὸν Καθηγητὴν τὸν Κύριον Ἐμμανουὴλ Κόκκινον, Ἀκηγόρον ἐκ παλαιῶν χρόνων ἐν τῇ πρωτεύουσῃ, καὶ ἐγκρατῆ τῆς Νομικῆς Ἐπιστήμης. Ἐνέκρανε δὲ, ἐπὶ τῇ προτάσει τῆς Νομικῆς Σχολῆς, τὸν διδάκτορα Κ. Ἀγαμέμνονα Μεταξῆν, ὡς ὑφηγητὴν τοῦ Ποινικοῦ Δικαίου. Πρὸς δὲ τούτοις τὸν Καθηγητὴν τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου Πέτρον Παπαρρηγόπουλον, παρατηρήεντα τῆς τοῦ Ἐφεσίου Εἰσαγγελίας, μετεβίβασεν ἐκ τῶν ἐπιτίμων εἰς τοὺς τακτικοὺς Καθηγητὰς, καθῶς ὁμοίως τοῦ ἀρχαίου Καθηγητοῦ Κ. Γ. Α. Ῥάλλη, κῆξῃσε τὸν μισθὸν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου ΦΛΣ'.

Εἰς δὲ τὴν Ἰατρικὴν Σχολὴν ὑπῆρξεν ἔλλειψις οὐσιώδης τῆς Μαιευτικῆς ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ Καθηγητοῦ Ν. Κωστή. Εὐθύς δὲ ἐξ ἀρχῆς προσεπάθησαν οἱ Καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς νὰ θεραπεύσωσιν ἐκ τῶν ἐνότων, παρακαλέσαντες τὸν Καθηγητὴν Κύριον Μιλτιάδην Βενιζέλον, ἵν' ἀναδεχθῆ πρὸς τὰ ἱδία μαθήματα καὶ τῆς Μαιευτικῆς τὴν διδασκαλίαν. Τὸν δὲ φιλοτίμως συναινέσαντα εἰς τῆς Σχολῆς τὴν παράκλησιν, διώρισε μετ' οὐ πολὺ τὸ Ἰπουργεῖον Κα-

θηγητὴν τῆς Μαιευτικῆς, προβιβάσαν αὐτὸν ἐξ ἐκτάκτου εἰς τακτικόν. Τὸ Ἰπουργεῖον ὡσαύτως διώρισε τακτικὸν Καθηγητὴν τῆς φαρμακογνωσίας (ἱατρικῆς ὕλης) καὶ τῆς ἰδίως Φαρμακευτικῆς τὸν Κ. Σταμάτιον Κρίνον.

Τῶν ἀποβιωσάντων κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐμῆς Πρυτανείας Καθηγητῶν παρηγγείλαμεν τὰς εἰκόνας εἰς τὸν ὁμαγενῆ ζωγράφον Κύριον Τζόκον. Οὗτος δὲ ἀπέστειλεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τὰς εἰκόνας τῶν ἀοιδίμων Θ. Φαρμακίδου, Γ. Μαυροκορδάτου καὶ Θ. Μανούσου. Ἡ εἰκὼν τοῦ Φαρμακίδου εἶναι ἔργον θεᾶς ἀξίον· εἰς τὴν λεπτότητα τῶν χειλέων ἐξωγράφησεν ὁ καλλιτέχνης τὸ ταπεινὸν καὶ ἰδὺ τῆς λαλιᾶς τοῦ ἀειμνήστου Καθηγητοῦ. Κατὰ τὴν κρίσιν τῶν ἀξιότιμων συγγενῶν τοῦ Γ. Μαυροκορδάτου ἡ εἰκὼν αὐτοῦ ὁμοιάζει καθ' ἔλα. Νεκρὸν ἐξωγράφησε τὸν Μανούσον ἀλλὰ εἰς τὸ ἱπποκράτειον καὶ ὅλως ἠλλοιωμένον πρόσωπον αὐτοῦ ἠδυνήθη ὁ καλλιτέχνης νὰ βίβῃ σπυθιρὰ τινα ζωῆς.

Βιβλιοθήκη καὶ ἄλλαι συλλογαί.

Ἐν τῷ ἐπὶ τούτῳ προσσητημένῳ πίνγκι φαίνοντα τὰ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος γενομένα ὑπὸ διαφόρων δωρημάτων εἰς τὴν δημοσίαν καὶ τὴν Πανεπιστημιακὴν Βιβλιοθήκην ὧδε δὲ ποιούμεν ἰδίως λόγον, περὶ τῶν ὧτων ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου προσεκτήσατο δι' ἀγορᾶς γενομένης ἐκ τῶν κεφαλαίων αὐτοῦ. Τοῦ σοφοῦ καὶ κατ' ἐξοχὴν φιλέλληνο, Εἰρηναίου Θερισίου ἀποβιώσαντος, ἡ εὐγενὴς σύζυγος χάρις αὐτοῦ Ἀμαλία, γινώσκουσα τὰς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος διαθέσεις τοῦ συζύγου τῆς καὶ ἐπιθυμοῦσα νὰ καταλειφθῆ μαρτύριον καὶ εἰς τὸ μετὰ ταῦτα τῆς μνήμης αὐτῶν, ἔγραψεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα, ἵνα ταμειωθῇ ἐν τῇ Ἑλλάδι ἡ βιβλιοθήκη αὐτοῦ, ἀγοραζομένη κατὰ τὴν ὑπὸ ἐμπειρῶν γενομένην ἀκριβῆ ἐκτίμησιν. Ταῦτα μαθούσα ἡ Ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος παρὰ τοῦ ἀξιότιμου Καθηγητοῦ τῆς Φιλοσοφίας Κ. Φιλίππου Ἰωάννου, καὶ συνεννοηθεῖσα μετὰ τοῦ Κυρίου Ἰπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας παιδεύσεως, ἀπεφάσισεν ἵνα ἀποκτήσῃ τὸ θεσαύρισμα τοῦτο τοῦ φιλέλληνο ἀνδρὸς ἐκ τῶν κεφαλαίων τοῦ Πανεπιστημίου. Ὅθεν πληρώσασα τὸ τίμημα πέντε πρὸς τὰς εἴκοσι χιλιάδας δραχμῶν ἠγόρασε τὴν ὅλην τοῦ ἀοιδίου Βιβλιοθήκην, συνισταμένην ἐξ ὀκτῶ περίπου χιλιάδων τόμων παντοίας ὕλης. Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη μείζονος ἢ τῆς καταβληθείσης οὕτα αξίας, ὡς πᾶς τις δύναται νὰ πεισθῇ ἐκ τοῦ ἐντύπου καταλόγου, εἰς ἡμᾶς ὅμως ἔχει καὶ ἄλλην ἠθικὴν αξίαν, διότι ἀπεκτήσαμεν τὸ ἡδίστον ἐνασχόλημα ἀνδρὸς, ὅστις οὐκ ὀλίγον ὑπὲρ ἡμῶν ἐμόγησεν, ὅστις, ὅτε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν ἀγῶνος, οἱ μὲν ἐχλεύαζον ἡμᾶς διὰ τὸ παράβολον τοῦ τολμήματος, οἱ δὲ ἠγανάκτου καθ' ἡμῶν ὡς ταρσόντων τὴν καθεστηκυῖαν τάξιν, οὗτος μόνος ἀνεδέχθη κατὰ πολλῶν τὸν διὰ τοῦ καλῶν ἀγῶνα, καὶ ἐπλήρωσε τὰς στήλας τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐννοιῶν ἐκ διατριβῶν ὑπὲρ τῆς Ἑλλά-

δος και ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος αὐτῆς, συντελέσας οὕτως εἰς τὸ νὰ μεταβάλλῃ τὴν κοινὴν τῆς Εὐρώπης γνώμην καὶ νὰ ἐκλύσῃ εἰς ἡμᾶς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ κόσμου τὴν συμπάθειαν. Αὐτὸς οὗτος δίκην πατρὸς ἐπεμελήθη τῶν Ἑλληνοπαίδων, οὗτοι χάριν σπουδῆς ἀπεδήμησαν εἰς Μόναχον τῆς Βυζαντίας. Αὐτὸς εἰς αὐτοὺς λόγῳ πάντοτε συνεμερίσθη καὶ τὴν χαρὰν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους καὶ τὰς λύπας αὐτοῦ, ὡς τὸ ἴδιον ἔθνος ἀγαπήσας εἰλικρινῶς αὐτό. Εἰς αἰώνιαν λοιπὸν μνήμην τοῦ φιλελληνισμοῦ αὐτοῦ ὑπάρχει σήμερον ἡ πολυτίμητος αὕτη βιβλιοθήκη, χρήσιμος τὰ μάλιστα ἐσομένη τοῖς σπουδάζουσι καὶ ἰδίως τοῖς περὶ τὴν φιλολογίαν ἀσχολουμένοις.

Πρὸς δὲ τούτοις ἠγοράσθησαν ἐκ τῶν κεραλαίων τοῦ Πανεπιστημίου βιβλία ὡσεὶ δραχμῶν ἑννέα χιλιάδων (N. B.). Ἐπὶ τῇ βίβλῳ καταλόγου συνταχθέντος ὑπὸ τῶν σχολῶν, ὡς ὕλης χρήσιμος εἰς ὅλας τὰς σχολὰς, ἡ περὶ ἀγγελίαν ἐδόθη εἰς τὸν βιβλιοπώλην Κύριον Βάγγελ, ἀλλὰ δὲν ἐξετελέσθη μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ἀκριβείας, διότι καὶ παλαιὰ καὶ μεταχειρισμένα ἀντὶ νέων βιβλία ἐστάλησαν, καὶ τινὰ παλαιὰς ἐκδόσεως ὑπαρχουσῶν νεωτέρων, ἕνα δὲ καὶ ἄλλοιπῶν. Περὶ τούτου ἐγράψαμεν πρὸς τὸν ἐν Λειψία Πρόξενον τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος, ὅστις ἐκοίνωσε τὰς μέμψεις ἡμῶν τῷ βιβλιοπώλῃ ὃ δὲ ἔγραψε διὰ τοῦ Πρόξενου ὅτι θέλει ἀνακληρώσει τὴν ζημίαν ἡμῶν, στέλλων ὅσα βιβλία ἠθέλομεν ζητήσει παρ' αὐτοῦ ἐκ καταλόγου βιβλίων, ἂν διεβίβασεν ἐνταῦθα. Ἐπειδὴ δὲ ἡμεῖς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ περατώσωμεν τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἀφίσταται εἰς τὸν διάδοχον ἡμῶν ἡ φροντίς νὰ ἐπιστείλῃ τὰ εἰκότα πρὸς τὸν Κύριον Βάγγελ, συμβουλευόμενος τοὺς Καθηγητὰς Κυρίου Κουμανούδη, Καστόργην καὶ Ρουσόπουλον, ἐξετάσαντας τὰ παλαιὰ βιβλία καὶ εἰδόντας τὰς ἐλλείψεις. Ἀλλὰ καὶ ἄλλα βιβλία παρηγγέλησαν κατ' ἀπόφασιν τῆς συγκλήτου ὑφ' ἐκάστης σχολῆς, καὶ τὰ μὲν τῆς Νομικῆς σχολῆς καὶ τῆς Θεολογικῆς ἦλθον ἤδη, τῶν δὲ ἄλλων σχολῶν, τῆς Ἰατρικῆς καὶ Φιλοσοφικῆς, ἐδόθη μὲν ἡ παραγγελία, ἀλλ' ἡ ἀποστολὴ αὐτῶν γενήσεται βραδύτερον.

Δι' ἐκάστην σχολὴν ὑπελογίσθησαν βιβλία ὡσεὶ δραχμῶν 1500. Τὰ βιβλία ταῦτα εἰσὶ κατ' ἐκλογὴν παρηγγεμένα καὶ μονίμου ἀξίας. Ἀλλὰ λυπηρὸν εἶναι ὅτι δὲν ὑπάρχει τύπος ὅπου νὰ τεθῶσι καὶ ὡσεὶ χρήσιμα τοῖς Καθηγηταῖς. Περὶ τούτου πολλάκις ἐσκέφθη ἡ Ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος, καὶ ἦλθε κατ' ἀρχὰς εἰς ἔννοιαν νὰ μεταβάλλῃ εἰς ἀναγνωστῆριον τὸ δωμάτιον τῶν ἐξετάσεων, κατασκευάζουσα βιβλιοθήκην, ἐν ᾗ νὰ τεθῶσι ὅσα βιβλία νῦν ὑπάρχουσιν ἐν κίθωτοῖς καὶ ἄλλα προσέτι ἐκ τῆς Πανεπιστημιακῆς βιβλιοθήκης, τὰ ὅποια νὰ ᾖναι εἰς πρόχειρον τῶν Καθηγητῶν χρήσιν. Συγχρόνως ὅμως ὁ ἴσφορος τῶν βιβλιοθηκῶν, πληρωθεὶς ὅλων τῶν θέσεων τῆς βιβλιοθήκης καὶ πολλῶν βιβλίων ἐν κίθωτοῖς ὄντων κεκλεισμένων, ἐζήτησε θεραπείαν τούτου, προτείνων ἡμῖν διὰ τοῦ ὑπουργείου τῆς δημοτικῆς παιδείας, ἵνα καταρτισθῶσι νέαι θέσεις ἐν

τοῖς ὑπερῷοις τῆς ὑπαρχούσης βιβλιοθήκης. Ἡ σύγκλητος, ἐδέχθη μὲν τὴν πρότασιν καὶ παρεκάλεσε τὸν ἀρχιτέκτονα Κ. Καυταζόγλου νὰ παρατηρήσῃ ἐπιτόπως καὶ ὑποβάλλῃ τὸν τῆς δαπάνης προϋπολογισμόν, ἀλλ' ἐκ τῶν παρατηρήσεων τοῦ ἀρχιτέκτονος ἐπέστημεν ὅτι ἡ θεραπεία αὕτη ἦν ὄλως ἀνεπαρκής· διότι μόνον ἠδύνατο νὰ κατασκευασθῶσιν ἐν τοῖς ὑπερῷοις θέσεις διὰ τὰ ἤδη ὑπάρχοντα βιβλία, εἰς δὲ τὸ μέλλον πάλιν ἔπρεπε νὰ ληφθῇ ἄλλη πρόνοια. Ὄθεν οὔτε ἡ Σύγκλητος, οὔτε ὁ ἴσφορος ἐκρίναν εὐλογον διὰ προσωρινὴν θεραπείαν νὰ δαπανηθῶσι περὶ τὰς πεντεκαίδεκα χιλιάδας δραχμῶν. Ἐφάνη δὲ εἰς ἡμᾶς προκριτώτερον νὰ γίνῃ σκέψις περὶ βεβαίας καὶ μονίμου θεραπείας, καὶ νὰ οικοδομηθῇ ἴδιον τῆς βιβλιοθήκης οἰκοδόμημα. ἤλθομεν δὲ κατ' ἀρχὰς εἰς ἔννοιαν νὰ γίνῃ μεσόδομος μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας τοῦ Πανεπιστημίου πτέρυγος, ἀλλὰ καὶ ταύτην πάλιν παρελείψαμεν, ἐναντίαν οὔσαν τοῦ σχεδίου, κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Κ. Θεοφίλου Χάνσεν, ἐνδημήσαντος ἐνταῦθα περὶ τὰ μέσα τοῦ χειμῶνος. Λυπούμεθα ὅτι μετὰ τοιαύτας σκέψεις δὲν ἤλθομεν εἰς ὀριστικὸν τι ἀποτέλεσμα, καὶ εὐχόμεθα ὅπως ὁ διάδοχος ἡμῶν δυνηθῇ, ἔχων ἐκ τούτων τὸ ἐνδόξιμον, νὰ θεραπεύσῃ τὴν οὐσιώδη καὶ κατεπεύγουσαν ταύτην ἀνάγκην τοῦ τε Πανεπιστημίου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς κοινωρίας. Ἴσως εὐτυχέστερα ἤθελεν εἶθαι ἡ θεραπεία, ἐὰν διὰ μὲν τὴν ἀνάγκην τοῦ ἰδιαιτέρου ἀναγνωστῆριου τῶν Καθηγητῶν μετεβάλλετο εἰς προσωρινὴν βιβλιοθήκην τὸ δωμάτιον τῶν ἐξετάσεων, διὰ δὲ τὴν δημοσίαν καὶ Πανεπιστημιακὴν βιβλιοθήκην κατασκευάζετο ἴδιον οἰκοδόμημα πρὸς τὸ ἀνώτερον μέρος τοῦ πρὸς Δυσμὰς κήπου τοῦ Πανεπιστημίου.

Προσαρτήματα τοῦ Πανεπιστημίου.

α. Περὶ τοῦ Μαιευτηρίου.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Μαιευτηρίου ἀνετέθη μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Μαιευτικῆς Νικολάου Κωστή εἰς τὸν διαδεχθέντα τὴν ἑδραν ἐκείνην ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ὡς φθάντες εἴπομεν, Κύριον Μιλτιάδην Βενιζέλον ὅστις, ἅμα ἀναλαβὼν τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, ἐπισκέπτεται καθ' ἐκάστην τὸ κατὰστημα, σημειοὶ τὰς ὑπαρχούσας ἐλλείψεις καὶ σκέπτεται νὰ προτείνῃ τὰ πρὸς πληρωσιν αὐτῶν ἐπιτήδεια. Ἡ ἐλλείψις συλλογῆς Μαιευτικῶν ἐργαλείων εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων, καὶ ταύτην προτίθεται ἐν πρώτοις νὰ σχηματίσῃ χρώμενος ἐπὶ τοῦ παρόντος τῇ προϋπολογισθείσῃ πιστώσει τοῦ ἔτους τούτου δραχμῶν 400.

β. Ἀστεροσκοπεῖον.

Μὴ δυνάμενος ὁ Καθηγητὴς Κ. Παπαδάκης νὰ πληρῇ τὰ ἔργα τοῦ Καθηγητοῦ τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς Ἀστρονομίας, καὶ νὰ ἔχῃ ἐνταυτῶ τὴν τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου διεύθυνσιν, παρητήθη ταύτης, ἢ ἀνεδέχθη ὁ Κύριος Σμῖθ, ὅστις καὶ τὸ ἔτος τοῦτο ἠσχολήθη εἰς οὐσιώδεις ἐρεῦνας. Αἱ κυριώτεραι αὐτοῦ ἐργασίαι περιετράφησαν α) περὶ τὸν ἀναφανέντα κομήτην, περὶ τὰ ἰδιάζοντα αὐτῷ φωτεινὰ φαινόμε-

να καὶ τοὺς τόπους δι' ὧν διήρχετο μεταξὺ τῶν ἀστέρων. β) Ἐπὶ τῆς σελήνης καὶ τῶν πλανητῶν. γ) Ἐπὶ τοῦ ἡλίου, τοῦ λυκαυγοῦς καὶ τοῦ ζωδιακοῦ φωτός. Ἐξέδοτο δὲ καὶ 7—8 διατριβὰς τῶν παρατηρήσεων αὐτῶν δημοσιευθείσας ἐν Γερμανίᾳ.

Οὐχ ἦττον δὲ ἠσχολήθη καὶ περὶ τὰς συνήθεις μετεωρολογικὰς καὶ ὑψιμετρικὰς παρατηρήσεις, ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς ὡδὲ προσηρτημένης ἐκθέσεως τοῦ αὐτοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου.

Ἄστυκλιτικὴ.

Τὸ φιλανθρωπικὸν καὶ τοσοῦτον χρήσιμον εἰς τελειοποιήσιν τῶν φοιτητῶν ἡμῶν καθίδρυμα προχωρεῖ ἐπὶ τὸ βέλτιον διοργανούμενον.

Κατὰ τὸ ἐξαχόμενον τῆς ἀριθμολογικῆς ἀπογραφῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους ἔτυχον ἰατρικῆς ἐπιτήδεως κατ' οἶκον ἢ ἐν τῷ καταστήματι 2718 ἐκ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος ἢ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς προσερχόμενοι. Καὶ οἱ μὲν 214 ἰάθησαν, οἱ δὲ 47 διατελοῦσιν ἐτι ὑπὸ θεραπείαν, 38 δὲ ἀπεβίωσαν. Τοιαῦτα εἰσὶ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ κοινωφελοῦς τούτου καθιδρύματος.

Ἀγωνοθεσίαι.

Ἐτελέσθη πρώτην φοράν κατὰ τὴν 20 Μαΐου, ἐπέτειον ἑορτῆς τῆς τοῦ Πανεπιστημίου καθιδρύσεως τὸ διαγώνισμα τοῦ Κυρίου Θ. Π. Ροδοκανάκη, οὗ θέμα εἶχε τεθεῖ, α ὁ προσδιορισμὸς τῆς φύσεως τῆς τῶν ἡραιῶν χρόνων Ἑλληνικῆς βασιλείας, κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων ποιητῶν, ῥητόρων καὶ λογογράφων. Ἡ μὴ μόνον συγγραφὴ ἐστάλη καὶ ἐκείνη ἐκρίθη βραβεύσεως ἀξία. Συγγραφεὺς αὐτῆς ἦν ὁ φοιτητὴς τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς Κύριος Γ. Μιστριώτης ἐκ Τριπόλεως τῆς Πελοποννήσου ὁρμώμενος. Κριταὶ δὲ ἦσαν, οὗς αὐτὸς ὁ ἀγωνοθέτης ἔθεσεν, οἱ Κύριοι Κωνστ. Ἀσώπιος, Φίλιπ. Ἰωάννου καὶ Εὐθ. Καστόργης, καὶ εἰσηγητὴς ὁ τελευταῖος. Ἡ ἐκθεσις τῶν κριτῶν ἐξεδόθη τύποις, δαπάνη τοῦ ἀγωνοθέτου καὶ ἐπιμελεία τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς ἐπιτροπείας τῶν κριτῶν. Ὁ συγγραφεὺς ἔλαβε παρὰ τοῦ ἐνταῦθα ἐπιτρόπου δι' ἡμῶν, τὸ ἄθλον τοῦ συγγράμματος, δραχ. 1000, καὶ οἱ κριταὶ ὡς μικρὰν ἀμοιβὴν τῶν ὄσων κατέβαλον πόνων ἀνὰ δραχ. 200 ἕκαστος.

Ἀλλὰ τὸ ποιητικὸν διαγώνισμα τοῦ Κ. Ἀμβροσίου Ι. Ῥάλλη δὲν ἐτελέσθη τὸ ἔτος τοῦτο εἰ καὶ ἐστάλησαν ποιήματα τινὰ, μὴ καταρτισθείσης τῆς τῶν κριτῶν ἐπιτροπείας διὰ τὸ πολυάσχολον τῶν ἀρμοδίων πρὸς τοῦτο καθηγητῶν, καὶ ἕνεκα ἀσθενείας τινῶν ἐξ αὐτῶν ἅμα. Τὴν ἀναβολὴν τοῦ διαγωνισμοῦ μὴ γενομένου τὴν 25 Μαρτίου, ἐκοινοποιήσαμεν εἰς τὸν ἀγωνοθέτην, ἔχοντες πάντοτε τὴν ἐλπίδα ὅτι βραδύτερον ἴσως ἠδύνατο νὰ συμπληρωθῇ ἡ ἐπιτροπεία, καὶ ἐζήτησαμεν παρ' αὐτοῦ ὁδὴν περὶ τῶν 1000 δραχμῶν, τὰς ὁποίας εἶχεν ἤδη στείλει πρὸς ἡμᾶς· ὁ δὲ, τὸ μὲν ποσὸν τῶν χρημάτων διέθηκεν εἰς προίκισιν ἀπόρου νεάνι-

δος ἀγωνιστοῦ πατρὸς, τὴν δὲ κρίσιν τῶν ποιημάτων ἀνέθηκε τοῦ λοιποῦ εἰς κριτὰς παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Παιδείας ταχθησομένους ἐκάστοτε. Ἀλλ' ἅμα διαδοθέντος τοῦ ἀκούσματος, ἄλλος ὁμογενὴς ἐν Ὀδησσῷ διατριβῶν, ὁ ἐκ Κεφαλληνίας Κύριος Ἰωάν. Γεωργίου Βουτσινᾶς, ἀνήνεγκεν εἰς ἡμᾶς ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ τελῇ αὐτὸς διὰ τοῦ Πανεπιστημίου τὸ διαγώνισμα, χορηγῶν 1000 κατ' ἔτος δραχμᾶς, ἄθλον τοῦ ἀριστεύσαντος ἐκάστοτε ποιήματος, καὶ πεντακοσίας διὰ τοὺς μόχθους τῆς κρίσεως. Ἡ Ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος ἐδέχθη τὴν πρότασιν καὶ ὁ ἀγωνοθέτης ἐβεβαίωσε τὴν πρόθεσιν αὐτοῦ δι' ἀναφορᾶς πρὸς τὴν Πρυτανείαν. Οὕτως εἰς τὸ μέλλον ἔχομεν δύο ποιητικοὺς διαγωνισμοὺς, τὸν μὲν δικαζόμενον ὑπὸ κριτῶν διοριζομένων ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας, τὸν δὲ ὑπὸ τῶν τῆς Συγκλήτου. Ἀλλ' ὡς τυχαίως συνέπεσε μετὰ τοσαῦτα ἔτη νὰ μὴ εὐρεθῶσι κριταὶ, καὶ τοὶ καὶ εἰς ἄλλους ἐλλογίμους ἐκ τῶν ἐκτὸς τοῦ Πανεπιστημίου καταφυγόντες, οὕτως ἐνδεχόμενον νὰ συμβῇ τοῦτο καὶ πάλιν ἐκ τυχαίων ὄλως περιστάσεων. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι παράδοξον· ὁ δὲ λόγος ἀπλούστατος. Ἐν πολυαριθμῶσι κοινωνίαις ἐκ τῶν λογίων οἱ ἀρμοδίιοι νὰ κρίνωσι περὶ ποιημάτων εἶναι ἀναντιρρήτως πολυάριθμοι. Ἰπάρχουσι δὲ καὶ αἱ καλούμεναι Ἀκαδημαῖαι, τοῦτέστι σύλλογοι σοφῶν, οἵτινες δικάζουσι καὶ τὰ προϊόντα τῆς διανοίας βραβεύουσιν· ἀλλὰ παρ' ἡμῖν ὀλίγοι εἰσὶν οἱ ἀρμοδίιοι κριταὶ, ὁ δὲ τῆς σοφίας ἄριστος Πάχος εἰσέτι δὲν εὐαισθήθη. Οὐχ ἦττον ἐπὶ ἑννέα ἔτη οἱ αὐτοὶ σχεδὸν Καθηγηταὶ ἀνευ ὀρισμένης τινος ὑποχρεώσεως ἀνεδέχθησαν τὴν ἐπὶ τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ ἐργῶδη καὶ λίαν ἐπιπονηνὸν κρίσιν. Ὡρῆλον τῶνόντι οἱ κριταὶ, ὅπως ἐκφέρωσι τὴν γνώμην αὐτῶν εὐσυνειδήτως, ἢ ἀναγνωσῶσιν ἅπασι, δις καὶ πολλακίς, ἐπέκεινα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῶν δέκα ποιημάτων, νὰ συμβάλλωσι καὶ ἀντιπαραθέσωσι πάντα ταῦτα πρὸς ἀλληλα, νὰ ἐξελέγξωσιν ἐνὸς ἐκάστου τὰ προσόντα, νὰ σταθμίσωσιν ὡς περ ἐν πρυτανίᾳ τὴν ὀρθότητα καὶ τὸν ὄγκον τῆς λέξεως, τὸ εὐγλωττον καὶ εὐρυθμον τῆς φράσεως, τὸ κάλλος τῶν μεταφορῶν καὶ εἰκότων, τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν, τὸ εὐχαρί τῆς παραστάσεως αὐτῶν, τὴν εὐπέειαν καὶ διασκευὴν τοῦ ὅλου ποιήματος καὶ πᾶσαν τὴν αἰμυλίαν καὶ χάριτα αὐτοῦ. Ὅποια ἔντασις τῆς διανοίας, ὅποιος μόχθος, ὅποια ἐκνεύρωσις! Καὶ οὐχ ἦττον οἱ εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον ἀποδυόμενοι Καθηγηταὶ οὐδ' ὄλως ἀπέκαμαν, ἀλλὰ ἀνὰ πᾶν ἔτος φιλοτιμίως ἀνεδέχθησαν τὸ ἐπιμοχθον τοῦτο ἔργον, εἰς οὐδεμίαν ἀμοιβὴν ἀποβλέποντες εἰ μὴ εἰς λιτοτάτην τινὰ ὑστεροφημίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑστεροφημίαν ταύτην εἶδον διακρουομένην ὑπὸ τῆς ἀπρεπῶς προσβαλλομένης εὐθυδικίας αὐτῶν. Οὐδὲ ἀνελεύθερον καὶ ἀφιλότιμον, οὐδὲ ἀπειροκαλία ἢ ὀλιγοφρένεια ἐμποδίζεν αὐτοὺς καὶ αὐθις νὰ δεχθῶσι τὴν ὀχληρὰν ποιηματοδικίαν, εἰμὴ ἀπλαῖ περιστάσεις τοῦ βίου. Ὄθεν ὁ ἐκτιμῶν ταῦτα πάντα καὶ ὀρθῶς κρίνων πρέπει νὰ θαυμάσῃ τὸν

ζήλον αὐτῶν καὶ ἀπονεύει αὐτοῖς τὸν ἀνήκοντα ἔπαινον.

Διὰ δὲ τὸ διαγώνισμα τοῦ ἀοιδίου Γεωρ. Μελά προκρίσθησαν δύο συγγράμματα, ὧν ὑποβληθέντων ἐγκαίρως εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ συστηθεῖσαν ἐπιτροπείαν, συγκειμένην ἐκ τοῦ κοσμητοῦ τῆς Θεολογικῆς σχολῆς Κυρίου Π. Ῥυμπότου, ἐκ τοῦ δικηγόρου Κυρίου Γ. Βελίου καὶ τοῦ ἀρχιμανδρίτου καὶ ἱεροκήρυκος τῆς πρωτεύουσας Κυρίου Πετρούλια, δὲν εὐρέθη κανὲν τούτων πληρῶν τὸν σκοπὸν τοῦ ἀγωνοθέτου καὶ βραβεύσεως ἄξιον.

Οὐδεμίαν δὲ συγγραφήν μέχρι τοῦδε ἐστάλη διὰ τὸ τοῦ Τσοκάνου διαγώνισμα, οὐ θέμα ἐτέθη περὶ τῶν θρησκευτικῶν, ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐριπίδου, τῶν ἐξαγομῆν ἐκ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ.

Ἑορταὶ Πανεπιστημίου.

Ἡ τοῦ Πανεπιστημίου εὐγνωμοσύνη πρὸς τοὺς εὐεργέτας καὶ συνδρομητὰς αὐτοῦ ἀπαδείχθη καὶ τὸ ἔτος τοῦτο μεγαλοπρεπῶς διὰ τοῦ μνημοσύνου, ὁπερ ἐτέλεσε κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν. Ὁ ἅγιος Ἐπίσκοπος Ἄνδρου ἐτέλεσε τὸ μνημότυνον παρόντων καὶ ἄλλων μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, μνημονευθέντων ἐξ ὑπαμοιβῆς τῶν ὀνομάτων τῶν ἀοιδίμων εὐεργετῶν καὶ συνδρομητῶν. Ὁ δὲ καθηγητῆς τῆς Θεολογίας Κύριος Κ. Κοντογόνης, ἀπήγγειλε λόγον κατασκευτικὸν ἐν τῷ ὀπίω ἀνέφερε μετὰ τοῦ προσήκοντος ἐπαινοῦ τὴν ἀγαθὴν ὑπὲρ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας πρόθεσιν τῶν ὀπισθόθεν εὐποισθέντων αὐτό.

(Παρατίθενται τὰ ὀνόματα τῶν μνημονευθέντων εὐεργετῶν ἐν τῷ πίνακι.)

Καὶ ἡ τῆς καθιδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου ἐπέτειος ἑορτὴ ἐτελέσθη λαμπροπρεπῶς τῇ 20 Μαΐου, τερπνοτάτου καὶ εὐρραδοῦς λόγου ἀπαγγελθέντες περὶ τῶν ἀρχαιολογικῶν τῶν Ἀθηνῶν παρὰ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Αρχαιολογίας Κυρίου Ἀλεξ. Ῥαγκαβῆ.

Περιουσία Πανεπιστημίου.

Α'. Ἀκίνητα.

Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μακαρίτου Χριστοδοῦλου Εὐθυμίου, ἐγένοντο καὶ ἐπὶ τῆς ἐμῆς Πρυτανείας ἐπισκευαί τινες, αἵτινες ἐκρίθησαν ἀναγκαῖαι ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Κυρίου Καυτανζόγλου καὶ ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τῆς Συγκλήτου. Τὰ δαπανηθέντα συμποσοῦνται εἰς δραχμὰς 264, 30. Εἰσπραχθήσαν δὲ ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν δραχ. 4800.

Εἰς τὴν οἰκίαν Κατριμάτσου, ἐπισκευασθεῖσαν περίπου μικραὶ ἐπισκευαὶ ἐγένοντο διὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος Κ. Καυτανζόγλου εἰς δραχ. 415, 40.

Εἰσπραχθήσαν δὲ ἐξ ἐνοικίων δραχ. 4535.

Ὡκυτώως ἐπεσκευάσθη καὶ ἡ οἰκία Θ. Μανούσου. Τὰ δὲ καθ' ἕκαστα τῶν ἐπισκευῶν δηλωθήσονται ἐν τοῖς προσηρημένοις πίναξι.

Οἰκόπεδον ἐν Πάτραις.

Τοῦ οἰκοπέδου τούτου, ὡς γινώσκατε, ἐδόθη πα-

ρὰ τῆς ἐπ' τούτῳ ἐπιτροπείας πρωτοφρονὸν παραχωρητήριον, μέχρις οὗ πληρωθῶσι παρ' ἡμῶν πηγεῖς 434, αἵτινες ἀπητοῦντο πρὸς συμπλήρωσιν τῶν 800 πηγεων. Ὄθεν συνεννοηθέντες μετὰ τοῦ ἐν Πάτραις πληρεξουσίου δικηγόρου ἡμῶν Κυρίου Πυρραίου Χαϊδᾶ, τοῦ ὁποίου τὸν ὑπὲρ τοῦ Πανεπιστημίου ζήλον, ὀρέιλω καὶ ἐγὼ, ὡς καὶ οἱ πρὸ ἐμοῦ Πρυτάνεις, νὰ ἐπαινέσω δημοσίᾳ, ἠγοράταμεν, συνκινῆσαι τῆς Συγκλήτου ἐν τῇ ἀνω πόλει τόπον ἴσων πηγεων, τὸν ὁποῖον ἐδώκαμεν εἰς ἀντάλλαγμα τῶν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ παραχωρηθέντος ἡμῖν οἰκοπέδου ληρθεῖσων ἐν τῇ κάτω πόλει πηγεων 434. Κατ' αὐτάς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν θέλει ἐκδῶσαι τὸ ὀριστικὸν παραχωρητήριον. Τὸ οἰκόπεδον τοῦτο κεῖται εἰς θέσιν, ἂν ὄχι τὴν καλλίστην, ἀλλὰ πάντως τῶν τὰ δευτέρω εἰχουσῶν. Ὁ Κύριος Χαϊδᾶς ἐπρότεινε ἵνα κατασκευασθῶσιν οἰκίσκοι, καὶ νὰ ἐκμισθῶνται πρὸς ὄφελος τοῦ Πανεπιστημίου. Ἄλλ' ὁ ἐν Πάτραις ἀρχιτέκτων ἐπρότεινε νὰ οἰκοδομηθῇ στερεὸν οἰκοδόμημα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ν' ἀνεγερθῇ, ἂν προῖόντος τοῦ χρόνου φανῇ ὠφέλιμον, καὶ δεύτερον πάτωμα, καὶ ὑπελόγησε τὴν πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενην δαπάνην εἰς δραχμὰς πεντεκαίδεκα χιλιάδας. Ἡ Ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος προὔτιμισε τὴν πρότασιν τοῦ Κυρίου Πιλότου, ἐπομένως κατὰ συνέπειαν τῆς ἀποράσεως ταύτης, ἐζητήσαμεν καὶ ἐλάβομεν τὴν χωρογραφικὸν πίνακα τοῦ οἰκοπέδου καὶ ἀνεθέσαμεν εἰς τὸν Κύρ. Καυτανζόγλου νὰ μελετήσῃ τὸ τοῦ Κυρίου Πιλότου σχέδιον καὶ συντάξῃ τὸ ὀριστικὸν τῆς οἰκοδομῆς σχέδιον. Εἰς τὸν διάδοχον ἡμῶν νῦν ἀπόκειται ἡ τῶν περαιτέρω διάπραξις.

Κτῆμα ἐν Βλαχίᾳ Γαιγανέπ.

Εἰσπραχόμεν τὸ εἰσόδημα τοῦ ἔτους, ἀπὸ ἀ. Ἀπριλίου 1860 ἕως ἀ. Ἀπριλ. 1861 συμποσοῦμεν εἰς δραχ. 4211, 40.

Ἦνε δὲ ὀλιγώτερον τοῦτο τοῦ τῶν ἄλλων ἐτῶν διὰ τὴν γνωστὴν μείωσιν τῶν μισθωμάτων, τῶν ἀκινήτων ἐν γένει. Πρὸ ἐνός ἔτους ἐνδημήσας ἐν ταῦθα ὁ ἐπίτροπος τοῦ ἀειμνήστου Ἱεραπόλεως, Κύρ. Κωνσταντίνος Σούτσος, ἀνήνεγκεν εἰς τὴν Πρυτανείαν ὅτι εἶνε καλὸν νὰ ὑλοτομηθῇ τὸ δάσος τοῦ κτήματος, διὰ τὴν διπλὴν ὠφέλειαν τῆς τε τιμῆς τῶν ξύλων, ἧτις ἤθελεν ὑπερβῆ καθ' ἃ ἐθεσίου ὁ Κύρ. Κ. Σούτσος τὰ 4000 Καίσαρ-βασίλικα φλωρία, καὶ τῆς ἀνεκνώσεως τοῦ δάσους. Συνηθέσαμεν, ὡς εἰκόσ, εἰς τὴν ὠφέλιμον ταύτην πρότασιν καὶ ἐπετρέψαμεν τὴν ὑλοτομίαν. Ἄλλ' ὁ Κύρ. Σούτσος ἔγραψεν ἀκολούθως ἡμῖν, ὅτι ἀπήνησε δυσκολίαν ἐκ μέρους τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, ἀπειτουσῶν ἵνα, τὸ ἐκ τοῦ προῖόντος τοῦ δάσους ποσὸν μεταβληθῇ εἰς κτῆμα πάλιν ἀκίνητον· ἡμεῖς δὲ ἀπεκρίθημεν αὐτῷ ὅτι ἡ ἀξίωσις τῶν τοπικῶν ἀρχῶν δὲν εἶνε δικαία, διότι δὲν πρόκειται περὶ ἐκποιήσεως τοῦ κτήματος, ἀλλὰ περὶ τῆς καρπώσεως αὐτοῦ. Ἄλλ' ἐὰν ἀνυπερθέτως ἀπαιτῆται τοῦτο ὑπεσχέθημεν διὰ τοῦ προῖόντος τοῦ δάσους ν' ἀγοράσωμεν

ἀκίνητον κτῆμα ἐν Ἑλλάδι. Μέχρι τοῦδε δὲν ἐλάβομεν ἀπάντησιν παρ' αὐτοῦ καὶ ἀντιθέμεθα τῷ διαδόχῳ ἡμῶν τὴν περαιτέρω ἐνέργειαν.

Ἀποθήκαι Β. Μακρῆ ἐν Ἰβραλίᾳ.

Τὰ μισθώματα τῶν ἀποθηκῶν, ἦγον ἀπὸ ἀ. 73βρίου 1859 μέχρι ἀ. 73βρίου 1861, περὶ ὧν λόγον ὁ προκατόχος ἡμῶν ἐποίησατο, εἰσπραχθήσαν ἐπὶ τῆς ἐμῆς Πρυτανείας συμποσοῦμενα εἰς δραχμὰς δυοκαίδεκα χιλιάδας περίπου. Ἡ διπλασιαστικὴ τῶν ἐνοικίων τῶν ἀποθηκῶν κατὰ τὸ ἐνεστῶς ἔτος ὀρέιλεται εἰς τὴν τελεσφόρον συνδρομὴν τῶν ἐκείσε ἡμογενῶν, οἵτινες ἐφρόντισαν πρὸς τούτοις καὶ περὶ τῶν δαπανῶν τῶν ἐκάστοτε γιγνομένων ἐπισκευῶν, πεσόντες τοῦς ἐνοικούντας νὰ ἀναδεχθῶσι αὐτάς, ἀπαλλάσσοντας οὕτω τὸ πανεπιστήμιον τοῦ βάρους τούτου.

Ἰδόντες μάλιστα τὴν προθυμίαν αὐτῶν καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι εἶναι ἐπίπονον καὶ δυσχερὲς ἅμα εἰς τὸν αὐτόσε Κύριον Πρόξενον, ἐκτός τῶν γενικῶν ἀσχολιῶν νὰ ἔχῃ καὶ ἰδιαίτερον τοῦ κτήματος τούτου ἐπιμέλειαν, παρεκαλέσαμεν τοὺς Κυρίους Στέργιον Βότσαρην καὶ Ἀδασιώτην ἐκ τῶν ἐκείσε φιλογενῶν κατ' ἀπόρρασιν τῆς Συγκλήτου, ἵνα συνεννοῦμενοι μετὰ τοῦ Κυρίου Πρόξενου πράξωσι πᾶν ὅτι κριθῇ χρήσιμον εἰς τὴν διατήρησιν καὶ ἐκμίσθωσιν τῶν ἀποθηκῶν.

Οἰκόπεδον Παπάζογλου εἰς Βουκουρέστιον.

Ἡ ἱστορία τοῦ οἰκοπέδου τούτου εἶναι γνωστὴ. Τὰ ἐπιτυμῶντα κατὰ τὴν χώραν ταύτην περιστατικὰ, αἱ οἰκονομικαὶ δυσχερεῖαι καὶ αἱ περὶ τοῦ σχεδίου τῆς οἰκοδομῆς ἀντιπραγματικαὶ παρατηρήσεις, αἱ τὸ προξενεῖον πρὸ πολλοῦ ὑπέβαλεν, ἐπήνεγκον κατ' ἀνάγκην τὴν ἀναβολὴν τῆς οἰκοδομήσεως, ἣν μετ' ἀξιοπαύσου προθυμίας ἀνεδέχθη ἐπιτροπεύει φιλογενῶν ἀνδρῶν, καὶ ἰσχυροὶ καὶ ἐνθερμοὶ ζηλωταὶ τῶν κλητῶν ὑπεστήριξαν. Τὸ προξενεῖον καὶ ἡ ἐπιτροπεία εἰ καὶ κατέβαλον πᾶσαν προσπάθειαν ἵνα συλλέξωσι συνδρομὰς διὰ τὴν ἀνεγερσιν ἀποθηκῶν καὶ Προξενικοῦ κτατηθήματος, τὰ πάντα ὁμῶς ἀπέβησαν μάταια, ἐνεργούμενα ὑπὸ τὸ κράτος τῶν αὐτῶν περιστατικῶν, διότι χρήματα μὲν ἀπητοῦντο πολλὰ, ἐλπίς δὲ συνδρομῶν νεωτέρων δὲν ὑπῆρχεν. Ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀμυχανίᾳ τὸ Προξενεῖον, καθ' ἃ ἐπληροφόρηθημεν, συνεννοηθὲν μετὰ τῆς ἐπιτροπείας, ἠγόρασαν ἐκ τῶν συλλεχθεισῶν ἄλλοτε συνδρομῶν ἐπὶ τιμῆματι τριῶν καὶ ἡμισυ χιλιάδων καίσαρ-βασίλικων φλωριῶν οἰκίαν ἰδιώτου πολὺ μείζονος ἀξίας, ἧτις χρημείσει εἰς Προξενικὸν Κατάστημα ἀντὶ ἐνοικίου δραχμῶν 4200, πληρωθησομένου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον κατ' ἔτος. Ὑπάρχει πρὸς τούτους ἰδέα εἰς τὸ Προξενεῖον καὶ τὴν ἐπιτροπείαν ὅτι, ἐὰν τὸ Πανεπιστήμιον προσθέσῃ εἰς τὰ λείψανα τῶν ὑπαρχουσῶν συνδρομῶν ὥστε τρεῖς χιλιάδας καίσαρ-βασίλικα φλωρία, καὶ ἀνεγερῇ ἀποθήκας ἐπὶ τοῦ οἰκοπέδου, δύναται νὰ ἀσφαλίσῃ ἐτήσιον εἰσόδημα 400—500 φλωριῶν· ἡ ὑπόθεσις εἶνε πλεῖστης σκέ-

ψεως ἀξία καὶ ἀνατίθεται εἰς τὴν σύνεσιν τοῦ διαδόχου ἡμῶν καὶ τῆς Συγκλήτου.

Β'. Κινητὰ, καὶ διαχειρίσεις αὐτῶν.

Εἰς τὴν χρηματικὴν περιουσίαν τοῦ Πανεπιστημίου, συμποσοῦμένην εἰς δραχμὰς 25, 427, 33/100, καθ' ἃ ἀνέφερον ὁ προκατόχος ἡμῶν, καὶ κατατεθειμένην εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμὸν, προσετέθησαν τὰ ἀκόλουθα ποσὰ ἐκ κληροδοτημάτων καὶ δωρημάτων. Ἐλάβομεν παρὰ τοῦ Κυρίου Νικολάου Βαρζέλη δραχμὰς χιλίας, διὰ τὸν τόκον δύο ἐτῶν, ἀπὸ τῆς ἀ. 9βρίου 1858 ἕως ἀ. 9βρίου 1860. Τὸ κεφάλαιον τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἀειμνήστου Θεοδώρου Βαρζέλη γροσίων 22, 500 μετεποιήθη, ὡς ἀνέφερον ὁ προκατόχος ἡμῶν, τῇ τελεσφόρῳ ἐνεργείᾳ τοῦ ἀξιοτίμου Προξένου Πρεβεζῆς εἰς δραχμὰς 5000 λογισθέντων 4 1/2 γροσίων τὴν δραχμὴν, ὥστε τοῦ λοιποῦ τοῦ Πανεπιστημίου θελεῖ λαμβάνει ὠρισμένας κατ' ἔτος δραχμὰς 500, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς διαθήκης τοῦ κληροδότου.

Εἰσπραχόμεν πρὸς τούτοις διακόσια καίσαρ-βασίλικα φλωρία πρώτην ἀπαρχὴν τῆς ἀξιαγίαςτου δωρεᾶς, ἣν πεπληρωμένος πατριωτισμοῦ καὶ ἀγνοῦ ὑπὲρ τῆς παιδείας ζήλου ἀνὴρ ἐποίησατο μὴ ἐπιτρέψας μέχρι τῆς σήμερον νὰ κοινοποιήσωμεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Τὴν οὐσιώδη ταύτην ὑπόθεσιν μὴ ἐπιτελεσθεῖσαν ἔτι, ἀναθέτομεν εἰς τὴν δραστηρίαν τοῦ διαδόχου ἡμῶν ἐνέργειαν. Τὰ ληρθέντα διακόσια καίσαρ-βασίλικα φλωρία ἐτέθησαν εἰς τὴν Ἐθνικὴν τράπεζαν ἀνωμόμως, καὶ μερὶς ἰδίᾳ ἠνοίχθη αὐτῶν ἐν τοῖς λογιστικῶς τοῦ Πανεπιστημίου βιβλίοις.

Ἐκ τοῦ γνωστοῦ ἐκ τῶν προλαβουσῶν ἐκθέσεων τῶν Πρυτάνεων κληροδοτήματος τῶν τριάκοντα χιλιάδων γροσίων, τοῦ ἀειμνήστου Θεοδώρου Τοῦλη, ἀπέστειλεν ἡμῖν εἰς λογαριασμὸν ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Γενικός Πρόξενος τὰ ἄλλα πεντάραχμα χιλία, τὰ ὅποια κατατέθησαν εἰς τὴν Ἐθνικὴν τράπεζαν μετὰ τῶν ἄλλων τοῦ Πανεπιστημίου κεφαλαίων.

Παρὰ τοῦ φιλογενοῦς Κυρίου Δ. Βερναρδάκη, ἐλάβομεν τὸ τοῦ λήξαντος ἔτους ἐτήσιον χορηγικὸν φράγκων ὀκτὼ χιλιάδων καὶ καταθέσαμεν αὐτὸ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

Εἰσπραχθήσαν προτέτι, παρὰ μὲν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν δραχμαὶ 4600, διὰ τὸ τοῦ ἔτους 1860 χορηγικὸν, λόγῳ ἐνοικίου τοῦ φυσιογράφου Μουσειῶ, καὶ παρὰ τῶν Νομοθετικῶν σωμάτων τὰς προκαταβληθείσας παρὰ τοῦ Πανεπιστημίου πρὸ ἐνός ἔτους δι' ἀσφάλειας τοῦ Καταστήματος ἐπὶ πενταετίαν δραχμὰς 4989.

Ὁ Κύριος Γεώργιος Σπάρταλης ἀποβιώσας πρὸ ὀκταετίας εἰς Λοιδίονον κατέλιπε διὰ διαθήκης εἰς τὸ Πανεπιστήμιον λίρας στερλίνας δέκα, αἱ σήμερον ὁ υἱὸς αὐτοῦ Μιχαὴλ Σπάρταλης, πληρῶν τὴν εὐεργετικὴν τοῦ πατρὸς βούλησιν ἐπλήρωσε τριπλασιαστικῶς προσθεῖς λόγῳ τόκου λίρας εἴκοσι. Τὸ ὄνομα τοῦ κληροδότου ἐτημειώθη ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν εὐεργετῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ὅπως μνημονεύεται αἰωνίως

κατά την επέτειον εορτήν των τριῶν ἱεραρχῶν. Ὁ ἐν Σύμῃ φιλογενέστατος Κύριος Κυριακὸς Σαλαχούρας ὑπὸ ἀκραιφνοῦς αἰσθήματος φιλογενείας κινούμενος προσέφερεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον γρόσια δέκα χιλιάδας, ἰσοδρόπουσας δραχμαῖς 2350 περίπου, αἱ παραλαβόντες κατεθήκαμεν εἰς τὴν ἐθνικὴν Τράπεζαν.

Ἐδαπανήθησαν δέ.

1) Εἰς ἀγορὰν τῆς βιβλιοθήκης Θεοφίλου δραχμαὶ 25,000, καὶ εἰς μετακόμισιν περὶ τὰς δραχμὰς 3000, ὡς ἐρρέθη ἀνωτέρω.

2) Εἰς τὸ Φυσιογραφικὸν Μουσεῖον κατὰ τὸν προσρηχθέν πῖνακα δραχμαὶ 40,640.

Πρὸς τοῦτοις δὲ ἀνασκαφὰς ἐν Πικερμῷ πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ συλλογὴν ἀπολιθωμάτων παλαιωθῶν δραχμαὶ 2500. Τὴν δαπάνην ταύτην προθύμως ἐψήφισεν ἡ Σύγκλητος ἀποβλέπουσα εἰς τὸν πλουτισμὸν τοῦ Μουσείου ἐξ ἀντικειμένων ἐγγυῶν, σπανίων καὶ πολυτίμων διὰ τὴν μελέτην τῆς Πάλαιοντολογίας.

Εὐρύουσα προσέτι ἡ Σύγκλητος συλλογὴν ἀξιόλογον ὄρυκτων, ἣν ὁ μηχανικὸς Κύριος Βουγιούκας μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας ἐν μακρῷ χρόνῳ διαστήματι εἶχε συλλέξει, ἠγόρασεν αὐτὴν ἀντὶ 1200 δραχμῶν, μείζονος κατὰ πολὺ ἀξίας οὖσαν, ὡς ἡ ἐφορεία τοῦ Μουσείου ἀπεφάνητο. Εἰς τὴν δραχμῶν 25 σύνταξιν τοῦ Κ. Ἀργυρίου Λεοντοπούλου, ἀρχαίου τοῦ Μουσείου φύλακος, εἰς ἀνικανότητα περιελθόντος, προσετέθησαν ὑπὸ τῆς Συγκλήτου δραχμαὶ πέντε κατὰ μῆνα, πληρονομεναὶ ἐκ τῶν εἰσπράξεων τῶν διπλωμάτων καὶ ἀποφοιτηθῶν.

3) Εἰς λογαριασμὸν τῶν βιβλίων τῶν τεσσάρων Σχολῶν ἐπληρώθησαν τῷ Κυρίῳ Α. Σγούτα δρ 2000.

4) Εἰς τὸν Στάμον Κοπίδαν πρὸς συμβιβασμὸν ἀπικιτήσεως, ἣν οὗτος εἶχε κατὰ τοῦ μακαρίτου Θ. Μανούσου δραχμαὶ 200, κατ' ἀπόφασιν τῆς Συγκλήτου.

5) Εἰς τὸν Κ. Δημήτριον Βερναρδάκην ἐπληρώσαμεν τὸ καταληφθὲν αὐτῷ κληροδότημα ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Θ. Μανούσου.

6) Δι' ἀποστολὴν τῆς βιβλιοθήκης Μανούσου εἰς Σιατίστην, ἀγώγια διὰ ξηρᾶς, ἀσφάλιστρα κτλ. δραχμαὶ 543 λ. 45.

Περὶ τῆς περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου λόγον ποιούμενος προστίθημι ἐπὶ τελους, ὅτι καὶ ἄλλοι τῶν προκατόχων ἐμοῦ, καθὼς καὶ ἡ Σύγκλητος εἶπον· εἶναι ἀνάγκη καὶ καταπεύγουσα μάλιστα νὰ διορισθῇ ἴδιος λογιστὴς τοῦ Πανεπιστημίου. Ἡ περιουσία αὐτοῦ κηζήθη ἐπὶ πολὺ, καὶ αἱ σχέσεις αὐτοῦ ἐπολλαπλασιάσθησαν, καὶ ὁ γραμματεὺς δὲν δύναται μόνος νὰ φέρῃ πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ τὴν τοῦ λογιστοῦ ὑπερσίαν, ἣν ἐπὶ εἰκοσι καὶ πέντε ἐτηλίαν φιλοπόνως καὶ μετὰ ζήλου διεξήγαγε.

Βιβλιοθήκη.

Καὶ τὸ ἔτος τοῦτο δὲν ἦτο ἄγονον δωρημάτων βιβλίων καὶ συγγραμῶν, τούναντιον δὲ πολλὰ καὶ ἀξια λόγου συγγράμματα προσηνήχθησαν εἰς τὴν

δημοσίαν καὶ πανεπιστημιακὴν βιβλιοθήκην. Πίναξ ἀκριβῆς αὐτῶν προσαρτᾶται ὧδε, ἐνταῦθα δὲ ὀλίγων, τῶν ἀξιολογωτέρων ποιούμεν μνείαν.

Προσέφερον δὲ διατριβὰς παντοίας ὕλης καὶ συγγράμματα. Ἡ ἐν Κοπεγχάγῃ Β. Ἐταιρία τῶν Ἀρκτῶν Ἀρχαιολόγων· ἡ Γερμανικὴ Ἐταιρία τῶν Λατολικῶν γλωσσῶν· ἡ ἐν Λονδίῳ Β. Γεωγραφικὴ Ἐταιρία· ἡ ἐν Λονδίῳ Β. φιλολογικὴ Ἐταιρία· ἡ ἐν Λονδίῳ Β. Ἀσιατικὴ Ἐταιρία.

Ὁμοίως προσέφερον πρακτικὰ καὶ σοφὰς διατριβὰς. Ἡ ἐν Χειλωνίῳ τῆς Δανίας Ἀκαδημία· ἡ ἐν Βερολίνῳ, στείλασα πρακτικὰ καὶ διατριβὰς περὶ τὰς 500· ἡ ἐν Γρυφισβέλ, ἡ ἐν Ραστοκίῳ, ἡ ἐν Βόννῃ, ἡ ἐν Φριδούργῃ, ἡ ἐν Ιένῃ, ἡ ἐν Ἑρλάγγῃ, ἡ ἐν Γοτίγγῃ, ἡ ἐν Ζυρίχῳ, ἡ ἐν Βασιλείᾳ, ἡ ἐν Πόρτῃ, ἡ ἐν Βιέννῃ αὐτοκρατορικὴ, ἣτις ἐπεμψε περὶ τοὺς χιλίους τόμους πρακτικὰ καὶ διάφορα ἄλλα συγγράμματα. Πρὸς τοῦτοις ἡ Γαλλικὴ αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις διάφορα πολύτιμα συγγράμματα εἰς τόμους 4439. Ἡ Βελγικὴ Κυβέρνησις στατιστικὴν τοῦ Βελγίου· ἡ ἐν Πετρούπολει αὐτοκρατορικὴ δημοσία βιβλιοθήκη συγγραφὰς διαφόρους εἰς τόμους 172. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ὁμογενῶν τινῶν, ζήλου πεπληρωμένοι προσέφερον ἀξια λόγου συγγράμματα, οἱοί, ὁ Κύριος Θ. Βαλτατζῆς προσενεγκὼν τόμους 215 διαφόρου ὕλης. Ἡ χήρα τοῦ μακαρίτου Αἰθῆ προσενεγκούσα ὅλην τοῦ μακαρίτου συζύγου τῆς τὴν βιβλιοθήκην συγκεκμημένην ἐκ τόμων 434. Τοῦ μακαρίτου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Νικολάου Κωστῆ οἱ ἀξιοὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ καὶ μιμηταὶ τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ υἱοὶ Κωνσταντῖνος καὶ Ἀλέξανδρος, προσήνεγκον ὅλην αὐτοῦ τὴν ἱατρικὴν βιβλιοθήκην. Ὁ ἐν Πετρούπολει φιλόμουσος Κύριος Δ. Βερναρδάκης δύο τόμους τοῦ Τισσεντόρφ. Ὁ πολυμαθὴς Pierre Berion 43 τόμους.

Μουσεῖον Φυσικῆς Ἱστορίας.

Ἐσκόπως εἰς τὰς συλλογικὰς τοῦ Φυσιογραφικοῦ Μουσείου προσετέθησαν οὐκ ὀλίγα ἐκ τοῦ ὄργανου καὶ ἀνοργάνου βασιλείου χάρις εἰς τὸν ζήλον τῶν ἐφόρων αὐτοῦ Κυρίων Θ. Ὀρφανίδου καὶ Η. Μητσοπούλου καὶ τοῦ ἐπιμελητοῦ Κυρίου Ἐλδερσίχ, περὶ ὧν ἐν τῷ προσρηχθένῳ πῖνακι θέλομεν ποιῆσαι ἰδίως μνείαν. Ἀλλ' οὔτε ὁ ζήλος τῶν εἰρημένων ἐφόρων, οὔτε τὰ μικρὰ μέσα, ἅπερ τὸ Πανεπιστήμιον κατ' ἔτος χορηγεῖ ἐξαρκούσιν εἰς κατάρτισιν Μουσείου. Πρὸς τελειωτέραν μόρφωσιν αὐτοῦ ἀπαιτοῦνται ἄδραϊ δαπάναι. Ἐκεῖνο δὲ ὅπερ κατὰ τὸ παρὸν εὐχόμεθα εἶναι ἡ συμπλήρωσις τῶν συλλογῶν, ἐν αἷς κατατάσσονται τὰ ἐγγύρια φυσιογραφικὰ ἀντικείμενα· διότι τοῦτο θίγει ἐκ τοῦ σύνεργος τῆς φιλοτιμίας τοῦ ἔθνους ἅτε μέλους τοῦ πεπολιτισμένου Εὐρωπαϊκοῦ κόσμου. Συντελεστικὸν δὲ πρὸς τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι νὰ διορισθῶσι δύο εἰδήμονες τῶν τοιούτων, οἵτινες ἐξερχόμενοι εἰς περιδρομὴν καὶ περιπόλησιν ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς χώραις, συλλέγῃσι πᾶν ὅ,τι ἐκ τῶν τριῶν βασιλείων τῆς φύσεως εἶναι ἀναγκαῖον

πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ Μουσείου ἐκ τῶν ἰθαγενῶν τοῦλάχιστον τῆς Φυσιογραφίας προϊόντων.

Νομισματικὴ συλλογὴ.

Ἡ νομισματικὴ συλλογὴ ἐπλουτίσθη τὸ ἔτος τοῦτο ὑπὲρ ἄλλοτε τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ ἐφόρου τῶν βιβλιοθηκῶν Κ. Γ. Τυπάλδου καὶ τῇ συντόνῳ ἐπιμελείᾳ τοῦ νομισματογνώμονος Κυρίου Ἀχιλλέως Ποστολάκα. Ἰκανὰ μὲν προσεκτῆθησαν νομίσματα ἐξ ἀγορᾶς, ἄλλα δὲ ἐξ ἀνταλλαγῆς, πλείστα δὲ καὶ καλὰ ἐκ δωρημάτων. Ἀκριβῆς τούτων ἐλεγχος προσαρτᾶται ἐν τέλει τοῦ λόγου. Ἐνταῦθα δὲ μνείαν ποιήσωμεν τῆς πολυτιμοτέρας συλλογῆς πασῶν τῶν ἄλλων. Ἡ φιλόμουσος καὶ προστάτις τῆς παιδείας σερπτὴ Βασίλισσα ἡμῶν προσήνεγκεν ἀξιόλογον νομισματικὴν συλλογὴν, συγκεκμημένην ἐξ 9172 νομισμάτων Ἑλληνικῶν, εὐρεθέντων εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα. Δι' αὐτοῦ τοῦ πολυτίμου δωρηματος πλουτίζεται τὸ ἐθνικὸν Νομισματικὸν Μουσεῖον διὰ νομισμάτων ἀποτελούντων σειρὰν ὀλοκλήρων πόλεων, καὶ φέροντα ἐκτὸς τῶν κυρίων τύπων μονογράμματα καὶ σύμβολα περιέργα, ὧν τὸ ἄρθρον καὶ πολυποίκιλον τέρπει τὴν ὄρασιν.

Ἐκλογαί.

Μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς, συνήλθον, κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Νομάρχου Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, οἱ Κύριοι Καθηγηταὶ εἰς συνέλευσιν καὶ ἐξελέξαντο Βουλευτὴν τὸν Καθηγητὴν τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου, Κύριον Μιχαὴλ Ποτλῆν διὰ τὴν Ζ'. βουλευτικὴν περιόδον. Ἐνταῦθα πρέπει νὰ μνησθῶ μετ' εὐλογίας τοῦ πρώην Βουλευτοῦ ἡμῶν Κυρίου Ἀργυροπούλου, ὅστις μετὰ συνέσεως ὑπερασπίσθη τὰ συμπίροντα τῆς τε πολιτείας καὶ τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ ἐτίμησε διὰ τῶν σοφῶν αὐτοῦ ἀγορεύσεων τοὺς τε ἐντολεῖς αὐτοῦ καὶ τὸ βῆμα τῆς Βουλῆς. Αὐτὸς καὶ τὸν νόμον τοῦ Πανεπιστημίου εἰσαχθέντα τότε εἰς τὴν Βουλὴν, εἰτηγητῆς ταχθεὶς ὑπὸ τῶν τμημάτων τῆς Βουλῆς, παρεσκευάσε δεόντως, καὶ τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσιν κατήρτισε· εὐχόμεθα ὁ νῦν Βουλευτὴς ἡμῶν Κύριος Ποτλῆς, ἐγκρατῆς ὧν τῆς Νομικῆς ἐπιστήμης καὶ κάτοχος τῶν Πανεπιστημιακῶν ὀστέων, νὰ πληρώτῃ τὴν χρεῖαν ταύτην τῆς πολιτείας καὶ τοῦ Πανεπιστημίου, καταρτίσας νομοθετικῶς τὸν Πανεπιστημιακὸν νόμον, ὅπως κανονισθῶσι σκοπίμως αἱ πρὸς τὴν πολιτείαν σχέσεις τοῦ ἀνωτάτου τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς παιδευτηρίου.

Ἰποψήφιοι διὰ τὸ Πρωτανικὸν ἀξίωμα, ἐξελέχθησαν οἱ Κύριοι Κωνσταντῖνος Ἀσώπιος, Κουμανούδης καὶ Ραγκαβῆς· ἐξ ὧν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς διώρισε τὸν πρῶτον, τὸν Κύριον Ἀσώπιον, ἐκ τρίτου νῦν τιμηθέντα τῷ Πρωτανικῷ ἀξιώματι.

Ἰποψήφιοι δὲ τῶν Κοσμητιῶν ἐξελέχθησαν, τῆς Θεολογικῆς, οἱ Κύριοι Κ. Κοντογόννης καὶ Π. Ρομπότης, τῆς Νομικῆς, οἱ Κύριοι Κ. Φρεαρίτης καὶ Γ. Ῥάλλης, τῆς ἱατρικῆς, οἱ Κύριοι Βενιζέλος καὶ Γ. Πρινάρης, τῆς Φιλοσοφικῆς, οἱ Κύριοι Κ. Παπαρρόγπουλος καὶ Α. Ραγκαβῆς, ἐξ ὧν ἡ Α. Μ. ὁ Βασι-

λεὺς διώρισε τοὺς Κυρίους Κοντογόννην, Κ. Φρεαρίτην, Μ. Βενιζέλον καὶ Κ. Παπαρρόγπουλον.

Πρὸς συμπλήρωσιν δὲ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου ἐξελέχθησαν οἱ Κύριοι Φίλ. Ἰωάννου, Β. Οἰκονομίδης, Η. Μιτζόπουλος καὶ Γ. Μακκῆς.

Πρὶν δὲ δώτω πέρας εἰς τὴν λογοδοσίαν ταύτην ἀρείλω νὰ εὐχαριστήσω δημοσίᾳ τοὺς Κυρίους Καθηγητὰς τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου, οἵτινες μετ' ἀξιεπαινοῦ ζήλου συνέδραμον ἐμὲ εἰς πᾶν ὅ,τι ἐνηργήθη χρήσιμον ὑπὲρ τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἀλλὰ δὲν πρέπει ἐπίσης νὰ λησμονήσω τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὸν ἀσκον γραμματέα τὸν ἀληθῶς δοκὸν τοῦ Πανεπιστημίου, ὡς εὐφρῶς ἐξεγράψθη ἄλλοτε τις τῶν Καθηγητῶν. Τὸν δὲ περὶ τὴν ὑπερσίαν ζήλον τοῦ τε ὑπογραμματέως Κυρίου Ἰατρίδου καὶ τοῦ βοηθοῦ, δικαίως ἀντιήμεψεν ὁ ὕπουργος ἀξήτας τὸν μισθὸν τοῦ μὲν εἰς δραχμὰς 200, τοῦ δὲ εἰς 100.

Περαιῶν ἤδη τὴν λογοδοσίαν ταύτην ἐπιλαμβάνομαι τῆς περιστάσεως ἵνα εἰ δυνατόν προκλέσω τὴν μόρφωσιν τῆς κοινῆς γνώμης ὑπὲρ τῆς ἐνισχύσεως τῶν ἐπιστημονικῶν σπουδῶν πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ μεγάλου σκοποῦ ὃς προσετήσαντο οἱ ἐκ τῶν ὁμογενῶν εὐεργεταὶ τοῦ ἔθνους. Ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων οἱ Πυθαγόρειοι διείδον τὴν ἀλληλουχίαν καὶ σχέσιν τῶν ἐπιστημῶν· τὸ δὲ ἀλληλένδετον αὐτῶν κατέστη τοιοῦτον, ὅτι πρὸς ἐκμάθησιν μιᾶς αὐτῶν προαπαιτεῖται ἡ σπουδὴ πολλῶν ἄλλων· ὁ δὲ Βίκων ἔλεγε, ὅτι ἵνα κατέχη τις ἐπιστήμην τινὰ ἀρείλει νὰ γνωρίζῃ ἀπάσας. Ὄθεν εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶσθαι ἵνα ἡ προπαιδεῖα παρ' ἡμῖν γίνηται καὶ εὐρυτέρα καὶ ἐντονωτέρα· ἀνευ τῶν μέσων τῆς προσκτήσεως τῶν ἐπιστημῶν, ἀδύνατον νὰ καταστῇ τις ἀληθῶς ἐπιστήμων· ἡ προπαιδεῖα εἶνε τὸ μαλακτικὸν φάρμακον τῆς ψυχῆς, δι' οὗ αἱ ἐπιστῆμαι εἰσὶ μᾶλλον εὐπρόσδεκτοι· αὐτομαλάχθαι δεῖ τὴν ψυχὴν πρὸς φιλοσοφίαν· ἔλεγε πάλαι ποτὲ ὁ Ξενοκράτης. Εὐχῆς ἔργον ἐπίσης ἤθελεν εἶσθαι ἵνα οἱ μέλλοντες νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὰς ἐπιστῆμας προπαιδεύονται ἐντὸς Λυκείων ἐν αὐστηρᾷ πειθαρχίᾳ, ὅστε τὸ τυχὸν ἐλάττωμα ἐγκαίρως νὰ ἐκκόπτηται καὶ ἐκρίζουται, αἱ δὲ ἐμπνεόμεναι ἀρεταὶ νὰ παχυοῦνται. αὐτὴ γὰρ ἐπιστήμη, λέγει ὁ Πλάτων, χωριζομένη πρὸς φαίνεταί μᾶλλον ἢ σοφία. πρὸς τοιοῦτων μέσων ἐξομεν ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν ἐπιστήμονας, σοφοὺς ἀνδράς, δυναμένους νὰ προάξωσι τὰς ἐπιστῆμας, νὰ προσφέρωσιν ἄρθρον καὶ πλουσίαν ὕλην διὰ τὴν ἀνεύρεσιν τῶν ἐπιστημονικῶν Πυραμίδων· οὕτω θέλομεν ἐπακαφέρει τὴν ἀρχαίαν εὐκλείαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ· οὕτω τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν οἱ μὲν πεπολιτισμένοι τοῦλάχιστον θέλουσι σέβασθαι ἡμᾶς, οἱ δὲ βάρβαροι θέλουσι ποιεῖσθαι ἀεπιμελεία τε καὶ σοφία, ταῦτα γὰρ μόνον ἀξια λόγου ἐν Ἑλλάδι· θέλομεν ἐπιτύχει τὴν σωτηρίαν ὀλοκλήρου τοῦ Ἑλληνισμοῦ· ἐπιμελεία τε καὶ σοφία θέλομεν κατορθώσαι· εὐκρινῆ καὶ ἀκλόνητον τὴν ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων ἀνεξαρτέτως ποιοῦμένην ἔνωσιν τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Καὶ δὴ κατα-

πρώτον τὸν λόγον εὐχόμενος ἵνα οἱ διάδοχοί μου ἀναγγελῶσιν εἰς τὸ Πανελλήνιον ὅτι ἐκ τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου ἐξῆλθον οὐχὶ ἀπλῶς ἐπιστήμονες ἀλλὰ φωστῆρες τῶν ἐπιστημῶν.

II ΑΥΤΟΚΤΟΝΗΘΕΙΣΑ ΕΥΔΟΚΙΑ.

Κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 633 ἔτους μ. Χ. στρατὸς Ἀραβικὸς, συγκείμενος ἐκ τεσσαράκοντα πέντε χιλιάδων ἀνδρῶν, ὃν ἡγεῖτο ὁ Ἀβού-Ὀβεδιάχ, ἐπολιορκεῖ τὴν Δαμασκόν, πόλιν τῆς Συρίας. Ἡ πόλις αὕτη ὑπερασπίετο ὑπὸ ἀθηνούσων μὲν τὸν ἀριθμὸν, ἰσχυρὰς δὲ τὸ θάρρος φρουρᾶς, διοικουμένης ὑπὸ τοῦ ἀνδρείου Θωμᾶ. Μετὰ δευτέραν νυκτερινὴν ἐξοδὸν τῶν πολιορκουμένων, καθ' ἣν ὁ ἀνάματος Θωμᾶς ἤθελε κερδήσει, ἐλλείποντος τοῦ αἰμοχαροῦς καὶ ἀτρομήτου Καλῆδ, πλήρη νίκην κατὰ τῶν Σαρακηνῶν, οἱ χριστιανοὶ ἀποκρουθέντες ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποχωρῶσιν ἐν τῇ πόλει.

Ἡ πολιορκία αὕτη, διαρκέσασα ἐβδομήκοντα ἡμέρας, εἶχεν ἐξαντλήσει τὴν ὑπομονὴν καὶ τὸ θάρρος τῶν ἐγκατοίκων, οἵτινες ἀπέστειλαν πρεσβείαν ἐξ ἑκατὸν ἐπισήμων πολιτῶν πρὸς τὸν καλὴν Ἀβού-Ὀβεδιάχ. Ὁ Σαρακηνὸς στρατηγὸς ὑπεδέξατο αὐτοὺς φιλοφρόνως ἐν τῇ σκηνῇ του, διαδηλώσας ὅτι ἠδύνατο νὰ ἀναχωρήσῃσιν ἀκωλύτως καὶ ἐν εἰρήνῃ πάντες οἱ θέλοντες νὰ ἐγκαταλίπωσι τὴν πόλιν, καὶ ἐπιτρέπων αὐτοῖς νὰ λάβωσι μετ' ἑαυτῶν ὅσα πλείονα ἠδύνατο σκεῦη· οἱ δὲ ἐπιθυμοῦντες νὰ μείνωσιν ἐν τῇ πόλει διετίθουσαν μὲν τὰς ἰδιοκτησίας των, ἀλλὰ μένοντες ὑποτελεῖς τῷ καλῆφ, ὅστις ἤθελε τοῖς ἀφίσει τὴν χρῆσιν ἑπτὰ μόνον ἐκκλησιῶν.

Τῶν ὄρων τούτων τεθέντων ἐκατέρωθεν, ὁ Ἀραβὶ στρατηγὸς παρουσιάσθη ἐνώπιον μιᾶς τῶν ἑπτὰ τῆς πόλεως θυρῶν, ἧτις παραχοῆμα ἠνεώχθη· ἀλλὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ὁ θηριώδης Καλῆδ, περιφρονῶν τὰ συντεθειμένα ἐξεδιέξατο, ἠγούμενος πολυαίθμιου σώματος στρατιωτῶν, καὶ τὰ ὄπλα εἰς χεῖρας ἔχων, ἄλλην τινὰ θύραν. Μετὰ δυσκολίας ἢ ἀνωτέρα ἐξουσία τοῦ Ἀβού-Ὀβεδιάχ ὑπεχρέωσεν αὐτὸν νὰ παύσῃ τὴν σφραγὴν, καὶ νὰ ἐμμεῖν εἰς τοὺς ὄρους τῆς συνθήκης. Ἡ πλειονότης τῶν κατοίκων ὑποσχεθεῖσα ὑπετάχθη νὰ ἀποτίῃ τὸν φόρον· ὁ ἀνδρεῖος ὁμοῦ Θωμᾶς καὶ οἱ ἀπολειπόμενοι συστρατιῶταί του προσέκριναν μᾶλλον τὴν ἐκουσίαν ἐξορίαν, καὶ τὰς στερήσεις ἢ νὰ ὑποκύψωσιν ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ ἐχθροῦ τῆς θρησκείας των. Ὄθεν μικρὸς ἀριθμὸς στρατιωτῶν, πολιτῶν, γυναικῶν καὶ παιδιῶν, ἐσκήνωσεν εἰς τοὺς πλοῖον τῆς πόλεως λειμῶνας. Ὁ ἄγγριος ὁμοῦ Καλῆδ, ἀντὶ νὰ οἰκτείρῃ τὴν δυστυχίαν των, ἔχαιρεν αὐξάνων αὐτὴν, διὸ καὶ εἰδοποίησεν αὐτοὺς ὅτι τριῶν ἡμερῶν προθεσμία τοῖς ἐδίδοτο, ὅπως ἀναχωρήσωσιν· ὅτι, τῆς προθεσμίας ταύτης παρελθούσης, ἤθελεν ἐνθλιεῖς

καταδιώξει αὐτοὺς ὡς ἐχθροὺς τοῦ προφήτου καὶ τῶν κληθινῶν πιστῶν.

Ἡ θηριώδης ὄργη τοῦ αἰμοπότου τούτου Ἀραβὸς ἤθελεν ἴσως ἀφ' ἑαυτῆς κατευαυθῆ· ἀλλὰ τὸ τυφλὸν καὶ ἀκάθεκτον πάθος νέου Συρίου ἐξῆψεν αὐτὴν, ἐπὶ σκοπῷ νὰ ὠφελήσῃ δι' αὐτῆς τὰ ἡμετέροντά του.

Ὁ Ἰωνᾶς οὕτως ἐκκαλεῖτο ὁ νέος Σύριος) ἔλκων τὸ γένος ἐκ μιᾶς τῶν πρώτων οἰκογενειῶν τῆς Δαμασκοῦ, εἶχε μνηστευθῆ τὴν Εὐδοκίαν· ἐπειδὴ δὲ οἱ γεννητοὶ τῶν ἀνέβαλον τὸ συνοικέσιον, οὗτοι ἀπεφασισαν νὰ δραπετεῦσωσιν, ὅπερ καὶ ἐπραξάν. Ἀλλ' ὁ Ἰωνᾶς, ἐμπετῶν εἰς ἐνέδραν, ἐμεινεν αἰχμάλωτος τῶν Μουσουλμάνων, ἐνῶ ἡ Εὐδοκία, κατορθώσασα νὰ εὐφύγῃ, ἐπαίεκαμψεν εἰς τὴν πόλιν. Ἐν τούτοις ὁ αἰχμάλωτος ἐραστῆς, τυραννόμενος ὑπὸ τῶν ἀγγίων Σαρακηνῶν, ἠναγκάσθη νὰ ἐγκολπωθῆ τὴν τοῦ Μωάμεθ θρησκείαν, καὶ ὅτε ἡ πόλις περιήλθεν εἰς χεῖρας τῶν Ἀράβων, οὗτος παρυσιάσθη εἰς τὴν γενναίωφροναν Εὐδοκίαν· ἀλλ' αὕτη, ἐμπνεομένη ὑπὸ ἀκραϊφῶν καὶ ἀγνῶν πατριωτισμοῦ καὶ θρησκείας αἰσθημάτων, μετὰ φρίκης καὶ ἀγανακτικῆς ἀπώθησε τὸν ἀρνησὶθρησκον μνηστῆρά της, καὶ ἀπεδήμησεν ἐκ τῆς περιλημμένης αὐτῇ πατρίδος, μετὰ τοῦ μικροῦ ἀριθμοῦ ἐκείνων, οἵτινες προετίμησαν τὴν ἐκουσίαν ἐξορίαν τῆς ἀτίμου καὶ ἀφορήτου δουλείας. Ἀλλ' ὁ Ἰωνᾶς, λυσσῶν διὰ τὴν ἀποτυχίαν ταύτην, ἐκίνησε πάντα λίθον ὅπως παροτρύνῃ τὸν Καλῆδ νὰ καταδιώξῃ τοὺς δυστήνους μετανάστas, ἐν οἷς συγκαταριθμεῖτο ἡ ὠρία τε καὶ μεγαλόφρων Εὐδοκία.

Ἐνδοῦς εἰς τὰς προτροπὰς τοῦ ἀπανθρώπου Ἰωνᾶ, ἐξεκίνησεν ὁ ἀδιάλλακτος Καλῆδ, ἠγούμενος τετρακισχιλίων ἰππέων, οἵτινες διεπερασάν τὸν Λίβανον μετ' ἀπιστεύτου ταχύτητος, ὑπερηθῆσαντες τοιαῦτα προσκόμματα, οἷα μόνη ἡ ἐνθεομανία ἢ ὁ ἔρωσ δύνανται νὰ ὑπερικήσωσι, καὶ μετ' οὐ πολὺ προέφθασαν τοὺς χριστιανούς ἀρκούντως προκεχωρηκότας. Οἱ τάλαινες ἐξησθενημένοι ὑπὸ τε τοῦ κόπου καὶ τῆς ὀξυτάτης θλίψεως, ἦν ἠσθάνοντο ἐπὶ τῇ στερήσει τῆς γλυκείας αὐτῶν πατρίδος, ἦν ἀφῆκεν ὑπὸ τὸν σιδηροῦν τῶν Ἀράβων ζυγόν, δὲν ἦσαν εἰς κατάστασιν νὰ ἀντιστῶσι τῇ ἀπροσίτῳ ταύτῃ προσβολῇ. Ἀπαντες, τῇ ἐξαιρέσει ἐνὸς μόνου, ἀπολυθέντος ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, ἔπεσον ὑπὸ τὰς πληγὰς τῶν ἀμειλίκτων Ἀράβων, μὴ φεισθέντων μήτε ἡλικίας, μήτε φύλου. Ὁ προδότης δ' Ἰωνᾶς, μεταξὺ τῆς γενικῆς σφραγῆς, ἐν καὶ μόνον ἀντικείμενον ἔχων κατὰ νοῦν, ἀνέυρε τὴν Εὐδοκίαν· ἀλλ' οὐδὲν ὠρέλκεσεν αὐτῷ ἡ στυγερὰ δολιότης· διότι ἡ Εὐδοκία, ἧς τινος ἢ φρίκη, ἦν ὁ ἀρνησὶθρησκος Ἰωνᾶς τῇ ἐνέπνεεν, εἶχε διπλασιασθῆ, οὐδὲν ἄλλο μέτρον σωτηρίας βλέπουσα, ἀπέκτεινεν ἑαυτὴν, ἐμπήξασα ἐγγχειρίδιον ἐν τῷ ἀγνῷ αὐτῆς στήθει, ἐν τῇ στιγμῇ καθ' ἣν συνελάμβανεν αὐτὴν ὁ δόλιος καὶ ἀτιμὸς Ἰωνᾶς.

Ἐν Κεφαλληνίᾳ, τῇ 16 Σεπτεμβρίου 1861.

Σ. Α. ΣΕΡΦΕΜΕΤΗΣ.

ΚΛΑΡΙΣΗ

(Συνέχεια. Τῆς ἐλλιάδ. 277)

—οοο—

Δ'.

Ἐν τοσοῦτῳ ὥρισθῃ ἡ ἡμέρα τοῦ γάμου. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ περιπάτου ἢ μὲν Ὀλγα ἀπέστειλε τὸν Ἐδουάρδον, οὗτος δὲ ἐπροσπάθει νὰ ἐκπληρῶσῃ τὰ τοῦ μνηστῆρος καθήκοντα· καὶ ὁμοῦ ἡ Κλαρίση ἠσθάνετο τι βεβαιωμένον εἰς ταῦτα πάντα. Ἀκουφῶι ἐρχίνοντο εἰς αὐτὴν αἱ χαριτολογίαι τοῦ Ἐδουάρδου, καὶ οὕτε αὐτὴ ἐνοστιμῆστο νὰ τὰς ἀκούῃ, οὕτε αὐτὸς νὰ τὰς λέγῃ. Πολλάκις δὲ ὀργισθεῖσα ἠθέλησε νὰ τὸν ἐρωτήσῃ.

— Διὰ τί ἐπέστρεψες;

Ὁ Ἐδουάρδος δὲν εἶχε συγγενεῖς, πλὴν ἐνὸς μόνου ἐξαδέλφου, τοῦ Ραούλ Σαστεναί, Γάλλου ἐκ πατρὸς, ὁραίου μὲν ἀξιοματικοῦ, ἀλλὰ καμαρωτοῦ ὡς ὅλοι οἱ ἀξιοματικοὶ οἱ σφίγγοντες τὴν μέσιν καὶ στρίβοντες τὸν μύστακά των, καὶ μᾶλλον ἔχοντες τὸν νοῦν εἰς κατακτήσεις καρδιῶν ἢ φρουρίων. Οὗτος λοιπὸν καλεσθεὶς εἰς τὸν γάμον ἔσπευσε νὰ ἔλθῃ εἰς Νίκαιαν δεκαπέντε ἡμέρας πρὶν.

Εὐκόλως δὲ ἐνόσῃ ὁ ἀναγκαστικὸς ὅτι τοιοῦτος πολεμιστῆς δὲν θὰ ἐπάθαιεν ἐνδειαν σκοπῶν πολεμικῶν εἰς τὴν οἰκίαν τῶν δύο ἐξαδέλφων. Εὐθὺς ἀμέσως τὸ ἀγγελικὸν κάλλος τῆς Ὀλγας τὸν ἐθάμβωσεν· ἀλλ' ἡ πυριπλεγῆς Κλαρίση μετ' οὖς καυστικὸς ὀρθαλμοῦς καὶ τὸ ἐπαγωγὸν μειδιᾶμα τις τὸν κατεγοῦτευσεν. Λέγω δὲ πρὸς ἐπαινον τοῦ ἀνδρὸς ὅτι δὲν ἔκρυψε τὸ αἰσθημά του, διότι ὁ κώδικὸς τῆς ἠθικῆς του σύμβολον εἶχεν ἐν κεφαλίδι τὸ ὅτι κολλήσει. Ἀπ' αὐτῆς τῆς ἡμέρας τῆς ἐλεύσεώς του τὰ βλέμματα, αἱ περιποιήσεις, αἱ χαριτολογίαι του εἰς μόνην τὴν Κλαρίτην ἀπετεινόντο· ὁ δὲ Ἐδουάρδος ἠδικοῦσε διὰ τοῦτο. Καὶ οἱ μὲν γονεῖς τῆς νέας ἐελάμβανον τὴν ἀδιαφορίαν του ὡς ἀπόδειξιν εὐγενείας, ἢ μνηστῆ ὁμοῦ κατελυπεῖτο.

Ἐσπῆραν τινὰ, καθ' ἣν ὅλοι ἦσαν συνηγμένοι, ἡ Κλαρίτη ἔπαιξε κύμβαλον, καὶ ἀκολουθοῦσα τὴν κλίσιν τῆς λύπης τῆς ἐτραγωδῆσεν ἄσμα ἐκ τῶν τῆς *Λουκίας*· ὁ δὲ Ραούλ, ὅστις ἔτρεψε κατόπιον τῆς, ἐκάθησεν ὀπισθὲν τῆς εἰς θέσιν τὴν ὁποίαν ὁ Ἐδουάρδος δὲν ἐπολυζήτησεν· ὡς κατεχομένη ἀπὸ πυρετὸν ἐτραγωδῆσεν ἡ Κλαρίση, καὶ τὴν λύπην τῆς ψυχῆς τῆς μετέδωκεν εἰς τὸ ἄσμα τῆς· ἐνῶ δὲ ἐτραγωδεῖ τὸ βλέμμα τῆς ἔπεσον εἰς καθρέπτην, ἀπήντησε τὸ τοῦ ὑπολογαγοῦ, καὶ μετέβη εἰς τὴν Ὀλγαν καὶ τὸν Ἐδουάρδον καθημένους πλησίον.

Τὰ δάκτυλά της ἐπάγωσαν, ἡ ὄψις της ἠλλοιωθῆ καὶ παρ' ὀλίγον ἐλειποθύμει.

Καὶ μὲν δὲν εἶχεν ἰδεῖ τι προσβλητικόν· ἀλλ' εἶδε τὸ βλέμμα τῆς Ὀλγας τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο λέγον· « ἀποθνήσκω ὅπως καὶ ἡ Λουκία » . . . Εἶδε καὶ τὸ τοῦ Ἐδουάρδου, ζοφερόν, περίλυπον, ἐξηγοῦν ἄφρατον λύπην.

Καὶ ἐν ἀκαρεῖ, ὅσα δὲν εἶχε παρατηρήσει ἔως τότε, παρεστάθησαν διὰ μιᾶς εἰς τὸν νοῦν της· ἡ παρυσία τοῦ Ἐδουάρδου εἰς τὸν τελευταῖον χορὸν, ἡ μυστηριώδης ἀσθένεια τῆς Ὀλγας, αὐτὰ καὶ ἄλλα τὴν ἐκεραυνοβόλησαν, οὕτως εἶπεν, ὡς ἄλλη ἀποκάλυψις.

Εὐτυχῶς εὐρίσκατο τότε εἰς τὸ τέλος τοῦ τραγωδίου. Κατατιχομένη ἀπὸ ζηλοτυπίαν καὶ ἀπὸ λύπην, ἐσκηώθη ἀγνοοῦσα καὶ αὐτὴ τί ἐμελλε νὰ πράξῃ. Ἐνῶ δὲ ἐστρέφετο ἀπήντησε τὸν Ραούλ, ὅστις ἠθέλησε νὰ τῇ ἐκφράσῃ τὸν ἐνθουσιασμόν του διὰ τὸ τραγῳδίον της· ἀλλ' αὐτὴ ἐρεθισθεῖσα ἔτ. μᾶλλον εἶπεν « ἀρετέ με », καὶ ἐπρόφερε μάλιστα τὰς λέξεις αὐτὰς οὕτω πως ἀποτόμως ὥστε ἀπελίθωσε τὸν ἀξιοματικόν.

Συγχρόνως ἡ Ὀλγα ἐλθοῦσα τῇ εἶπε κατ' ἰδίαν·

— Ἐτραγοῦδηςες ὡς ἄγγελος· με ἀράνισες . . .

— Δὲν θὰ τραγοῦδῆσω πλέον, ἀπεκρίθη ἡ Κλαρίση.

Καὶ ἐξελθοῦσα τοῦ δωματίου ἦλθεν εἰς τὸν κῆπον ὅλη ἐξημμένη· δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ Ὀλγα ἦτο ἀντίζηλός της· καὶ ὁμοῦ μυριάκις τὴν κατηράσθη ὡς φρενητιῶσα περιήρχετο ἄνω καὶ κάτω εἰς τὸν κῆπον. Ἀρῶν δὲ παρήλθεν ἡ τόση ὀργὴ καὶ ἦλθεν ἡ ἀντίδρασις, καθ' ἣν ἐξετάζομεν, σταθμίζομεν, ὑπολογίζομεν, ἐδουλοῦσιν εἰς σκέψεις, αἵτινες βασιανίζουσι τὸν ἄνθρωπον πλέον καὶ τῆς ἀπελπίσεως.

Ἀλλὰ τις λογισμὸς ἐπήρχετο ἀδιακόπως εἰς αὐτὴν· ὁ Ἐδουάρδος, εἶλεγε, με ἠγάπα καὶ διὰ τοῦτο ἦλθεν εἰς Νίκαιαν. Ἐὰν ἡ Ὀλγα δὲν ἦτο παρούσα, ἡ εὐτυχία μου θὰ ἦτο αἰωνία, ἀτελεύτητος! Καὶ τὸ αἰώνιον, τὸ ἀτελεύτητον αὐτὸ, τὸ ὅπ.ιον διεσκαδάζετο ἀπὸ τὴν πνοὴν τῆς ὠχρᾶς νέας, ἦν τινα κατὰ πρώτων ὄψιν εἶχεν ἐκλάβει ὡς παιδίον . . .

Ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ ἐλαττωματικοῦ κύκλου ἐγγύριζεν ὀλόκληρον τὴν ἡμέραν. Ἀπαυδήσασα δὲ, ὅχι ὁμοῦ καὶ προκύνθησα, ἐπαυθῆσεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς προσασίζομένη κακοδιαθεσίαν.

Ὅτε ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν αἴθουσαν, τὴν ἀπουσίαν της ἠμῆνευσεν ἕκαστος κατὰ τὴν ὁρεξίν του· ἡ μὲν Ὀλγα εἶπεν ὅτι ἦτο ἐρωτοτραπία, ὁ δὲ Ἐδουάρδος ἐπίπληξις πρὸς αὐτὸν ἀξίως γενομένη, καὶ ὁ Ραούλ παραχῆ, τῆς ὁποίας τὴν αἰτίαν ἀπέδιδεν εἰς ἑαυτὸν. Οἱ δὲ γονεῖς τὴν ἐθεώρησαν ὡς ἰδιοτροπίαν ἐξ ἐκείνων τὰς ὁποίας ἔχουσιν αἱ εἰκοσαετῆς νέαι.

Ὅτε ἡ Κ. Δερβίλ μετέβη εἰς τὸ δωμάτιον τῆς θυγατρὸς της, τῇ εἶπεν, ἀσπασθεῖσα τὸ μέτωπόν της·

— Ἀπόψε εἶναι σύννεφα . . . αὐριον ἥλιος . . . οἱ ἀγαπώμενοι δὲν θ' ἀλλάξουν ποτέ.

Ε'.

Μείνασα μόνη ἡ Κλαρίση πρῶτον μὲν προστυχθήθη, ἔπειτα δὲ ἠθέλησε νὰ κοιμηθῆ, ἀλλὰ δὲν τὸ κατόρθωσε. Μετὰ παρέλευσιν δύο ὥρων καθ' ἃς μετέβαιεν ἀπὸ τὸ παράθυρον εἰς τὸ εἰκονοστάσιον συνταρασσομένη ἀπὸ μυρίους ἀντιρατικὸς λογισμοὺς καὶ ἀπὸ μυρίας σκέψεις ἐναντίας, τῇ ἦλθεν ἡ ἰδέα νὰ ἴδῃ τὴν Ὀλγαν κοιμωμένην.

Ἦτο τότε μία ὥρα μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Ἐπειδὴ δὲ οἱ κοιτῶνές των ἔκειντο πλησίον ὁ εἰς τοῦ ἄλλου, ἤνοιξε τὴν θύραν τῆς χωρὶς νὰ ἐνοχλήσῃ οὐδένα καὶ χωρὶς κρότον, καὶ φωτίζομένη ἀπὸ τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς σελήνης εἰσῆλθεν εἰς τῆς ἐξαδέλφης τῆς.

Ἡ Ὀλγα ἐκοιμᾶτο ἤσυχος, καὶ τὸ ὄχρον πρόσωπόν τῆς ἐφωτίζετο ὁπποῦν ἀπὸ τὴν ἀκτῖνα λυχνίας ἢ λυτὴ κόμη τῆς ἔχεστο ὡς χρῆσοι μετάξῃς περὶ αὐτὴν, καὶ αἱ λεπταὶ καὶ ἰσχυραὶ χεῖρές τῆς ἦσαν ἠνωμέναι. Φρίσσοσα ἡ Κλαρίση ἔκλινε τὴν κεφαλὴν πρὸς αὐτὴν ἢ ἀναπνοὴ τῆς κοιμωμένης ἦτο τόσον ἐλαφρὰ ὥστε δὲν ἰκούετο. . . Ἠγγίστε τὴν χεῖρά τῆς, καὶ αὐτὴ ἀνοιγείσα ἀφῆκε τι καὶ ἔπεσε κατὰ γῆς.

— Ἄ! . . . ἐψιθύρισε ἡ Κλαρίση, ἐνόμιζα. . . Ἀλλὰ δὲν ἐτελείωσε; πῶς καὶ διὰ τί ἡ ὑπόψια τοῦ θανάτου ἦλθεν εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς; Μήπως καὶ ἦτο ἐπιθυμία;

Καὶ κύψασα ἔλαβε τὸ πετὸν ἀπὸ τὴν χεῖρα τῆς κοιμωμένης, καὶ εἶδεν ὅτι ἦτο ξηρὰ ἀνθοδέσμη, ἐκαίνη τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐτοιμάσει ὁ Ἐδουάρδος πρὸ τῆς λειποθυμίας τῆς Ὀλγας.

— Τόσον μακρὰν ἐφθασαν! . . . ὑπεψιθύρισε.

Καὶ εἰς τὸ πρόσωπόν τῆς ἐξωγραφῆθη εἰρωνία.

— Ἀγαπῶνται λοιπὸν, καὶ ἐγὼ μένω μεταξὺ αὐτῶν τρομερὸν ἐμπόδιον, τὸ ὁποῖον δὲν τολμοῦν νὰ παραμερίσουν!

Ὡ ματαιότης τῶν ὄρκων! πρᾶγμα γελοῖον τὸ ὁποῖον ὑπολαμβάνουσιν οἱ ἄνθρωποι ἱερὸν! . . . Τί εἶναι οἱ ὄρκοι; Λέξις τὴν ὁποίαν φυλάττομεν μὲν εἰς τὴν καρδίαν μας, ὡς ὁ φιλόργυρος τὸ κλειδίον τοῦ ταμείου του, ἀλλ' ἀναρπάζει καὶ διασκορπίζει ἢ φαντασία ὡς ὁ ἄνεμος τὴν ἄμμον τῆς ἐρήμου! Διὰ τί λοιπὸν ἐπίστευα τοὺς ὄρκους του; Τί μωρὰ νὰ τοὺς πιστεύωμεν!

Καὶ ἠτένισεν ἐκ νέου τὴν Ὀλγαν ὁ εἰρηνικός ὕπνος τῆς μετέβαλε τὴν λύπην τῆς εἰς μακίαν. Οἱ ὀρθαλμοὶ τῆς ἐφλογίσθησαν ὡς ὀρθαλμοὶ λεκίνης, καὶ τὸ πρόσωπόν τῆς ὁμοίαζε τὸν οὐρανὸν τῆς πατρίδος τῆς ἐν ὧρᾳ τρικυμίας, ὁμοίαζεν ἀβυσσοῦν ζοφερῶν καὶ μαζύρων νερῶν διασχιζομένων ἀπὸ κεραυνούς.

— Ἐὰν θέλω, εἶπε καθ' ἑαυτὴν, ἐντόσοις ἡμερῶν εἶν' ἐδικός μου. . . Ἀφοῦ τοὺς χωρῖση ἢ θάλασσα, εἰς ἐμὲ βεβαίως θὰ στραφῇ ἢ προσηχὴ του! . . . Ἡ ψυχὴ μου θὰ γίνῃ πυρὴν διὰ νὰ καύσῃ τὴν ἐδικήν του, αἱ χεῖρές μου θὰ γίνοναι σιδηρᾶ διὰ νὰ τὸν προσηλώσουν εἰς ἐμὲ τὸ μειδιάμα καὶ τὸ βλέμμα μου θὰ γίνοναι θεῖα διὰ νὰ τὸν μεταβάλλω! . . . Καὶ θὰ μὲ ἀγαπήσῃ ὡς πρέπει τις ν' ἀγαπᾷ ὑπὸ τὸν θερμὸν οὐρανὸν τῶν τροπικῶν, καὶ θὰ λησμονήσῃ τὸ χιονώδες τοῦτο ἄνθος. . . .

Εἰς τὴν μεσημβρινὴν ὄμως ψυχὴν τῆς δὲν ἐνεπώλεσε μόνον ἔρωτος, ἀλλὰ καὶ ἄλλα εὐγενῆ πάθη. Ὅθεν ἐπρόσθεσε μὲ πολλὴν ἀξιοπρέπειαν.

— Τί ἐγείνα ἔλθοῦσα εἰς τὰ ψυχρὰ κλίματα; Ἀπὸ πότε ἀπεράσιμα νὰ κατέχω δευτέραν θέσιν, ἔστω καὶ διὰ μίαν στιγμὴν, εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀν-

θρώπου ἐκείνου; ὄχι ποτέ! . . . ἡ Κλαρίση πρέπει νὰ εἶναι βασίλισσα!

Ἀπόφασις ἀμετάθετος! Οὔτε διὰ νὰ σώσῃ τὴν εὐτυχίαν τῆς ἢ ὑπερήφανος Κλαρίση συγκατένευε ποτε νὰ λιγύτῃ τὸν χαρκατῆρά τῆς. Ἐχαμήλωσε τὸ μέτωπόν τῆς ὡς ἂν εὐρίσκετο εἰς στιγμὴν ἐξ ἐκείνων καθ' ἃς λαμβάνομεν μεγάλας ἀποφάσεις. Καὶ ὅτε ἀνεσήκωσεν αὐτὸ, τὸ βλέμμα τῆς ἐξέσραζεν εὐστάθειαν καὶ γλυκύτητα.

— Ἀφοῦ παραιτοῦμαι ἀπὸ αὐτὸν, ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν, ποῖος πλέον τοῦς χωρῖζει; Ἐγὼ ἀνάγκην νὰ τοὺς ἰδῶ πάσχοντας διὰ τὴν ἐδικήν μου λύπην; Μήπως ἢ θλίψις μου τρέφεται ἀπὸ τὴν θλίψιν τῶν ἄλλων; . . . Ἄς εἶναι εὐτυχεῖς, εὐτυχεῖς χωρὶς τύψιν συνειδήσεως! Ἄς μὴν ὑποπτευθῇ κανεὶς ὅτι τὴν θεῖαν εὐτυχίαν των ἔφερον ἢ ὀργή μου. Ὁ Θεὸς μόνος ἄς γνωρίζῃ τὸ μυστικὸν τῆς ψυχῆς μου.

Καὶ ἔκυψε πρὸς τὴν Ὀλγαν.

— Ἡ κόρη αὐτὴ εἶναι ὁ ἔρωτος ἐνσαρκωμένος; ἐὰν ἐγγίση τις τὴν καρδίαν τῆς, ἀποθνήσκει ἀμέσως! Ἐμὲ ὅμως ὁ Θεὸς μ' ἐπλασε διχοφρετικὴν. . . Δὲν μὲ τρέφει μόνος ὁ ἔρωτος ἀλλὰ καὶ ἡ ταλαιπωρία καὶ πᾶν ἄλλο πάθος. Ἐγεννήθη διὰ νὰ παλαιῶ. . . Ἄς γείνη ὅ,τι θέλει ὁ Θεός.

Καὶ μακρυνθεῖσα ἀπὸ τὴν κλίνην ἐπλησίασεν εἰς τὸ παράθυρον, ἀνεσήκωσε τὸ παραπέτασμα, καὶ ἔβλεπε τὰ δένδρα καὶ τὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα ἐρώτιζεν ἀμυδρῶς ἢ σελήνη. Ἡ γαλήνη τῆς ὠραίας ἐκείνης νυκτὸς ἐδρόσιεν οὕτως εἶπειν τὸ πνεῦμά τῆς, καὶ μελαγχολία διεδέχθη τὴν λύπην τῆς, καὶ ἡ φαντασία τῆς ἐθεώρει ὡς ἐμψυχα τὰ φύλλα καὶ τὰ ἄνθη τὰ ὁποῖα ἔσειεν ὁ ἄνεμος.

Μεταξὺ ὅμως αὐτῶν τῶν ἀψύχων ἀλλὰ κινουμένων παρουσιάσθη καὶ τοὶ ἐμψυχοί.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν τὸ ἐμψυχὸν τοῦτο ὑπέλαθεν ὡς κορμὸν δένδρου, μετὰ μικρὸν ὅμως εἶδεν ὅτι ἐκινεῖτο καὶ ἐπροχώρει πρὸς τὸ παράθυρον ὡς ἂν ἐσύρετο ἀπὸ ἀνίκητόν τινα μαγνήτην.

Ἡ Κλαρίση δὲν ἐβράδυνε νὰ γνωρίσῃ τὸ κινούμενον. Ὁ Ἐδουάρδος λοιπὸν ἐπλανᾶτο τὴν νύκτα ὑπὸ τὸ παράθυρον τῆς Ὀλγας! . . . Ἀποσυρθεῖσα δὲ μὲ ὄρμηκον προσέκρουσεν εἰς τι ἐπιπλὸν καὶ ἐπροξένησε κρότον.

— Σὺ εἶσαι, ἐξαδέλφη; εἶπε γλυκεῖα φωνή.

Ἡ Κλαρίση ἐπλησίασεν εἰς τὴν κλίνην, καὶ, πράγμα παράδοξον! ἦτο μὲν ἀποφασισμένη νὰ θυσιάσῃ τὴν ζωὴν τῆς, δὲν ἤθελεν ὅμως καὶ νὰ ἐννοήσῃ ἢ ἀντιζήλῳς τῆς μέχρι τίνος βαθμοῦ ὑπερίσχυεν ὁ ἔρωτος τὸν ὁποῖον αὐτὴ ἐνέπνευσεν.

Ἡ δὲ Ὀλγα ἀπορούσα διὰ τὴν παρουσίαν τῆς ἐξαδέλφης τῆς, τὴν παρετήρει μὲ προσοχήν.

— Ἐκλιεῖς! ἠρώτησε μὲ φωνὴν σημαίνουσαν ὅτι « σὺ τόσον εὐτυχὴς νὰ κλαίῃς! »

Ἡ δὲ Κλαρίση ἐννοοῦσα ὅτι ἐὰν δὲν ἔκοπτε διὰ μιᾶς τοὺς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Ἐδουάρδου δεσμούς, θὰ ἐτήκετο βαθμηδὸν, εἶπε μὲ φωνὴν σταθεράν.

— Ὀλγα! σῶσέ με ἀπὸ αἰωνίαν δυστυχίαν.

— Καὶ ποῦ εἶναι αὐτὴ ἡ δυστυχία;

— Πλησίον μου, καὶ τρομερὰ ἐντὸς ὀκτώ ἡμερῶν θὰ εἶμαι σύζυγος ἀνθρώπου τὸν ὁποῖον δὲν ἀγαπῶ.

Τρομερὰ ἢ ἐξήγησις! Διὸ τοσοῦτον ἐταράχθη ἡ Ὀλγα, ὥστε δὲν παρετήρησεν ὅτι τῆς ἐξαδέλφης τῆς φωνὴ εἶχε σχεδὸν ἐκλείψει.

— Δὲν τὸν ἀγαπᾷ πλέον! ἀνέκραξεν ἀπορούσα, καὶ ἀνασηκωθείσα.

Ἡ δὲ Κλαρίση μάλιστα κατώρθωσε νὰ νεύσῃ τὴν κεφαλὴν.

— Ἀδύνατον! ἀνέκραξεν ἐντόνως ἡ Ὀλγα, νὰ μὴν ἀγαπᾷς τὸν Ἐδουάρδον! . . .

— Δὲν τὸν ἀγαπῶ πλέον! πρέπει νὰ τὸ εἶπῃς τὴν μητέρα μου.

Ἡ Ὀλγα ἐπήδησε κάτω τῆς κλίνης καὶ ἔδραμε ζητοῦσα τὰ σανδάλιά τῆς.

— Κλαρίση! ἀγαπητὴ μου Κλαρίση! μήπως ὀνειρεύομαι; . . . εἶναι δυνατόν; εἶπέ με τί τρέχει, καὶ πάλιν δὲν θὰ τὸ πιστεύσω.

— Τί νὰ σὲ εἶπῃ; . . . Ἐξηγοῦνται ποτὲ τὰ τῆς καρδίας; Ὁ Ἐδουάρδος δὲν μὲ φαίνεται πλέον ὁ αὐτός.

— Καὶ σὺ ἀπὸ πότε ἤλλαξες; Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μ' ἔλεγες ὅτι τὸν ἀγαπᾷς.

— Τώρα ἔχω ἄλλα σχέδια. . . Μὴν μ' ἐρωτᾷς δὲν ἡμπορῶ νὰ σὲ ἀποκριθῶ σήμερα.

Ἄλλ' ἢ Ὀλγα, τῆς ὁποίας ἡ καρδία δὲν ἦτο ἀμέτοχος εἰς τὰ διατρέχοντα, ἠτοιμάζετο νὰ ἐπιμεινῇ. Μία ὅμως ἰδέα τὴν ἀνεχάιτισε, καὶ εἶπε.

— Ἄ! . . . τώρα καταλαβαίνω!

Ἐνθυμήθη τὴν ταραχὴν τῆς ἐξαδέλφης τῆς ὅτε ἐτελείωσε τὸ τραγῳδίον τῆς, ἐνῶ τὴν ὠμίλει ὁ ὑπολογιστὴς, καὶ εἶπεν.

— Ἐδῶ μέσα μὲ μυρίζει ὁ Κ. Σαστεναί.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἡ Κλαρίση ἠθέλησε νὰ διαμαρτυρηθῇ, ὕστερον ὅμως ἐπροτίμησε νὰ σιωπήσῃ. Δὲν ἦτο φρονιμώτερον, μετὰ τὴν ἀπόφασίν τῆς, ν' ἀφήσῃ πιστευομένην ὑπόψιαν τὴν ὁποίαν εὐκόλως ἐδύνατο νὰ διασκεδάσῃ;

Ἡ σιωπὴ τῆς λοιπὸν ἐθεωρήθη ὡς ὁμολογία, καὶ ἡ Ὀλγα ἠπόρει πῶς ὁ Ῥαούλ ἔλαβε τὸν τόπον τοῦ Ἐδουάρδου.

Ἡ δὲ Κλαρίση, ἐκπληρώσασα ἠρωτικῶς τὸ ἔργον τῆς, ἐφίλησε τὸ μέτωπον τῆς ἐξαδέλφης τῆς καὶ ἀνεχώρησεν.

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΜΠΑΝΗΣ.

—οοο—

Ἐγεννήθη ἐν τῷ δήμῳ Κορθίου (χωριὸν Ἀμυγονακίου) τῆς νήσου Ἄνδρου τὸ 1802 ἔτος. ἔλαβε δὲ τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐν τῇ κατὰ τὴν αὐτὴν νήσῳ Μορῇ τῆς Παρὰ χρᾶρ του, καὶ προήχθη συγχρότως εἰς τὸν βαθμὸν διακόνου ἐν ἔτει 1821. Ἐκτοτε μέχρι τοῦ 1830, διέτριψεν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ γειτνιαζούσῃ νήσῳ Κέα, μετερχόμενος τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγ-

γελμα. Ἀλλ' ἐπειδὴ μικροῖς εἶχε τοὺς ἐκ τούτου πόρους, οὐδὲ ἠδύνατο νὰ ἐπαρκῇ δι' αὐτῶν εἰς τὰς ἀνάγκας πολυμελοῦς πατρικῆς οἰκογενείας, τῆς ὁποίας αὐτὸς μόνος εἶχεν ὑπολειφθῆ τὸ μόνον στήριγμα, μετέβη εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἀναζητῶν ἐπικερδεστεράν τινα θέσιν· ἔλθων δὲ εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸ 1830, προσῆλθεν εἰς τὸ ἁγιοταριτικὸν Κατάστημα, καὶ ἐγγραφεῖς εἰς τὴν τῆς Μορῆς ἐκείνης ἀδελφότητα, ἀπεστάλη παρὰ τοῦ τότε ἀειμνήστου τῶν Ἱεροσολύμων Πατριάρχου, τοῦ γεραροῦ Ἀθανασίου, εἰς τὴν ἐν Ταγαρόκ ἀγιοταριτικὴν Μορῇ τῆς ἁγίας Τριάδος, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς ἀκόλουθος τοῦ ἐν τῇ εἰρημένῃ Μορῇ ἡγουμένου. Ἐκεῖ ἐχειροτονήθη ἱερεὺς τῷ 1837, καὶ διορίσθη ἐφημέριος ἐν τῷ Ναῷ τῆς ρηθείσης Μορῆς. Ἀλλ' ἐν τοσοῦτῳ δὲν ἤργησεν ὁ προϋστάμενός του νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ὁ Ἀθανάσιος ἦτο προσωρισμένος διὰ θέσιν ὑψηλοτέρας, καὶ ὅτι ἦτο ἀδικὸν ἄνθρωπος ὡς αὐτὸς, πεπρωτισμένος μὲ πλεονεκτήματα σπάνια, νὰ διαμένῃ εἰς μικρὸν καὶ εὐτελεῖς ὑπόδηγμα· ὅθεν μετὰ δύο ἐτῶν παρέρειυσεν, ἦτοι τῷ 1839, κατὰ σύστασιν τοῦ προϋσταμένου του διορίσθη ἡγούμενος τοῦ ἐν Μόσχᾳ ἀγιοταριτικοῦ Μοναστηρίου. Ἐρταῖθα διεκρίθη ἡ μερίστη τοῦ ἀειμνήστου ἰκαριότης, διότι ἀναλυτῶν τὰ καθήκοντα τῆς ρέας του ταύτης θέσεως ἐν δυσχερεῖ περιστάσει, καὶ ἐν καιρῷ καθ' ὃν ἐπῆρχε δυσφημισμὸν τὸ ὄνομα τῶν Μοναχῶν τοῦ ἀγιοταριτικοῦ Καταστήματος ἐν τῇ διασημῇ ἐκείνῃ μεγαλόπολει, ὡς ἐκ τῆς μὴ καλῆς διαγωγῆς τῶν προκατόχων του, κατώρθωσε νὰ ἐγκύσει τὸν καιρὸν σεβασμῶν, καὶ ἐπαρτήσῃ τὴν ἀρχαίαν εὐκλειαν τοῦ ἀγιοταριτικοῦ Καταστήματος, παρὰ τε τοῖς ἀτόχθοσι καὶ τοῖς ὁμογενέσι, ἱεροπρεπῶς ἐπὶ ἐπταετίαν πολυενσάμετος ἐν τῇ διασημῇ ταύτῃ θέσει.

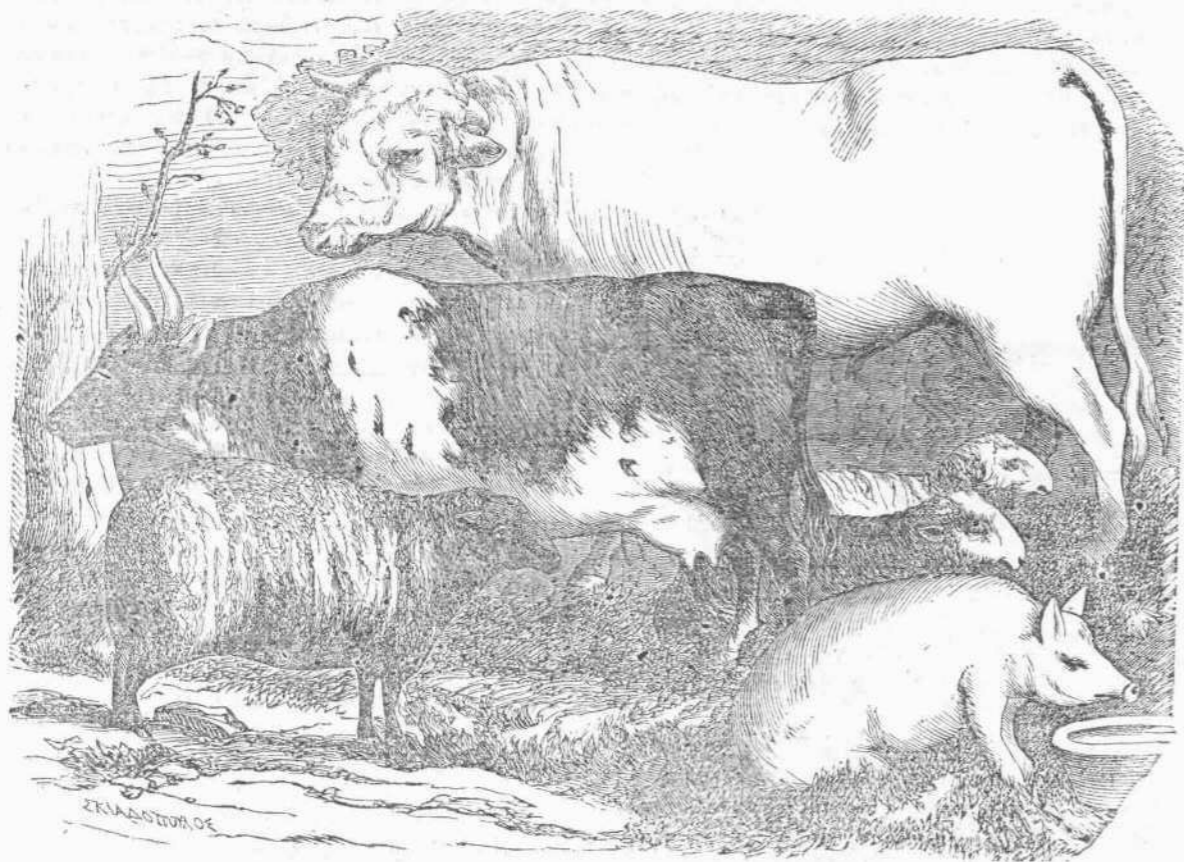
Ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ἀποβιώσαντος τοῦ Πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων ἀειμνήστου Ἀθανασίου, καὶ τοῖς ὁλοκαῖς τοῦ πνευματικοῦ σκάφους τοῦ πατριαρχικοῦ τοῦτον θρόνον ἀναδεχθέντος καιρῷ ψήφῳ καὶ ἐκλογῇ τοῦ νῦν εὐκλεῶς πατριαρχεῖοντος Ἱεράρχου Κυρίλλου τοῦ Β', προσκαλεῖται ὁ Ἀθανάσιος εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ 1846, ἵνα ἀγαγνωρισθῇ καὶ παρὰ τοῦ νέου πατριάρχου ὡς μέλος τῆς ἀγιοταριτικῆς ἀδελφότητος, τότε παρουσιασθείσης ἀνάγκης ἵνα σταλῇ Ἐξάρχος ἐν Ἑλλάδι πρὸς παραλαβὴν τῶν ἐκείσε κτημάτων, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχεν ἐπιτρέψῃ δυνάμει νόμου ἡ Κυβέρνησις, ἐκρίθη ἀρμόδιος εἰς τοῦτο ὁ ἀειμνήστος Ἀθανάσιος, ἐφ' ᾧ καὶ ἀπεστάλη τὸ 1847. Ὅσοι ἠυτήχησαν τότε νὰ γνωρίσωσι τὸν ἄνδρα ἐνθυμῶνται βεβαίως τὰ σπάνια πλεονεκτήματά του, τὴν βαθύτητα σέβειν καὶ δραστηριότητα μὲ τῆς διεξήγαγε τὰ ἐν μεγάλῃ περιπλοκῇ εὐρεθέντα συμφέροντα τοῦ ἀγιοταριτικοῦ Καταστήματος, καὶ τὴν ἱεροπρεπῆ πολιτείαν μὲ τῆς ἐπολιτεύσατο.

Ἐνταῦθα διέμεινε μέχρι τοῦ 1850, ὅτε γη-
ρευσάσης τῆς ἐν Μολδαβίᾳ ἐξαρχηκῆς θέσεως διω-
ρίσθη εἰς ταύτην, ὡς ὁ καταλλήλοτερος ἵνα ἐξο-
μαλήσῃ καὶ τακτοποιήσῃ καὶ τὰ ἐνταῦθα ἐν με-
γίστῃ τότε περιπλοκῇ εὐρεθέντα συμφέροντα τοῦ
Καταστήματος, ὡς ἐκ τῆς ἀπειρίας καὶ ἀνικαρό-
τητος τῶν προκατόχων του. Τὰ πράγματα μαρ-
τυροῦσι, καὶ αὐτοὶ οἱ ἐντόπιοι ἀκόμη, οἱ λίαν

διὰ τε ἔργου καὶ λόγου, καὶ διὰ τῶν πράξεων
καὶ τῆς πολιτείας αὐτοῦ ἀπεδείκνυν ὅτι ἦτο ἀ-
ξίον τέκνον τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης ἢν ἐλάμπρυ-
σαν οἱ Βασίλειοι καὶ οἱ Ἀθαράσιοι.

Γαίαν ἔχεις ἐλαφρὰν ἀείμνηστε ἀρχιμανδρίτα
Ἀθαράσιε!

Βοσκήματα.

δισημεῖως, ὡς γνωστὸν, κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ κλη-
ρου διατεθειμένοι, μετὰ πόσης ἀκριβείας ὁ ἀεί-
μνητος ἐξεπλήρωσε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, καὶ
πόσον ἐλάμπρυνε καὶ ἐτίμησε καὶ ἐνταῦθα τὸν
Ἑλληνικὸν κληρὸν ἐπὶ ἐνδεκαετίαν, εὐδοκίμως
πάνυ κυβερνήσας τὰ ὅποια ἦν πεπιστευμένος
συμφέροντα.

Ἄλλ' ἐπέπρωτο κατὰ τὰς ἀνιξερηνήτους τοῦ
Κυρίου βουλάς ἵνα στερηθῇ σήμερον τὸ Κατά-
στημα τοιοῦτον πολυτίμου μέλους, διότι προσ-
βληθεὶς ἰσχυρῶς ὁ ἀείμνητος ἀπὸ δεινῶν καὶ δυ-
σιότατον πάθος καρκίνου εἰς τὸν στομάχον, ἐγένετο
θῆμα τῆς γούρου ἀποθιώσας τῇ 2 Ἀπριλίου 1861.

Κατὰ τὴν εἰς τὴν ξένην διατριβὴν αὐτοῦ οἰ-
δέσπετε ἐλησφόρησεν ὁ ἀπίδιμος τὴν φιλετήτην
αὐτοῦ πατρίδα· διὸ, οὐδὲν ἴσως τῶν ἐν Ἑλλάδι
ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἀλλοτρῶν φιλελευθέρων κατα-
στημάτων ἔμεινε παρ' αὐτοῦ ἀβοήθητον· ἀλλὰ
καὶ τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην ὁμογενεῖς συνέτρεχε

Ὅ, τι ἀπαιτεῖται ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς τῶν ἀνθρώπων,
τὸ αὐτὸ ἀναλόγως ἀπαιτεῖται καὶ ἐπὶ τῆς τῶν ζώων.
Ἡ μὲν φύσις δημιουργεῖ, ὁ δὲ ἄνθρωπος διαπλάσσει
καὶ δικτυοῖ· τοσαύτη δὲ ἡ διαπλαστικὴ αὐτῆ δύ-
ναμις τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε πολλάκις καὶ τὰς παρεκ-
τροπὰς τῆς φύσεως ἐπισκευάζει. Ἴδου διὰ τί ἡ λεγο-
μένη ἀγωγή εἶναι ἐπιστήμη τῶν ἐπιστημῶν, τόσῳ
μᾶλλον ἀναγκαῖα εἰς τε τοὺς ἰδιώτας καὶ τὰς πολι-
τείας, ὅσοι ἐλλειπούσης αὐτῆς, ἀλέθρια ἀποβαίνουσιν
ἐνίοτε καὶ τὰ σπανιότερα προτερήματα ὅσα ἔδωκεν
ἡ φύσις.

Τὴν γενικὴν αὐτὴν ἀρχὴν ἀς μεταφέρωμεν καὶ εἰς
τὰ ζῶα· τὰ βοσκήματα, οἷον τὰ πρόβατα, οἱ βόες,
αἱ αἴγες, οἱ χοῖροι, καθὼς καὶ αἱ ὄρνιθες, εἶναι πολὺ
εὐτραφέστερα τῶν ἡμετέρων εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώ-

ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ.

—000—

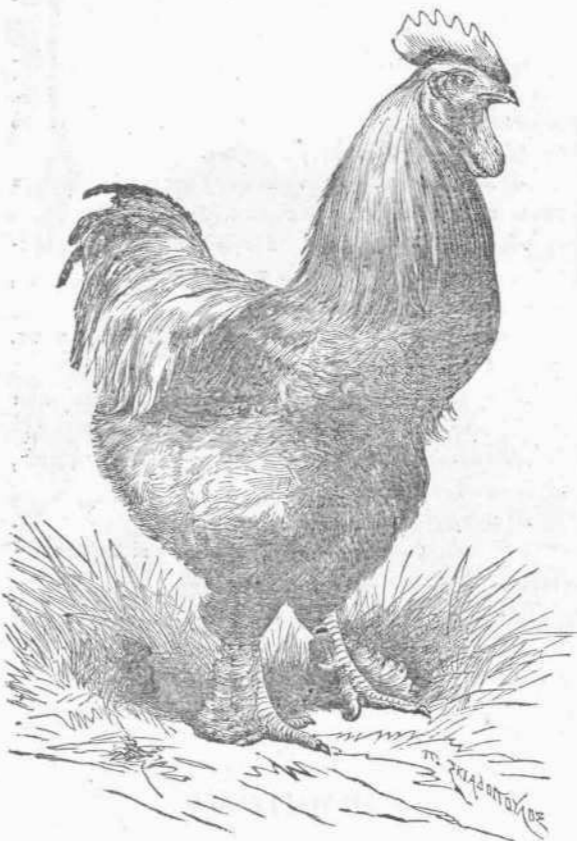
πην, καὶ τὸ κρέας αὐτῶν πολὺ νοστιμώτερον καὶ θρε-
πτικώτερον. Ἄν καὶ ἐκεῖ γεννῶνται ὑπὸ τῆς φύσεως
ὅπως καὶ παρ' ἡμῖν, ἐπέρχεται ὁμοίως ὁ τρόπος τῆς
ἀγωγῆς, ὁ ὁποῖος τὰ βελτιώνει οὐ μόνον πρὸς ὠφέ-
λειαν τῶν μελλόντων νὰ τραφῶσιν ἀπὸ αὐτὰ, ἀλλὰ
καὶ πρὸς ὠφέλειαν τοῦ βαλκαντίου τῶν ἀνατροφῶν.

Εἰς τὴν βελτίωσιν δὲ ταύτην πολλὰ πρέπει νὰ
συντρέξωσι, καὶ τὸ εἶδος τῆς τροφῆς, καὶ τὸ μάν-
δρουμα, καὶ πρὸ πάντων ἡ κοινογονία, ἢ le crois-
ement des races, ὡς λέγουσιν οἱ Γάλλοι. Κατ' αὐτὸν
τὸν τρόπον ἡμπορεῖς νὰ αὐτοχθονίσῃς εἰς τὴν ἐλευ-
θέραν Ἑλλάδα (παρακαλῶ τοὺς γραμματικούς νὰ μὴ
με κχιώσωσι διὰ τὴν μόνην ταύτην λέξιν τὴν ὁποίαν

Ἄλλ' ἀς ἀφήσωμεν καὶ αὐτόχθονας καὶ ἐτεροχθό-
νας καὶ ἀς ἐπανέλθωμεν εἰς τὰ βοσκήματα καὶ τὰς
ὄρνιθας.

Πλὴν τῶν τρόπων τῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς κοινογο-
νίας αἴτινες, ὡς εἶπομεν, συντείνουσιν εἰς τὴν βελ-
τίωσιν τῶν κατοικιδίων ζώων, εἶναι καὶ ἄλλος τρό-
πος ἠθικὸς οὐχ ἥττον τῶν πρώτων συντελών εἰς αὐ-
τὴν, ἐννοοῦμεν δὲ τὰς ἀμοιβάς. Ἐὰν ὁ κτηνοτρό-
φος γνωρίζῃ ὅτι αἱ προσπάθειά του περὶ τὴν βελ-
τίωσιν ταύτην θ' ἀνταμειφῶσιν, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβο-
λία ὅτι οὐ μόνον θὰ καταβάλῃ τοιαύτας, ἀλλὰ καὶ
θὰ τὰς διπλασιάσῃ. Ἴδου διὰ τί εἰς τὴν δυτικὴν
Εὐρώπην γίνονται συνεχῶς ἐκθέσεις κτηνῶν, εἰς
τὰς ὁποίας δίδονται ἀμοιβαὶ πρὸς τοὺς παρουσιάζον-
τας κτήνη καλῶς ἀνατετραμμένα.

Ἐὰν αἱ ἐκθέσεις τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων εἶ-
ναι δύσκολοι ἢ καὶ ἀδύνατοι εἰς τὴν Ἑλλάδα, αἱ
τῶν κτηνῶν καθὼς καὶ αἱ γεωργικαί, βεβαίως εἶναι
εὐκολώτεροι καὶ ἀπαραίτητοι. Νομίζομεν λοιπὸν ὅτι
ἀντὶ νὰ ζητῶμεν νὰ συνιστῶμεν ἐταιρίας ἀνευ πόρων
αἴτινες ἀποθνήσκουσιν ἅμα γεννηθεῖσαι, εἶναι προτι-
μότερον νὰ συγκροτῶμεν κατὰ τόπους ἐκθέσεις πραγ-
μάτων, ὧν ἔχομεν ἄρθρα τὰ στοιχεῖα, καὶ ἡ διὰ
τὰς ὁποίας δαπάνη εἶναι μετριωτάτη. Οἷτω πως μό-
νον θ' ἀποκτήσωμεν κτήνη ἀρίστα, καὶ τὸ σημαντι-
κώτερον θὰ μεταδώσωμεν τὰς μεθόδους εἰς τὴν με-
γάλην ἀλλὰ δούλην Ἑλλάδα, ἥτις μμεῖται τὰ καλὰ
ἡμῶν μετὰ πολλῆς προθυμίας.

Ἄλεκτρον.

ΣΥΛΛΟΓΗ

λέξεων, φράσεων καὶ παροιμιῶν
ἐν χρῆσει παρὰ τοῖς σημερινοῖς κατοικοῖς
τῆς γῆσου Κυθῆρων.

(Συνέχ. ἴδε φυλλ. 276.)

—000—

Ἀμπελατῆς (ὁ). Εἶδος σταφυλῆς.

Ἀμπελοζαῖω. (ἀντὶ τοῦ ἐμβελονιάζω), τουτ.
διαπρῶ τὸ νῆμα ἐκ τῆς ὀπῆς τῆς βελόνης, καὶ ἀμ-
πελοζαῖα, λέγεται τεμάχιον τι νήματος ὅσον ἀρκεῖ
δι' ἑναξὶν βραβύματος.

Ἀμπεροκλάδι καὶ Ἰμπεροκλάδι. — Καλεῖται
νόσημα τι τῶν βρεγῶν. Τὸ παρ' ἄλλοις λεγόμενον
Ἀμπελί (ercute-de-lait).

Ἀμπώθω, (ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀπώθω καὶ ἐξκώθω)
ὠθὼ εἰς τὰ ἐμπρὸς, ἢ σπρώχνω τι· ἐξ' οὗ καὶ ἀμ-
ποστία, ἢ ὠπτις.

Ἀμπροδέτης (ἀντὶ ὁμροδέτης) καλεῖται ὁ
τόπος ὅπου συνίζονται τὰ βρόχινα ὕδατα.

Ἀμυγδαλεῖα, ἀντὶ ἀμυγδαλεῖα. Τὴν αὐτὴν κατὰ
λήξιν (εἰς ἐκ) ἔχουν καὶ τὰ πλείστα τῶν δένδρων
οἷον, Μυλέα, Συκία, Ἐλιά, Λεμονέα, κ. τ. λ.

Ἀναβάλλουσα (ἡ) λέγεται τὸ ἀνωριφές μέρος

ἐτολήμα νὰ δημιουργήσω ἐπὶ ζωῆς μου) καὶ τὰ
βρώδια, καὶ τοὺς πετεινοὺς, καὶ τοὺς χοίρους καὶ τοὺς
ὄνους τοῦ ἄλλου ἡμισφαρίου, εὐκολώτερον καὶ τῆς
αὐτοχθονίσεως τῶν τρισεγγόνων τοῦ πρὸ τεσσαρά-
κοντα ἐτῶν κατοικοῦντος εἰς αὐτὴν Ἡπειρώτου, Μκε-
δόνας, Θεσσαλοῦ, Ἰωνος. Ὁ τρισεγγονος τοῦ Ἡπειρώ-
του, τοῦ Μκεδόνας, τοῦ Θεσσαλοῦ, τοῦ Ἰωνος, εἶναι αὐ-
τόχθων, κατὰ προτίμησιν μάλιστα καὶ τοῦ ἰθαγενοῦς
αὐτοῦ, ἐνόσῳ πληροῖται φόρος, ἢ συνεισφέρει εἰς ἀνέ-
γερσιν τοῦ Πανεπιστημίου, τοῦ Ἀρσενείου, τοῦ Ἀ-
μαλίου, τῶν Νοσοκομείων, τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν
ἄλλων καταστημάτων· γάνει ὁμοίως τὴν αὐτοχθονίαν
του ἐάν ποτε λάβῃ καὶ αὐτὸς ἀνάγκην μικρᾶς τιμῆς
δημοσίας λειτουργίας.

του δρόμου, η των υδάτων (ως ελεγον και οι Ιωνες, αναβολάδην.) «Πηρε την αναβάλλουσα,» τουτ. τον άνηφορον. Εν Μυκόνω λέγεται πηγή τις Αναβολούσα.

Αναβάτω, αναπολώ τι εις την μνήμην, και το υποθέτω εξ εικάσις. «Τό αναβάνει;» η «άναβαλές το;» δηλ. τό έννόησις;

Ανάβαθο, τό έχον όλίγον βάθος, ως, ανάβαθο παγάδι,» ανάβαθα νερά, δηλ. ρηχά, λεγ. και ανάρρηχα.

Αναβρυτικό παγάδι (εκ του αναβρύω). Τό έχον πηγήν αναβρύουσαν.

Αναγαλλίζω και αναγαλλιάω. Εκ του αγαλλιάω η αγάλλομαι. «Τόν ειδη και αναγαλλίσει» και η παροιμ. «Ειδ' ό σκύλος τή γεννιά του κ' αναγαλλίσει» η καρδιά του.»

Αναγελώ, αντί του περιγελώ, και αναγέλαστορ (τό) όστις περιπαίζει η χλευάζει.

Αναγορεύω, και αναγόρειο. Λέγεται όταν υπενθυμίζη τις εις άλλον δωροδοχίαν, η χάριν τινα, η ευεργέντημα' ως, «Τί μου τ' αναγορεύεις;»

Αναγκάζομαι, έχει την σημασ. του όργίζομαι, αγανακτώ, θυμόνω.

Αναγκασμένος, λέγεται ό έχων πολλὰς ανάγκας, ό ένδεής, και ό πάσχων.

Αναγυρεύω. Σημ. τό αναζητώ άπόντα τινά φίλον. Παροιμ. Εγγλυκάθ' η γριά τὰ σύκα και όλη μέρα τ' αναζήτα.

Αναγυρίδα. Λέγεται, «Εκαμαν αναγυρίδα», όταν περιφέρουν γύρωθεν των όδων τὰς Ιεράς εικόνας εις λιτανείαν, η έκφοράν νεκρού.

Αναδούνει (επί τρίτου προσ.) αντί του αναδίδει. Λέγεται όταν από άγγειον πορώδες εκρέει ύγρόν τι. «Αναδούνει ό τοίχος την ύγρασίαν.»

Αναδύω. Σημαίνει τό θεωρώ τι μακρόθεν, ως «ανάδιο καλό έχει» τουτ. θέαν καλήν. Και ανάδιο (επίρ.) η αγνάδια παρ' άλλοις, και αγνάτις, σημ. τό αντικρύ' ως, ανάδιουμου εκάθησε, η τον έχω ανάδιο μου.

Αναδραμίζω, και αναδραμίζομαι. «Τόν αναδραμίξει,» τουτ. τον ήλθε βέψιμον εκ του στομάχου, έρουγή. (Eructation, rapport.)

Αναίβατο, (τό) «ψωμί αναίβατο» (fermenté) λέγεται ό εις έντελῃ ζύμωσιν φθάσας άρτος. «Ανέβηκαν τὰ ψωμιά, η τό προζύμι,» τουτ. έφούσκωσαν. «Αναίβατος» λέγεται ό μη αναίβατος άρτος, εξ ου και αναίβατος η λειψαναίβατος (μτφ.) σημαίνει τό νωθρός, κεχαυνωμένος, η αδρανής.

Ανακαπαρδύω, σημ. τό γαυριώ, κομπάζω, η ανορθούμαι υπερηφάνως.

Ανακαρουλίδα (η) «επέηρε ανακαρουλίδα,» τουτ. έλαβεν άνεσίν τινα η ανέλαβε κατά τι εκ των παθημάτων, η εκ του νοσήματος.

Ανάκατα (επίρ.) αντί του ανακατωμένα, η αναμειγμένα φύρδην μίγδην.

Ανακλιρίζομαι, σημ. τό τεντόνω η προεκτείνω τό σώμα η τὰς χείρας μου, όπως φθάσω τι εις άπόστασιν η ύψηλά κείμενον. Λέγεται και ανακλι-

ρίζομαι τό παρ' άλλοις ανακαμνίζομαι, και ανακλάνισμα (randiculation.)

Ανακοκλήω και ανακούκλισμα, λέγεται όταν περιτυλίσει τις τό νήμα κύκλω τῆς άνέμης, η περιστρέφει η ανακουκλίζει.

Ανασουσινιάζω, σημ. τό παρομοιάζω τὰ σουσούμια, τουτ. την φυσιογνωμίαν τινός μετά τινος άλλου. (Deviner par la physionomie.)

Αναλαμπή, λέγεται η αντανάκλασις φωτός' η λάμψις (και έν Ρόδω).

Ανάλλατος. λαγη, όστις δέν ήλλαξε φορέματα (En deshabillé).

Αναλυτάρι, (επίρ.) Σημ. έν προς έν, ανακλυμένως, φρ. «Του τὰ ειπε αναλυτάρι,» τουτ. έμπεριστατωμένως.

Αναλίχομαι, λέγεται επί άνθρ. η ζώου επιθυμούντος να φάγη εύάρεστόν τι τρωγόμενον παρ' άλλου, ως, «τό αναλίχεται,» τουτ. επιθ. να τό φάγη' των αρχαίων τό γλίχομαι.

Αναμαλάσσω. «Τόν αναμαλάσσει η θερμη,» τουτ. προαισθάνεται τὰ συμπτώματα αυτής.

Αναμαλάρης, και αναμαλλιαρέα, (η) λέγεται ό άτημέλητον η άκτένιστον έχων την κόμην, ό ξεμαλλιαρέας (Echevelé.)

Αναμασώ, «αναμασεί τὰ λόγια του, τουτ. έμπερδεύεται εις τούς λόγους του.

Ανάμελος, ό άμελής, ό άφροντις, και αγάμελα (επίρ.) άμελώς.

Αναμισίτικο, η Μισιακό, τουτ. τό εξ ήμισείας, τό ήμισυ έχει εκαστος.

Αναρτραίω, (ίσως εκ του ένατενίζω) τουτ. σηκώνω τούς όφθαλμούς διά να ιδώ' και αναρτρανισμα, τό ριπτόμενον βλέμμα.

Αναπάμπουλα (προφ. ως τό Ιταλ. anababula.) Επίρ. και επίθετον, σημ. ανακατωμένα πράγματα, φύρδην μίγδην. (Ίσως εκ του άρχ. αναπιπάλλω.)

Αναμυρμηρίζει. «Με αναμυρμηρίζει τό σώμα μου» η τό πάσχον μέρος, τουτ. μου προξενεί αίσθησιν μυρμηκιάσεως, η μυρμηκισμού (sou: millement.)

Ανανοῦμαι. Συναισθάνομαι ότι έννοιώ τι. «Ανανοῦθι,» τουτ. ήλθεν εις τον έαυτόν του, η κατενόησέ τι.

Αναπαλλία, λέγεται η νηνεμία, η γαλήνη τῆς ατμοσφαιρας.

Αναπάντεχα, (επίρ.) εκ του άπεκδέχομαι, κοινώς απαντέχω, περιμένω' και διά του στερητικού α, αναπάντεχα, δηλ. άπροσδοκήτως, (ιδε λέξ. απαντέχω, απαντοχή.)

Αναπαή, αντί του ανάπαυσις, άνεσις. «Δέν έχει, η δέν ζῆ με αναπαή και αναπαυμένος,» αντί αναπαυμένος.

Αναπαψιμάρι, (τό) η ευχή ύπερ αναπαύσεως τῆς ψυχῆς, α του εδιάθασαν τ' αναπαψιμάρι». φράσις τουτ. τό άπελπίσθη η ζωή του.

Αναπετίς. λέγεται η μίσθωσις άγρου, εκ του εισοδήματος του όποίου λαμβάνει τρεις μερίδας ό ιδιοκτήτης, και δύο ό μαρτητής, η εκμισθωτής.

Αναπῆρε. (άπρός.) Αναπῆρε η βροχή, τουτ. ανέλαβεν, ην ήλαττώθη όλίγον.

Ανάπλαγα. (τά) Π φρ. «Επέηρε τ' ανάπλαγα,» σημ. περιπλανάται ένθε κίκειθεν.

Ανάργαρο. (τό) ίσως εκ του άρχαίου Αναργίχεται (σκαλόνω) η πασχίζω ν' αναβώ) λέγεται η πικρά του όγλου υποτιθεμένη σκιά των τρινεύτων, ητις περιφέρεται παντοχού.

Ανασβολωμένος, και άποσβολωμένος (εκ του άρχαίου άποσβολώ η ασβολαίνω και ασβολάω) τουτ. ζοφώδης, όμιχλώδης, σκοτεινός. «Εστμιξε ό κακός καιρός με τον ανασβολωμένο». (ιδε και άποσβολώνω).

Λέγεται όταν συζητιζωνται η συνομιλουν δύο άνθρωποι δύστροποι, η μοχθηροί.

Ανάσα (η) και Ανάσαμα, η ανατασμός, (εκ του άση, άσάω, άσάινω, και τῆς ανά προθέσεως) «επέηρε την ανάσα του,» τουτ. άνέπνευσε.

Ανασακιάζω, και Άρτισακιάζω, θέτω τι εις σάκκον, άνκινών αυτόν προς πλείονα χωρητικότητα.

Ανασέρνω (εκ του σίρω προς τὰ άνω) αναρύω. «Ανασέρνω νερό,» τουτ. άντλεί ύδωρ εκ του φρέατος.

Ανασηκόνω, και Άρτισηκόνω. Σηκώνω όλίγον προς τὰ άνω. «Αντισηκώτου όλίγον», η, α ανασήκωσε τό φόρεμά σου. »

Ανασούπι (τό). Λέγεται η εξωτερική θέα του προσώπου, τό ήθος. η έκφρασις του χαρακτήρος. «Έτσι τόχει τό ανασούπι του.»

Ανάστα (η) και ανασταίνω, και αναστεμένος. Λέγεται όταν έστρέφεται βρέφος η ζώον τι και φθάση την ηλικίαν τῆς αυτοσυντηρήσεως' ως, «Ανασταμένο παιδί.» «Είναι καλή ανάστα» τό δεινχ ζών.

Ανάτριχα, (επίρ.) αντιστρόφως, ως εβγαλε άνάτριχα τὰ τσουράπια η την φανέλλα» (flanelle) τουτ. ανάποδον (à rebrousse, à contre-poil.)

Αναρτάρω, και ξερατάρω, σημ. διασκεδάζω, και ξεράντωμα.

Ανάρελα, (επίρ.) και αναρέλετα, αντί του ανώρελα, ανωφέλευτα, ανωφελώς. «Αυτός είναι ανάρελος άνθρωπος,» η αυτό δε φελῆ, αντί του δέν ώφελει.

Ανάρεντος, λέγεται ό άνευ κινήτου (αυτοκέφαλος) και αναρεντία.

Αναρέρει, τουτ. ίναστανάζει μετ' όλοφρυμών η λυγμών (sangloter). Λέγεται επί άνθρ. πένοντος τὰ λαισθη, «Αναφέρει ακόμη.»

Αναρούφουλα, (επίρ.) και αναρουφουλιάζω, λέγεται όταν θέλη τις να αυξήση τον όγκον προσκεφαλαίου, η στρωμνῆς πλήρους μαλλίων η βαμβακίου, κ.λ. «Αναρουφούλιζε τό στρώμα.»

Αναρτερωιάζει, αντί του αναπτερυγίζει, λέγεται όταν σηκώνεται να πετάξη τό πτηνόν, η ανατινάξει τὰ πτεράτου.

Αναρώλησε, σημαίνει τό ανέλαβεν εκ τῆς νόσου, είνκι εις ανάρρωσιν και εστηκώθη από τον

κραδεδυκτον. Ίτως μεταρ. εκ του εξερωλίσε τουτ. εξήλθε τῆς φωλεῆς, η εξεκλώσισκε.

Αναραρτρώρει. Τό παρὰ τοις Ροδίοις αναραρτρώρει) τουτ. εξιγριούται και ανορθών τὰς τρίχας κινείται να όρμήση. Παράγουν τινές την λέξιν εκ του αναραρτρώρει (ανά—ραρτρη) ως του έρωτοκρίτου. «Αναραρτρώρουν τὰ μαλλιά και τρέχει να τό πιάση.»

Αναραράσσει. Ταυτόσημον του άρχαίου μηρυκάζει, η μηρυκίζει, τουτ. αναμασεί την τροφήν, καθώς οι βόες, τὰ πρόβατα, κ.τλ. (Ruminer).

Αναρασκίζει, εκ του άρχαίου αναράσκει, αναχάινει. «Αναρασκίζει να τό ειπή.» τουτ. ανοίγει τό στόμα διά να όμιλήση.

Αναχύνω και αναχύνωμα. Λέγεται η πρώτη άρωσις του άγρου. «Αναχύνουν τὰ χωράφια,» η «τά κύνουν αναχύνω.»

Ανώλιπτα (επίρ.) αντί του ανέλιπτος, παρ' έλπίδα.

Ανεμόκορμος. Ό στύλος έρ' ου περιστρέφεται και στηρίζεται η άνεμη.

Ανεμιδα (η) λέγεται τό λικνιζόμενον κενόν η τό περικάλυμμα των άλωνισθέντων γεννημάτων, η σιτηρών, όπερ εύκόλως πέρνει ό άνεμος. «Ελίγνισε τον καρπό από την ανεμιδα.»

Ανεμογάμης. Πτηνόν τι εκ του είδους των άρπακτικών, περιπίπταμενον και στηριζόμενον επί του άνέμου με αναπεπταμένας πτέρυγας. Λέγεται και βάρδακος.

Ανεμοστάμκουρο. κοινώς η άνεμοζάλη, ό σφοδρός και τρικυμιώδης άνεμος και άνεμοστρόφιλος (ό άνεμοστρόβιλος) λέγεται θεελλώδης σίφων (σίφωνα) λαίλαψ, καταγίγς.

(*Απολουθεί.)

ΔΙΑΦΟΡΑ.

—00—

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΓΕΝΝΑΙΑ. Δημήτριος ό Στωικός ύβρισέ ποτε τον αυτοκράτορα Φλάβιον Ουεσπασιανόν, ουτος δε άπεκρίθη' Σύ μὲν ποιείς και λέγεις ταύτα ίνα σε θανατώσω, εγώ όμως κύνα ύλακτουόντα δέν φονεύω ποτέ.

ΕΥΦΥΗΣ ΤΙΜΩΡΙΑ. Έμπορός τις επώλησε προς την σύζυγον του αυτοκράτορος Γαλλικηνου ευτελείς τινας λίθους αντί τιμαλφών' άλλ η αυτοκράτειρα ανακαλύψασα την απάτην ήρεθίσθη τὰ μέγιστα, και μετά γυναικείας επιμονῆς απήτει να τιμωρηθη αυστηρώς ό απατεών. Ενδούταντος δε επί τέλους του αυτοκράτορος, μεταφέρθη ό έμπορος εις τό άμφιθέατρον ίνα παλιτή μετά θηρίων. Οτε παρουσιάσθη ό κατάδικος οιθεαται ήρχισαν να κατακρίνωσι την αυστηρότητα του αυτοκράτορος και να οικτειρωσι τον έμπορον, ως μέλλοντα να κατασπαραχθη υπό άγρίων

Ορίων' ἀλλ' ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς αὐτῶν ὅτε ἀντί τοιούτων εἶδον παρουσιαζόμενον πρόβατον! Τότε ἅπαντες ἤρχισαν νὰ γελῶντι, ὁ δὲ αυτοκράτωρ στραφείς χαριέντως πρὸς τὴν αυτοκράτειρα τῇ εἶπεν· Ἐκεῖνος ἠπάτησεν ἡμᾶς, ἰδοὺ, φιλάτκι μου, ὅτι καὶ ἡμεῖς ἀνταπατώμεν αὐτόν.

ΓΕΝΝΑΙΟΥΤΥΧΙΑ ΜΟΝΑΡΧΟΥ. Λοδοβίκος ὁ ΙΑ', βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, ἐνηπτολεῖτο ἐνίοτε εἰς στιχοφυρίαν. Συντάξας ποτε εἰδύλλιον οὕτινος τὴν ἀτέλειαν ἐνόησεν καὶ αὐτὸς, τὸ εἰδὼς τῷ στρατάρχῃ Γραμμοντίῳ καὶ εἶπεν·— Ἐμαθον ὅτι καταγίνομαι εἰς τὴν ποιήσιν καὶ καθ' ἑκάστην μὲ ἀποστέλλουσι πλῆθος παντὸς εἶδους ποιημάτων, ἐξ ὧν τὰ πλεῖστα εἶναι ἀθλιότατα· ἐκ τούτων εἶναι καὶ τὸ πρὸν εἰδύλλιον, τὸ ὅποιον παρακαλῶ ν' ἀναγνώσῃς χάριν περιεργείας. — Ἀναγνούς δὲ ὁ στρατάρχης αὐτὸ ἀπεκρίθη·— Βλέπω ὅτι ἡ ἡμέτερά Μεγαλειότης κρίνει κάλλιστα περὶ ὧν ἐν γένει τῶν πραγμάτων, διότι ἀληθῶς οὐδέποτε ἀνέγνων ἀθλιώτερον τούτου. — Μειδιάσας τότε ὁ βασιλεὺς ἐπανάλαβεν·— Εἰπέ μοι δὲν σοὶ φαίνεται ὅτι ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ εἶναι ἀνόητος; — Ἀνοητότατος μάχιστα, προσέθηκεν ὁ στρατάρχης. — Εὐχαριστοῦμαι τὰ μέγιστα· εἶπε τότε ὁ βασιλεὺς, ὅτι μοὶ ὠμίλησες μετ' εὐκρινείας, διότι ἐγὼ εἶμαι αὐτὸς ὁ ποιητής. — Ἀκούσας ταῦτα ὁ στρατάρχης ἀνεκράξεν·— Ἄ! Μεγαλειότατε, μ' ἐπεβουλεύθητε· ἐπιτρέφατέ μοι παρακαλῶ ν' ἀναγνώσω αὐτὸ ἐκ δευτέρου μετὰ πλείονος προσοχῆς. — Ὅχι, φιλάτκι μοι στρατάρχα, ἐπανάλαβεν ὁ βασιλεὺς, σφίγγων εὐνοϊκῶς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, τὰ πρῶτα αἰσθητά εἶναι αἰετοποτε φύσιωτέρα.

ΦΙΛΑΛΗΘΕΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ. — Ἐρρίκος ὁ Δ', τῆς Γαλλίας βασιλεὺς, ἐρωτευθεὶς Ἐρρίκῆτην τὴν ἐξ Ἐντραγγῆς ὑπεσχέθη νὰ νυμφευθῇ αὐτήν· ἀλλ' αὕτη δυσπιστοῦσα κητέτισεν ἐπιμόνως νὰ δοθῇ ἐγγράφως ἡ ὑπόσχεσις. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἔνθα εὐχαριστήσῃ αὐτήν συνέταξε τὸ ὑποσχετικόν, ἀλλὰ πρὶν ἢ ἐγχειρῆσαι αὐτὸ τῇ Ἐρρίκῆτῃ ἠθέλησε νὰ τὸ δεῖξῃ τῷ διασήμεν Σουλλῇ ὑπουργῷ του· οὗτος δὲ ἀναγνούς αὐτὸ τοσοῦτον δυσρεστήθη διὰ τὴν ἀπρεπῆ ταύτην πράξιν, ὥστε πλήρης ὀργῆς κατεκεραμάτισε τὸ ἔγγραφο. — Εἶσαι τρελός! ἀνεκράξεν τότε μετ' ὀργῆς ὁ βασιλεὺς. — Ναι, εἶμαι τρελός, ἀπεκρίθη ὁ ὑπουργός, ἀλλ' εἶθε νὰ ἤμην ὁ μόνος ἐν Γαλλίᾳ! — Μετὰ τὸ κίνημα τοῦτο ἐνόμισεν ὁ Σουλλῆς ὅτι ἤθελεν ἀπελέσει τὴν εὐνοίαν τοῦ βασιλέως· πλὴν οὗτος συνελθὼν εἰς ἐκυτόν καὶ γνωρίσας κατὰ πόσον ὠφελήθη ἐκ τῆς ἀποτόμου ταύτης πράξεως τοῦ πιστοῦ ὑπουργοῦ, προὔδιδεσθαι αὐτὸν ἀμέσως εἰς τὴν θέσιν στρατάρχου τοῦ πυροβολικοῦ. Εὐτυχεῖς, λέγει, ὁ διηγούμενος τὸ συμβῆναι τοῦτο συγγραφεὺς, οἱ βασιλεῖς οἱ ἔχοντες τοιούτους πιστοὺς ὑπουργούς! Εὐτυχεῖς δὲ καὶ οἱ λαοὶ οἱ ἔχοντες ἡγεμόνας ἐκτιμῶντας τοὺς τοιούτους ὑπουργούς!

ΧΑΡΤΟΠΛΙΚΤΗΣ. Εἰς τῶν αὐλικῶν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λοδοβίκου τοῦ ΙΑ', ἀπολέσας εἰς τὰ χαρτὰ ἅπαντα τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, εὗρίσκετο ἐν μεγίστῃ χρημάτων ἀπορίᾳ· ὅθεν εἰσελθὼν ποτε

εἰς τὸν θάλαμον τοῦ βασιλέως ὑπεξήρξεν τὸ ὠρολόγιον αὐτοῦ, ὃ ἔκρουεν ἐντὸς τῆς χειρὶδος τοῦ φορέματός του. Ὅτε δὲ ἐπανήλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν συνέπεσεν, ἐνῶ ἐπλησίασε τὸν βασιλέα, νὰ σημάξῃ τὸ ὠρολόγιον, ὥστε ἐρωράθη· ἀλλ' ὁ βασιλεὺς εὐσπλαχνισθεὶς αὐτὸν οὐ μόνον τῷ ἐτυγχώρησεν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὠρολόγιον τῷ ἐδώρησεν εἰπὼν ταῦτα·— Ἰδοὺ, εἰς ποίας πράξεις φέρουσι τὰ χαρτοπαίγνια καὶ αὐτοὺς τοὺς τῆς ἀνωτέρας τάξεως ἀνθρώπους.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ. Ἐξεληθοῦσα ποτε μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς εἰς περίπατον κατὰ τινὰ παραλίαν ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας Βικτωρία, ἀπήντησε χωρικὸν παιῖδα καταγινόμενον εἰς συλλογὴν κοχλίων· πλησίασας δὲ αὐτὸν ὁ μικρὸς τῆς βασιλείσσης υἱὸς καὶ ἰδὼν κάλαθον πλήρη κοχλίων ἀνέτρεψε καὶ διεσκόρπισε τὰ ἐν αὐτῷ. Ἰδὼν ὁ χωρικός τὸν κάλαθον αὐτοῦ ἀνεστραμμένον ἤρχισε νὰ συλλέγῃ τὰ διασκορπισθέντα, ἀπετάθη πρὸς τὸν βασιλόπαιδα καὶ εἶπε μὲ ὕψος ἀπειλητικόν·— Πρόσεξε μὴ πράξης ἄλλοτε τοιοῦτόν τι. — Ὁ δὲ βασιλόπαις·— Γέμισε, ἀπεκρίθη μὲ ἦθος ὑπεροπτικόν, τὸν κάλαθόν σου καὶ θέλεις ἰδεῖ. — Ὁ χωρικός ἐγέμισε τὸν κάλαθον. — Ἰδοὺ, εἶπεν, ὁ κάλαθος εἶναι γεμάτος. — Ὁ βασιλόπαις ἐλάκτισε τότε ἐκ νέου τὸν κάλαθον καὶ διεσκόρπισε τὰ ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ μόλις τὸν ἀνέτρεψε καὶ ὁ χωρικός κατέφερε γροθοκόπημα εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλόπαιδος εἰπὼν·— Μάθε τοῦ λοιποῦ νὰ σέβῃσαι τοὺς πολίτας. — Τότε ὁ βασιλόπαις ἠναγκάσθη ν' ἀποχωρήσῃ καὶ νὰ ἔλθῃ πρὸς τὴν μητέρα του· αὕτη δὲ ἰδοῦσα τὸν υἱὸν τῆς ἠλλοιωμένον καὶ ἔχοντα ἐξωγικωμένον τὸ πρόσωπον ἐνόησεν ὅτι κατι τι εἶχεν συμβῆ· διὸ ἐρωτήσασα αὐτὸν ἐπληροφόρηθη τὰ διατρέξαντα. Ἀλλ' ἀντὶ νὰ δυσαρεστηθῇ καὶ νὰ ὑπερασπίσῃ τὸν υἱὸν τῆς·— Καλὰ σ' ἔκαμην, εἶπε, καὶ ἐν ἐκείνῳ δὲν σ' ἐτιμῶρει ἐγὼ θὰ σ' ἐπαίδευσαν. — Καὶ ἡμέσως διέταξε νὰ παρουσιασθῇ εἰς τ' ἀνάκτορα ὁ παῖς μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, πρὸς ὃν εἶπεν·— Ἐπειδὴ πρὸ ὀλίγου ὁ υἱός σου ἔδωκεν ὠφέλιμον μάθημα εἰς τὸν συνομίλικα αὐτοῦ υἱόν μου, ἐπιθυμῶ κατὰ πρὸς ἀμοιβήν, ὅπως ἡ φροντίς τῆς ἀγωγῆς καὶ συντηρήσεως αὐτοῦ ἀνατεθῇ ἂν συγκατατίθεσαι, τοῦ λοιποῦ εἰς ἐμέ. — Καὶ λαβούσα οὕτω τὴν συγκατάθεσιν τοῦ πατρὸς διέταξε νὰ εἰσαχθῇ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὡς ὑπότροφος τοῦ στέμματος εἰς ἐν τῶν βασιλικῶν ἐκπαιδευτηρίων.

I. ΔΕ-ΚΙΓΛΑΛΛΑΣ.

ΠΡΟΣΦΟΡΑΙ. Εἰς τὸ Ἄρσακειὸν Παρθενοναγωγεῖον προσεφέρθησαν ἐσχάτως δρ. 2916, καὶ λ. 30 ὑπὸ τῶν ἐξῆς φιλογενεστάτων κυρίων·

Λανιῆλ Ἀποστόλου δρ.	300.
Καλλιόπης Ξενοφ. Μπαλλῆ.	600.
Νικολ. Ζαρίφη	1516, 30.
Τερψιχόρης Β. Μελλῆ.	500.

2916, 30.

Κατὰ τὸν κανονισμόν δὲ τῆς Φιλεκαπιδ. ἐταιρίας οἱ τρεῖς τελευταῖοι ἔλαβον τὸ ἀργυρῶν μετάλλιον καὶ ἀνεγράφησαν ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ.